

JUHLAVUOSI 2025

PAIMIO
700



Paimion kaupungin talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027



VUODEN 2025 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2025-2027 TALOUSSUUNNITELMAN SISÄLLYSLUETTELO

YLEISPERUSTELUT	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Talousarvion sitovuus.....	5
Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle.....	6
YHTEENVETO	8
KÄYTTÖTALOUSOSA.....	16
Tarkastuslautakunta	16
Keskusvaalilautakunta.....	18
Kaupunginhallitus.....	20
Koulutuslautakunta.....	39
Hyvinvointilautakunta	62
Tekninen lautakunta	84
Ympäristölautakunta.....	97
TULOSLASKELMAOSA	109
INVESTOINTIOSA.....	112
RAHOITUSOSA.....	123

Kansikuvan Paimio 700 -juhlavuoden tunnuksen ja teeman on suunnitellut graafikko Johanna Marttila.

VUODEN 2025 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2025-2027 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

Kaupunginjohtajan katsaus

Yleistä

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman laadinta on tapahtunut muutamaa aikaisempia vuosia verrattuna muuttuneista lähtökohdista. Suomen kansantalous joutui taantumaan ja sen myötä valtion talous kriisiytyi, mikä käytännössä merkitsi kriisiytymistä koko muullekin julkiselle taloudelle. Tähän taustoitukseen on vielä lisättävä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus, jonka jälkiseurauksena on perustettujen hyvinvointialueiden vakava taloudellinen alijäämätilanne ja hyvin tiukka taloudellinen ohjaus valtionvarainministeriön taholta. Kaikki edellä mainittu heijastuu väistämättä kaupunkien ja kuntien tilanteeseen ja jo vuosi 2024 on taloudellisesti vaikea koko kuntakentälle ja myös Paimion kaupungille.

Samalla meillä on edessä uusi iso uudistus, jonka tunnemme nimellä TE24-uudistus. Tämän uudistuksen myötä vastuu työllisyyden hoidosta siirtyy valtiolta kunnille ja kaupungeille 1.1.2025 alkaen. Osana tätä uudistusta Varsinais-Suomeen perustetaan Turun ja Salon työllisyysalueet. Näistä Salon työllisyysalueeseen kuuluu Salon kaupungin lisäksi kolme (3) muuta kuntaa ja muu maakunta kuuluu Turun työllisyysalueeseen. Paimion kaupunki on mukana Turun työllisyysalueessa yhdessä Turun kaupungin ja 21 muun Varsinais-Suomen kaupungin ja kunnan kanssa. Tätä kirjoitettaessa työllisyysaluetta koskevat sopimukset ovat hyväksymiskäsittelyssä.

TE24-uudistuksen valmistelun käynnistyessä oli selkeänä lähtökohtana, että valtion ja kuntien välillä uudistus tehdään kustannusneutraalisti. Valitettavasti nyt uudistuksen täytäntöönpanon kynnyksellä on todettava, että ihan näin ei tule käymään – uudistuksen rahoitusratkaisut valtion ja kuntien välillä lisäävät kuntien rahoitusvastuuta. Lisäksi henkilöiden työttömyydestä johtuvat kustannuskorvaukset ovat vaikeasti arvioitavissa.

Paimion kaupungille TE24-uudistus merkitsee konkreettisesti sitä, että Varsinais-Suomen TE-toimistosta siirtyy viisi henkilöä kaupungin palvelukseen 1.1.2025 työllisyysuunnittelijan virkoihin. Nämä virat kaupunginvaltuusto on jo perustanut. Kun työllisyydenhoitoon vielä vuonna 2024 on arvioitu kuluvan noin 800.000 €, on ensi vuoden talousarvioon varattu työllisyysmenoihin noin 2 M€. Paimion kaupunki vastaa työllisyysasioiden hoidosta oman alueensa lisäksi myös Sauvon kunnan osalta.

Isot investoinnit jatkuvat

Isojen talonrakennusinvestointien osalta kaupungin vuosien 2025-2029 investointiohjelman voi hyvin perustellusti todeta olevan suoraa jatkoa v. 2023 ja 2024 aloitetuille investoinneille. Näiden merkittävien investointien voi katsoa alkaneen uimahalli Solinan tämän vuoden alkuun valmistuneella täydellisellä uusimisella (runsas 4 M€). Vuoden 2024 lopussa valmistuu uusi päiväkotitoiminta Oinilaan (noin 4 M€), vuosina 2024-25 rakennetaan sisäliikuntahalli Urheilupuistoon ja vuosina 2024-26 saneerataan nykyinen Kriivarin koulu ja laajennetaan se 2-sarjaiseksi. Näiden kolmen investoinnin yhteisarvo vuosina 2024-26 on noin 20 M€. Vuodelle 2025 sisäliikuntahallista ja Kriivarin koulusta kohdistuu noin 7,9 M€ ja Kriivarin koulusta vielä vuodelle 2026 2,5 M€.

Yhteensä kaupungin investoinnit v. 2025 ovat noin 8,8 M€, mikä kuvastaa hyvin sitä, että em. talonrakennushankkeiden lisäksi ensi vuonna ei paljon muuta olekaan. Näistä muista voi esille nostaa Koskelantien saneerauksen (175 000 €) ja Koivulinnan leikkipaikan (130 000 €). Investointiohjelman myöhemmiltä vuosilta 2027-2029 voi esille nostaa koulukeskuksessa sijaitsevan puukoulun (v. 2027) ja Hanhijoen koulun (v. 2028-2029) saneeraukset.

Edellä kerrotut investoinnit vuosien 2024-26 aikana rahoitetaan pääosin lainanotolla. Kaupungin lainamäärä vuoden 2023 tilinpäätöksessä oli noin 54 M€. Vuoden 2024 lopussa lainaa arvioidaan olevan noin 61 M€ ja v. 2025 aikana kaupunki tulee ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa nettomääräisesti n. 7 M€, joten vuoden 2025 lopussa lainaa on noin 68 M€, arviolta 5.900–6.000 €/asukas. Vuonna 2026 lainamäärä voi vielä vähän nousta, mutta sen jälkeen investointitason palautuessa ”normaaliksi” on mahdollista lyhentää lainoja enemmän kuin uutta otetaan. Tähän voi todeta, että ennen ”investointibuumia” kaupunki lyhensi lainojaan noin 8 M€, eli ei kaupungin lainojen lyhentäminen ole pelkkää ”urbaania legendaa”.

Verotuksesta

Sote-uudistuksen jälkimaininkien, yleisen kansantalouden taantumien ja valtion vaikean taloustilanteen vuoksi kuntatalous on vaikeuksissa koko maassa jo tänä vuonna – tämän vuoden alijäämä on laaditun ennusteen mukaan Paimiolla yli 1 M€. Kaupungin ensi vuoden talousarvio on alijäämäinen noin 2 M€, eivätkä lähivuodet muutenkaan näytä hyviltä. Lisäksi edellä kerrotut isot talonrakennusinvestoinnit tarvitsevat ylläpitonsa ja valmistuttuaan ne lisäävät kaupungin vuosittaisia käyttömenoja ja poistoja noin 1 M€.

Kasvavan kaupungin palveluiden vaatimien lisäysten ohella tämä merkitsee sitä, että kaupungilla on välttämätön tarve tulopohjan vahvistamiseen, eikä verojen korotuksilta voida välttyä. Tässä talousarviossa ei esitetä korotuksia kaupungin perimiin veroihin vuodelle 2025. Vuodelle 2026 esitetään kunnallisveroon 0,4 %-yksikön suuruista korotusta ja yleiseen kiinteistöveroon rakennuksille 0,2 %-yksikön korotusta. Kunnallisveron korotuksen tulovaikutus on noin 1,2 M€/v ja kiinteistöveron korotusvaikutus noin 150 000 €/v. Nämä korotukset vaativat voimaan tullakseen päätökset uudelta kaupunginvaltuustolta marraskuussa 2025, joten tässä vaiheessa kyse on lähinnä tarpeen osoittamisesta. Näillä esitetyillä korotuksilla kaupungin talous saadaan suunnitelmakaudella kuntalain mukaisesti tasapainoon.

Ensi vuoden talousarvio turvaa kaupunkilaisille kaupungin tarjoamat palvelut. Samalla se toivon mukaan osaltaan vähentää kaupunkilaisten tässä ajassa tuntemaa epävarmuutta. Tässä talousarviossa on myös tarkoin kohdistettuna palveluiden laajennuksia ja parannuksia ja niihin liittyviä henkilöstölisäyksiä. Ne kohdistuvat lähes kokonaan varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen – kaupungin keskeisimpiin palveluihin.

Kiitän jokaista tämän talousarvion laadintaan osallistunutta henkilöä ja toimielintä antamastaan arvokkaasta panoksesta Paimion kaupungin hyväksi. Samalla totean, että osaltani tämä ehdotus talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on viimeinen, jonka kaupunginjohtajana kaupunginhallitukselle annan.

Jari Jussinmäki
Kaupunginjohtaja

Kuntalain 110§:ssä säädetään talousarviosta ja –suunnitelmasta seuraavasti:

”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

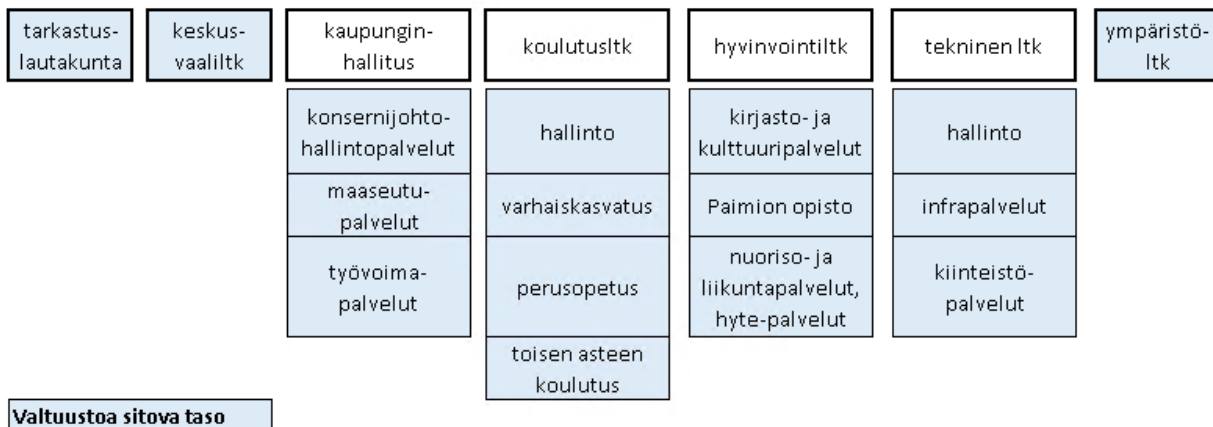
Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosassa valtuusto hyväksyy määrärahat kullekin tehtävälle. Niille lautakunnille, joilla on useita tehtäviä, on talousarvio sitova tulosaluetasolla. Alla olevassa kaaviossa on kuvattu valtuustoa sitovat tasot. Kaupunginhallitus voi lautakunnan esityksestä suorittaa tulosalueiden välisiä määrärahamuutoksia edellyttäen, että se ei aiheuta muutoksia lautakunnan saamien määrärahojen kokonaisuumaan. Määrärahaan liittyvät meno- ja tuloerät ovat sitovia.



Poikkeuksena edellä mainitusta sitovuusperiaatteesta myönnetään nettomääräraha hyvinvointilautakunnalle. Lisäksi nettositovuus koskee kaupunginhallituksen alaista työvoimapalveluiden tulosaluetta ja tietohallinnon kustannuspaikkaa.

Investointiosassa määrärahat ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikkatason alapuolella esitetyt yksityiskohtaisemmat erittelyt ovat luonteeltaan perusteluita ja alustavia käyttösuunnitelmia.

Tuloslaskelmaosassa valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuotoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia erät ovat antolainasaamisten lisäys ja lainakannan muutokset. Lainakannan muutos asettaa ylärajan lisälainanottoon.

Hallintosäännön 65 § säättää rahatoimen hoitamisesta seuraavasti:

"Valtuusto päättää lainan ottamisesta sekä lainan antamisesta ja muuta sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamisen ja sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille."

Kaupunki rahoittaa investointeja pitkäaikaisilla talousarviolainoilla ja lyhytaikaisilla "kuntatodistuslainoilla". Kuntatodistuslainat ovat vaihtuvakorkoisia. Kaupunki on suojautunut mahdolliselta koronnousulta ja pyrkii pitämään korkokustannukset mahdollisimman alhaisina ja vakaina käyttämällä johdannaisia tai muita vastaavia instrumentteja. Yksinkertaisin tällainen on koronvaihtosopimus.

Talousarvionlainojen nostaminen kuuluu hallintosäännön 22.1 §:n 2mom. 2 kohdan mukaisesti kaupunginjohtajan ratkaisovaltaan: "Kaupunginjohtajalla on oikeus kaupunginhallituksen puolesta ratkaista asia, joka koskee talousarviolainan ottamista kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion rajoissa".

Kaupunginhallitus esittää seuraavaa lainanottoa koskevaa valtuutuspäätöstä:

Kaupunginjohtajalla on oikeus:

- 1) muuttaa olemassa olevaa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa pitkäaikaiseksi velkakirjalainaksi.
- 2) tehdä suojaustarkoituksessa koronvaihtosopimuksia, sopimuksia muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta tai käyttämään korko-optioita olemassa olevan lainamäärän verran.

Talousarvion mukaan lainaa nostetaan vuoden aikana 7 milj. euroa ja lyhennetään/maksetaan pois 13,4 milj. eurolla, summassa on mukana 10milj. euron kertalyhenteinen pitkäaikainen laina, joka korvataan uudella lainalla. Vuoden 2025 lopulla lainaa on talousarvion mukaan 68 milj. euroa.

Tiedoksi talousarviokirjan lukijalle

Vuoden 2024 talousarvioluvuissa on mukana kaupunginvaltuuston 30.9.2024 mennessä hyväksymät talousarviomuutokset.

Käyttötaloulososassa tehtäväalueiden toimintatulot ja toimintamenot on eritelty ulkoisiin ja sisäisiin. **Sisäiset tulot ja menot** ovat kaupungin menojen kohdentamista toimintayksiköille aiheuttamis- ja käyttöperiaatteen mukaan. Kaupungin tasolla tulot ja menot ovat aina yhtä suuret eli ne eivät vaikuta toimintakatteeseen. Suurimmat sisäiset erät ovat kiinteistökustannukset, joilla kiinteistöjen ylläpito- ja pääomakustannukset kohdennetaan niissä toimiville yksiköille. Tukipalvelujen - kuten tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto sekä palvelupiste ml. puhelinvaihte - kustannukset kohdennetaan yksiköille käytön mukaan eli kohdennuksessa on pyritty löytämään oikeudenmukainen kriteeri/laskentatekijä. Lisäksi sisäisiin eriin kuuluu mm. koulujen ja henkilökunnan uimahallin käyttö.

Sarakkeessa TA25/TP23 KA-% on laskettu keskimääräinen vuosimuutos vuoden 2025 talousarvion ja 2023 tilinpäätöksen välillä yhtä vuotta kohden.

Riskitaulukkojen luokittelut

Riskitaulukoissa on käytetty seuraavia luokitteluja:

Riskin todennäköisyys:		
1	Erittäin epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia ei ole tiedossa.
2	Epätodennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut muutamia.
3	Todennäköinen	Vastaavia tapauksia on ollut useita.
4	Erittäin todennäköinen	Vastaavia tapauksia sattuu jatkuvasti.

Riskin vaikutus:		
1	Vähäinen	Vaikutus on vähäinen, jos - taloudellinen vaikutus on vähäinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on vähäinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on vähäinen.
2	Kohtalainen	Vaikutus on kohtalainen, jos - taloudellinen vaikutus on kohtalainen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on kohtalainen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kohtalainen.
3	Vakava	Vaikutus on vakava, jos - taloudellinen vaikutus on merkittävä tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on merkittävä tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on merkittävä.
4	Erittäin vakava	Vaikutus on erittäin vakava, jos - taloudellinen vaikutus on kriittinen tai - vaikutus strategisten tavoitteiden saavuttamiseen tai strategisiin toimintoihin on kriittinen tai - vaikutus kansalaisiin ja sidosryhmiin on kriittinen.

YHTEENVETO
1 KÄYTTÖTALOUSOSA, 1 000 €

	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TA25/24 muutos%	TS 2026	TS 2027
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 34	- 37	- 35	- 38	1,9 %	- 39	- 40
Toimintakate/ jäämä	- 34	- 37	- 35	- 38	1,9 %	- 39	- 40
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	20	70			-100,0 %		20
Toimintakulut	- 26	- 62	- 39	- 45	-28,0 %		- 36
Toimintakate/ jäämä	- 5	8	- 39	- 45	-699,4 %		- 16
KAUPUNGINHALLITUS							
Toimintatuotot	3 153	3 430	1 219	3 698	7,8 %	3 772	3 848
Toimintakulut	- 5 962	- 5 853	- 6 818	- 7 793	33,1 %	- 7 855	- 8 012
Toimintakate/ jäämä	- 2 809	- 2 424	- 5 599	- 4 095	68,9 %	- 4 082	- 4 164
Konsernijohto ja hallintopalvelut							
Toimintatuotot	2 623	2 877	923	2 683	-6,7 %	2 737	2 792
Toimintakulut	- 4 762	- 4 579	- 4 654	- 4 585	0,1 %	- 4 582	- 4 674
Toimintakate/ jäämä	- 2 139	- 1 702	- 3 731	- 1 901	11,7 %	- 1 845	- 1 882
Maaseutupalvelut							
Toimintatuotot	188	205	193	208	1,5 %	212	216
Toimintakulut	- 242	- 260	- 254	- 269	3,6 %	- 274	- 280
Toimintakate/ jäämä	- 54	- 55	- 61	- 61	11,4 %	- 62	- 63
Työvoimapaalvelut							
Toimintatuotot	342	348	103	807	132,2 %	823	840
Toimintakulut	- 958	- 1 015	- 1 909	- 2 940	189,7 %	- 2 998	- 3 058
Toimintakate/ jäämä	- 615	- 667	- 1 806	- 2 133	219,6 %	- 2 175	- 2 219
KOULUTUSLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	1 710	1 544	1 465	1 482	-4,1 %	1 511	1 542
Toimintakulut	- 26 375	- 28 586	- 25 373	- 28 781	0,7 %	- 29 381	- 30 061
Toimintakate/ jäämä	- 24 665	- 27 041	- 23 909	- 27 299	1,0 %	- 27 870	- 28 520
Hallinto							
Toimintatuotot	9						
Toimintakulut	- 556	- 532	- 501	- 546	2,6 %	- 557	- 568
Toimintakate/ jäämä	- 547	- 532	- 501	- 546	2,6 %	- 557	- 568
Varhaiskasvatus							
Toimintatuotot	641	477	421	421	-11,7 %	429	438
Toimintakulut	- 10 561	- 10 886	- 9 963	- 10 996	1,0 %	- 11 216	- 11 440
Toimintakate/ jäämä	- 9 920	- 10 410	- 9 543	- 10 575	1,6 %	- 10 787	- 11 002
Perusopetus							
Toimintatuotot	975	956	981	988	3,3 %	1 008	1 028
Toimintakulut	- 13 344	- 15 106	- 13 289	- 15 222	0,8 %	- 15 523	- 15 903
Toimintakate/ jäämä	- 12 368	- 14 150	- 12 308	- 14 234	0,6 %	- 14 516	- 14 876
Toisen asteen koulutus							
Toimintatuotot	85	112	63	73	-34,5 %	75	76
Toimintakulut	- 1 914	- 2 060	- 1 620	- 2 018	-2,1 %	- 2 085	- 2 150
Toimintakate/ jäämä	- 1 830	- 1 949	- 1 557	- 1 944	-0,2 %	- 2 011	- 2 073

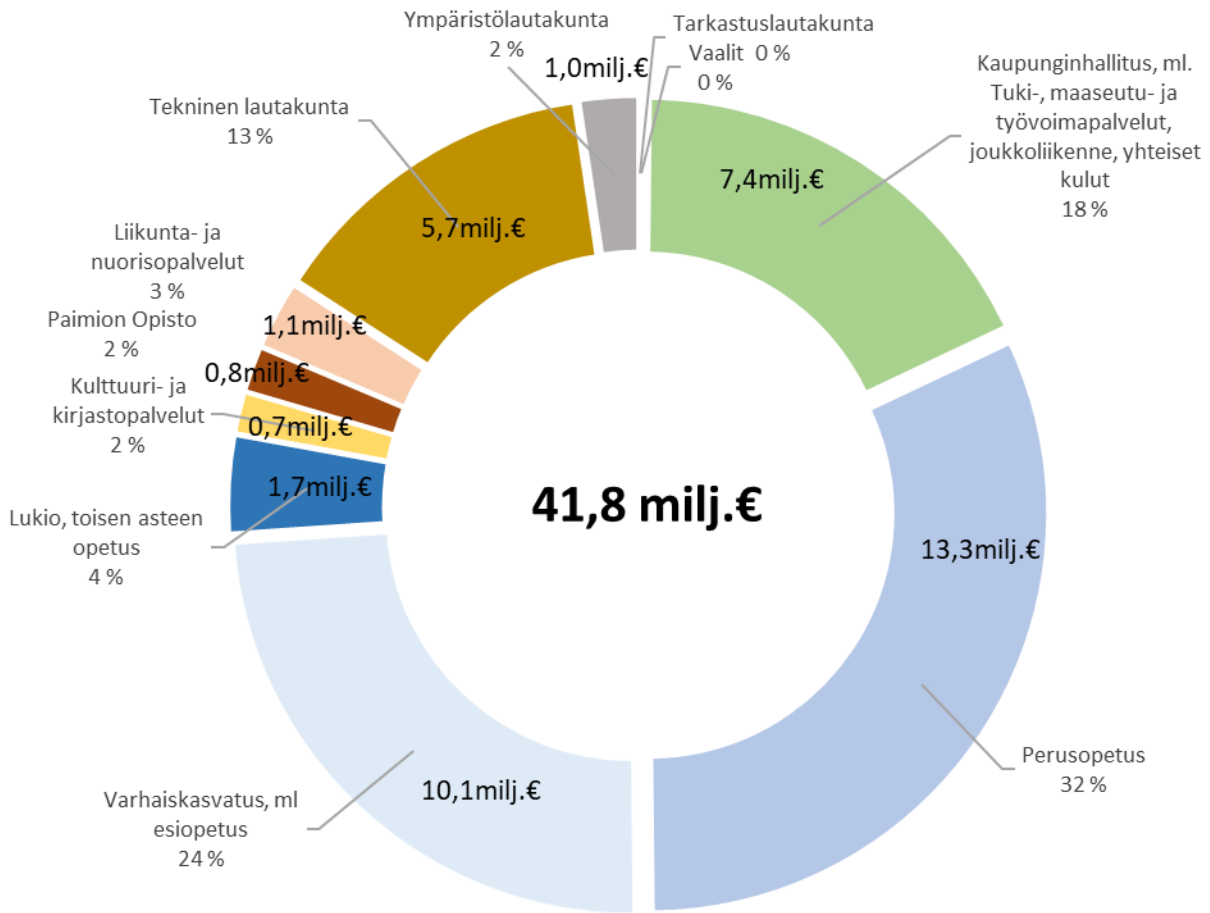
	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TA25/24 muutos%	TS 2026	TS 2027
HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	554	688	699	723	5,2 %	738	753
Toimintakulut	- 3 029	- 3 566	- 2 629	- 3 924	10,0 %	- 4 002	- 4 082
Toimintakate/ jäämä	- 2 475	- 2 878	- 1 930	- 3 200	11,2 %	- 3 264	- 3 329
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut							
Toimintatuotot	25	38	81	63	66,0 %	65	66
Toimintakulut	- 740	- 821	- 725	- 881	7,4 %	- 899	- 917
Toimintakate/ jäämä	- 715	- 783	- 644	- 818	4,5 %	- 835	- 851
Paimion opisto							
Toimintatuotot	222	220	207	210	-4,6 %	214	218
Toimintakulut	- 915	- 927	- 777	- 955	3,0 %	- 974	- 994
Toimintakate/ jäämä	- 693	- 707	- 570	- 745	5,4 %	- 760	- 775
Nuoriso- ja liikuntapalvelut							
Toimintatuotot	307	430	411	450	4,8 %	459	468
Toimintakulut	- 1 374	- 1 818	- 1 127	- 2 087	14,8 %	- 2 129	- 2 171
Toimintakate/ jäämä	- 1 067	- 1 388	- 716	- 1 637	17,9 %	- 1 670	- 1 703
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	5 200	5 744	1 738	5 926	3,2 %	5 345	5 452
Toimintakulut	- 5 666	- 5 863	- 5 707	- 6 043	3,1 %	- 6 224	- 6 369
Toimintakate/ jäämä	- 466	- 119	- 3 969	- 117	-1,8 %	- 879	- 917
Tekninen hallinto							
Toimintatuotot	107	106	98	99	-6,5 %	101	103
Toimintakulut	- 471	- 448	- 419	- 447	-0,3 %	- 456	- 465
Toimintakate/ jäämä	- 364	- 342	- 320	- 348	1,6 %	- 355	- 362
Infrapalvelut							
Toimintatuotot	154	121	63	83	-31,5 %	85	87
Toimintakulut	- 1 646	- 1 444	- 1 428	- 1 479	2,5 %	- 1 509	- 1 539
Toimintakate/ jäämä	- 1 492	- 1 322	- 1 365	- 1 396	5,6 %	- 1 424	- 1 452
Kiinteistöpalvelut							
Toimintatuotot	4 938	5 516	1 577	5 744	4,1 %	5 159	5 262
Toimintakulut	- 3 549	- 3 971	- 3 860	- 4 117	3,7 %	- 4 259	- 4 365
Toimintakate/ jäämä	1 390	1 545	- 2 284	1 627	5,3 %	899	897
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	173	516	298	306	-40,8 %	183	186
Toimintakulut	- 903	- 1 264	- 992	- 1 073	-15,1 %	- 965	- 984
Toimintakate/ jäämä	- 730	- 748	- 694	- 767	2,6 %	- 782	- 798

Käyttötalous yhteensä, 1 000 €

	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TA25/24 muutos%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	10 810	11 992	5 417	12 135	1,2 %	11 549	11 800
Toimintakulut	- 41 995	- 45 232	- 41 593	- 47 697	5,4 %	- 48 466	- 49 584
Toimintakate/ jäämä	- 31 184	- 33 239	- 36 176	- 35 561	7,0 %	- 36 917	- 37 784

* Vuoden 2024 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2024 mennessä hyväksymät muutokset.

Paimion kaupungin ulkoiset kulut 2025



2 TULOSLASKELMA, 1 000 €

	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TA25/24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	10 810	11 992	5 417	12 135	1,2 %	6,1 %	11 549	11 800
Myyntituotot	3 426	3 291	1 633	4 135	25,7 %	10,4 %	4 218	4 302
Maksutuotot	797	854	814	841	-1,4 %	2,8 %	858	875
Tuet ja avustukset	1 455	1 831	970	990	-45,9 %	-16,0 %	880	918
Muut tuotot	5 133	6 018	2 000	6 169	2,5 %	10,1 %	5 593	5 705
Toimintakulut	- 41 995	- 45 232	- 41 593	- 47 697	5,4 %	6,8 %	- 48 466	- 49 584
Henkilöstökulut	- 22 381	- 23 642	- 25 032	- 24 573	3,9 %	4,9 %	- 25 037	- 25 660
Palvelujen ostot	- 11 802	- 13 514	- 11 989	- 14 528	7,5 %	11,5 %	- 14 691	- 15 011
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 656	- 2 623	- 2 752	- 2 726	3,9 %	1,3 %	- 2 771	- 2 826
Avustukset	- 870	- 989	- 1 224	- 1 204	21,8 %	19,2 %	- 1 213	- 1 237
Muut toimintakulut	- 4 285	- 4 464	- 596	- 4 665	4,5 %	4,4 %	- 4 754	- 4 849
Toimintakate/ jäämä	- 31 184	- 33 239	- 36 176	- 35 561	7,0 %	7,0 %	- 36 917	- 37 784
Verotulot	26 635	25 790	26 040	26 240	1,7 %	-0,7 %	27 700	28 680
Muut valtionosuudet	10 180	9 477	10 247	10 493	10,7 %	1,5 %	10 493	10 493
Rahoitustuotot ja -kulut	- 238	245	33	108	-56,1 %	-72,6 %	- 45	- 105
Korkotuotot	560	1 040	445	445	-57,2 %	-10,3 %	445	445
Muut rahoitustuotot	424	410	413	418	1,8 %	-0,7 %	415	415
Korkokulut	- 1 217	- 1 200	- 820	- 750	-37,5 %	-19,2 %	- 900	- 960
Muut rahoituskulut	- 5	- 5	- 5	- 5	-1,4 %	-1,4 %	- 5	- 5
Vuosikate	5 393	2 273	144	1 279	-43,7 %	-38,1 %	1 231	1 284
Poistot ja arvonalennukset	- 2 883	- 2 700	- 3 390	- 3 390	25,6 %	8,8 %	- 3 490	- 3 690
Satunnaiset erät	- 157					-50,0 %		
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut	- 157					-50,0 %		
Poistoeron lisäys (-)								
Poistoeron vähennys (+)	84	84	84	84		0,0 %		
Tilikauden yli-/alijäämä	2 437	- 343	- 3 162	- 2 027	490,2 %	-91,6 %	- 2 175	- 2 322

* Vuoden 2024 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2024 mennessä hyväksymät muutokset.

3 INVESTOINTIOSA, 1 000 €

Toimielin/Tulosalue								
32 KAUPUNGINHALLITUS	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Investointimenot	620	378	135	135	65	65	65	65
Investointitulot	28	120	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	592	258	15	15	-55	-55	-55	-55
9120 Kiinteä omaisuus								
Investointimenot	519	68	20	20	20	20	20	20
Investointitulot	28	120	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	491	-52	-100	-100	-100	-100	-100	-100
9140 Irtain omaisuus								
Investointimenot	68	310	115	115	45	45	45	45
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	68	310	115	115	45	45	45	45
9170 Arvopaperit								
Investointimenot	33	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	33	0	0	0	0	0	0	0
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Investointimenot	27	150	0	320	130	10	10	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	27	150	0	320	130	10	10	0
9330 Irtain omaisuus								
Varhaiskasvatus								
Investointimenot	0	150	0	70	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	150	0	70	0	0	0	0
9330 Irtain Omaisuus								
Perusopetus								
Investointimenot	21	0	0	250	120	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	21	0	0	250	120	0	0	0

9330 Irtain Omaisuus								
Lukio								
Investointimenot	6	0	0	0	10	10	10	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	6	0	0	0	10	10	10	0
36 HYVINVOINTILAUTA-KUNTA	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
9340 Irtain omaisuus								
Investointimenot	91	35	80	100	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	91	35	80	100	10	0	0	0
38 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Investointimenot	6 062	11 240	8 852	8 852	4 005	3 715	3 610	2 885
Investointitulot	427	225	525	525	0	20	0	0
Nettomeno	5 635	11 015	8 327	8 327	4 005	3 695	3 610	2 885
9410 Talonrakennus								
Investointimenot	4 321	9 260	8 000	8 000	2 970	2 700	2 450	1 620
Investointitulot	400	225	525	525	0	20	0	0
Nettomeno	3 921	9 035	7 475	7 475	2 970	2 680	2 450	1 620
Vistan koulun peruskorjaus								
Investointimenot	92	100	100	100	50	1 500	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	92	100	100	100	50	1 500	0	0
Muut talonrak kohteet								
Investointimenot	4 229	9 160	7 900	7 900	2 920	1 200	2 450	1 620
Investointitulot	400	225	525	525	0	20	0	0
Nettomeno	3 829	8 935	7 375	7 375	2 920	1 180	2 450	1 620
9420 Julkinen käyttöomaisuus								
Investointimenot	1 683	1 930	825	825	975	1 000	1 130	1 265
Investointitulot	27	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 656	1 930	825	825	975	1 000	1 130	1 265

9460 Irtain omaisuus								
Investointimenot	58	50	27	27	60	15	30	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	58	50	27	27	60	15	30	0
40 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
9496 Irtain omaisuus								
Investointimenot	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	0	0	0	0	0	0

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Investointimenot	6 800	11 803	9 067	9 407	4 210	3 790	3 685	2 950
Investointitulot	455	345	645	645	120	140	120	120
Nettomeno	6 345	11 458	8 422	8 762	4 090	3 650	3 565	2 830

* Vuoden 2024 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2024 mennessä hyväksymät muutokset.

4 RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 393	1 874	1 279	1 231	1 284
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot	-157	0	0	0	0
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-19	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 800	-11 945	-9 407	-4 210	-3 790
Rah os investointimenoihin	427	345	645	120	140
Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoitot	1 631	300	300	300	300
Toiminnan ja investointien rahavirta	475	-9 426	-7 183	-2 559	-2 066
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennykset	1 572	2 072	48	48	0
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	705	11 000	15 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 578	-3 378	-13 178	-4 178	-4 178
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000		5 000	7 000	6 000
Lainakannan muutokset yht	2 127	7 622	6 822	2 822	1 822
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 142	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1 444	9 694	6 870	2 870	1 822
RAHAVAROJEN MUUTOS	-969	268	-313	311	-244

* Vuoden 2024 talousarvio sisältää valtuuston 30.9.2024 mennessä hyväksymät muutokset.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Tarkastuslautakunta

Tulosalue	Tilintarkastus
Vastuuhenkilö	Lautakunnan puheenjohtaja Sini Heino

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupunkikonsernin toimintaa ja koordinoi konsernin sisäistä ja ulkoista valvontaa ja huolehtii, että sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan osoitetaan riittävät resurssit. Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön tarkastuslautakunnan suorittaman valmistelun pohjalta.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vuonna 2025 tarkastuslautakunta työskentelee valtuustokaudelle 2021-2025 laatimansa arviointisuunnitelman ja keväälle 2025 suunnittelemansa työohjelman mukaisesti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Valtuusto voi valita tilintarkastusyhteisön enintään kuuden tilikauden tarkastamista varten. Kaupungin tilintarkastuksesta on tehty sopimus BDO Auditor Oy:n kanssa vuosille 2023-2026, sopimukseen sisältyy kaksi optiovuotta. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Kirsi Ehrlund. Tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Resurssimuutokset

Toiminnalliset tavoitteet

- Arviointikertomuksen laatiminen
- Sidonnaisuusrekisterin ylläpito ja ajantasaisuuden valvonta

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 34	- 37	- 38	1,9 %	5,4 %	- 39	- 40
Toimintakate/ jäämä	- 34	- 37	- 38	1,9 %	5,4 %	- 39	- 40
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 34	- 37	- 38	1,9 %	5,4 %	- 39	- 40

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 33	- 35	- 35	-0,1 %	3,1 %	- 36	- 36
Toimintakate/ jäämä	- 33	- 35	- 35	-0,1 %	3,1 %	- 36	- 36

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 1	- 2	- 3	31,1 %	56,5 %	- 3	- 3
Toimintakate/ jäämä	- 1	- 2	- 3	31,1 %	56,5 %	- 3	- 3

Keskusvaalilautakunta

Tulosalue	Vaalit
Vastuhenkilö	Lautakunnan puheenjohtaja

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa voimassa olevien lakien mukaisesti valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä erikseen päätettävien kansanäänestysten toimittamisesta kunnassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Seuraavat järjestettävät vaalit:

- 2025 alue- ja kuntavaalit huhtikuussa
- 2026 ei säännönmukaisia vaaleja
- 2027 eduskuntavaalit
- 2028 ei säännönmukaisia vaaleja

Paimio on ollut vuoden 2012 kuntavaaleista lähtien yksi äänestysalue ja äänestyspaikkana on kaupungintalo.

Äänestyspaikalla äänestys tapahtuu valitun vaalilautakunnan valvonnassa. Lisäksi järjestetään kotiäänestysmahdollisuus ja tilaisuus äänestää hoitolaitoksissa tarpeen mukaan. Vaaleissa käytetään sähköistä äänioikeusjärjestelmää.

Resurssimuutokset

Toiminnalliset tavoitteet

Vaalien sujuva ja asiakasystävällinen järjestäminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	20	70		-100,0 %	-50,0 %		20
Toimintakulut	- 26	- 62	- 45	-28,0 %	37,9 %		- 36
Toimintakate/ jäämä	- 5	8	- 45	-699,4 %	366,3 %		- 16
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 5	8	- 45	-699,4 %	366,3 %		- 16

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	20	70		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 22	- 62	- 39	-36,5 %	37,7 %		- 30
Toimintakate/ jäämä	- 2	8	- 39	-599,5 %	806,5 %		- 30

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 3		- 6	1 333,2 %	39,6 %		- 6
Toimintakate/ jäämä	- 3		- 6	1 333,2 %	39,6 %		- 6

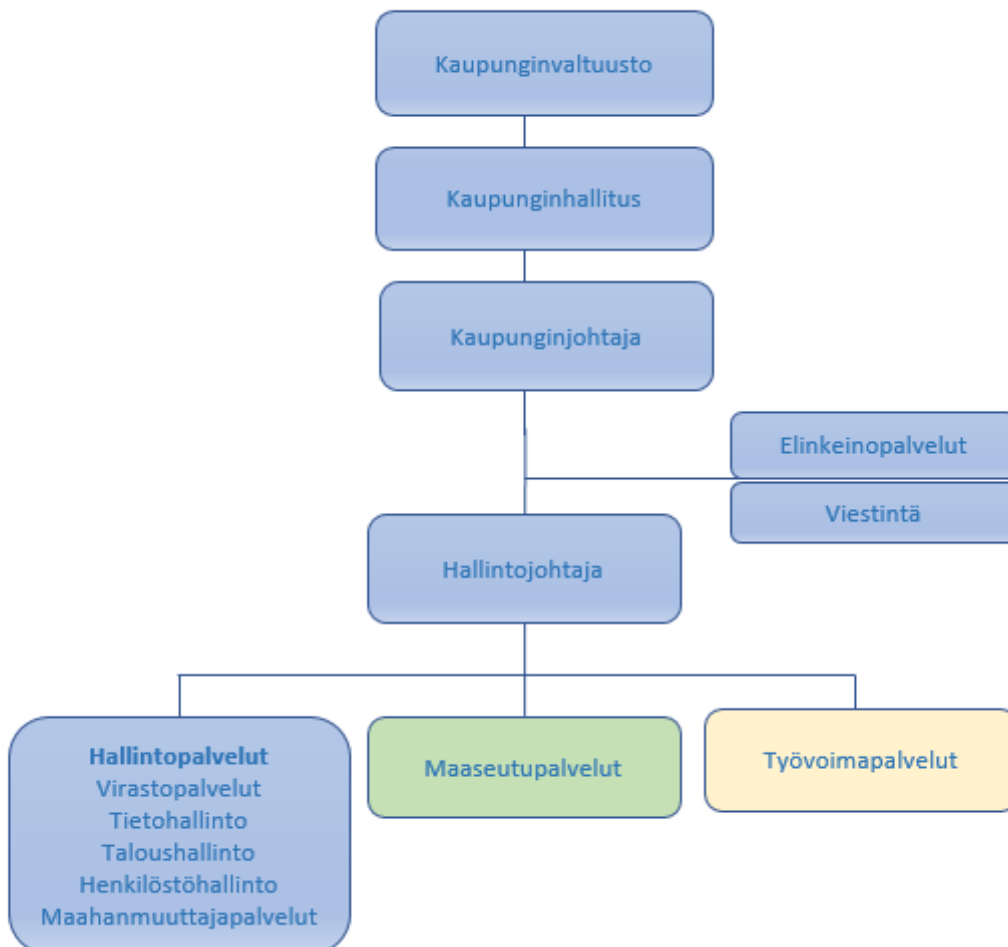
Kaupunginhallitus

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tulosaluetta:

- konsernijohto ja hallintopalvelut
- maaseutupalvelut ja
- työvoimapalvelut.

Alla olevassa kuvassa kaupunginhallituksen kokonaisuus. Konsernijohtoon ja hallintopalveluiden toiminnot ovat organisaatiokaaviossa pirstaloituneet moneen eri lokeroon. Alla olevassa kaaviossa kaikki paitsi maaseutupalvelut ja työvoimapalvelut kuuluvat konsernijohtoon ja hallintopalveluiden tulosalueelle.



Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 153	3 430	3 698	7,8 %	8,6 %	3 772	3 848
Toimintakulut	- 5 962	- 5 853	- 7 793	33,1 %	15,4 %	- 7 855	- 8 012
Toimintakate/ jäämä	- 2 809	- 2 424	- 4 095	68,9 %	22,9 %	- 4 082	- 4 164
Poistot ja arvonalennukset	- 91	- 87	- 135	55,1 %	24,5 %	- 135	- 135
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 352	- 2 427	- 4 146	70,8 %	11,8 %	- 4 133	- 4 215

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 958	1 890	1 950	3,2 %	-0,2 %	1 989	2 029
Toimintakulut	- 5 622	- 5 485	- 7 437	35,6 %	16,1 %	- 7 492	- 7 642
Toimintakate/ jäämä	- 3 664	- 3 595	- 5 487	52,6 %	24,9 %	- 5 503	- 5 613

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 195	1 540	1 748	13,6 %	23,2 %	1 783	1 819
Toimintakulut	- 340	- 369	- 356	-3,5 %	2,4 %	- 363	- 370
Toimintakate/ jäämä	855	1 171	1 392	18,9 %	31,4 %	1 420	1 449

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Lyhytnäköinen ja tempoileva elinkeinotyö ja -politiikka.	Todennäköisyys 1	Vaikutus 3
Syyt: Ei sitouduta pitkäjänteiseen yli vaalikausia kestävään kehitystyöhön, vaan haetaan "pikavoittoja" tai lyhytaikaisia ratkaisuja. Seuraukset: Riskin toteutuessa kaupunki ei pysty ennakoimaan tai hallitsemaan omaa kehitystään, vaan joutuu jatkuvasti reagoimaan muiden toimijoiden ratkaisuihin.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Elinvoiman kehittämiseen liittyvien strategisten tavoitteiden huolellinen pragmaattinen määrittely ja toimijoiden sitouttaminen yhteisiin päämääriin yhdennäköisillä toimintatavoilla.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotmk Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Markkinointiryhmä Viestintäsuunnittelija	
TE-uudistus 1.1.2025	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille on iso toiminnallinen, tietotekninen ja taloudellinen muutos. Seuraukset: Sujuvan, riittävän ja oikea-aikaisen asiakaspalvelun häiriöt, vaarantuminen		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yhteistyö työllisyysalueen sisällä	Vastuuhenkilöt: Työvoimapalvelujen päällikkö	

Toiminnalliset		
Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys. Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
<p>Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.</p> <p>Henkilöstön vaihtuvuus on toiminnallinen riski osassa kaupungin työtehtävissä.</p> <p>Hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeen kaupungin vastuulle on jäänyt ennaltaehkäisevä toiminta, mikä lisää osan henkilökunnan työmäärää samalla kun suurin osa aiemmin tehtäviä hoitaneesta henkilökunnasta on siirtynyt hyvinvointialue Varhan palvelukseen.</p> <p>Lainsäädännön ym. muutokset lisäävät kuntien velvoitteita ja tehtävämäärää ja asettavat haasteen sekä osaamiselle että henkilöstöressurssien riittävyydelle.</p> <p>Osa työtehtävistä on talouden sopeuttamisen, henkilöstön saatavuuden haasteiden ym. syiden vuoksi liitetty joko pysyvästi tai tilapäisesti muihin tehtäviin, jolloin osaaminen keskittyy yhden tai vain harvojen työntekijöiden tehtäviin. Tämä voi aiheuttaa toiminnallisen riskin. Työmäärän lisääntyminen ja tehtävien keskittyminen voivat heikentää henkilöstön työssäjaksamista ja lisätä henkilöstön haitallista työkuormitusta ja sairaspöissaoloja.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> <p>Henkilöstön riittävyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä sekä muuttuvien työtilanteiden ja tehtävän muutoksien yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutuksen tarjoaminen. Huolehditaan että henkilökunta pääsee osallistumaan koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin jokaisella työpaikalla. Tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen. Koko henkilökunnan perehdyttäminen läpi työuran. Työn kuormittavuutta työhyvinvointia ja työkykyyn liittyviä riskejä seurataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnantaja käynnistää tarvittavia toimenpiteitä työhyvinvoinnin työilmapiiriin ja työkyvyn ylläpitämisen tukemiseksi. Henkilöstön palkitseminen hyvästä työsuorituksesta (kaupungin palkitsemisen ohje).</p>	<p>Vastuhenkilöt:</p> <p>Toimialajohtajat Henkilöstöpäällikkö Työsuojelu Kaupunginjohtaja Esihenkilöt</p>	
Kyky vastata ulkopuolelta syntyviin tarpeisiin ja kehityksen rytmiin riittäväillä resursseilla ja osaamisella.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
<p>Syyt: Kaupungin elinkeino- ja elinvoimatyöskentelyn ydin on ulkopuolisten osallistaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi. Parhaiten tämä toteutetaan siten, että ulkopuoliset tahot (yhtiöt, ry:t tai kunnalliset toimijat) ajavat omaa tavoitettaan, jonka onnistumme liittämään Paimion tavoitteen toteutumiseen. Riskinä on, että emme onnistu löytämään sopivia kumppaneita, koska ilman kumppaneita elinkeino/elinvoimaorganisaatiomme on liian ohut.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> <p>Verkostotyöskentely kaiken toimintamme ytimenä. Osallistamisen korostaminen ja vastaavasti siloutumisen välttäminen niin sisäisesti kuin ulkoisesti.</p>	<p>Vastuhenkilöt:</p> <p>Elinkeinojohtaja</p>	
Tietoteknisten järjestelmien toimimattomuus. Tietosuoja ja tietoturva-riski.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3

Syyt: Kaupungin tuottamat palvelut ovat yhä riippuvaisempia ICT- laitteista, tietojärjestelmistä sekä niissä käsiteltävästä tiedosta. Laitteiden ja järjestelmien toimimattomuus aiheuttaa vakavan uhan kaupungin palveluiden tuotantokyvylle. Laiterikkojen ja inhimillisten erehdysten lisäksi julkinen sektori on enenemässä määrin ollut myös tahallisten vahingontekoyritysten kohteena. Edellä mainituista syistä riski alla mainituille skenaarioille on kasvanut:-

- Tieto ei ole saatavissa silloin kun sen pitäisi olla.
- Tieto on sellaisten henkilöiden saatavissa, jolla ei ole siihen oikeutta.
- Tieto on korruptoitunutta tai väärää.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Laiterikkoutumisriskiä pienennetään tärkeitä järjestelmiä kahdentamalla sekä kriittisten palveluiden ylläpitoja ulkoistamalla. Inhimillisten erehdysten riskejä pienennetään koulutuksen avulla. Kuukausittain kokoontuva tietosuoja- / tietoturvaryhmä arvioi toteutuneiden uhkien syitä ja kehittää kokonaisvaltaisesti Paimion kaupungin tietosuojaa ja -turvaa. Tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota täydennetään riskiperusteisesti niin että korkeimman riskin ohjeistus tehdään ensin.

Vastuuhenkilöt:

Tietosuoja- /tietoturvaryhmä
Johtoryhmä

Vahinkoriskit

Suuronnettomuudet, tulipalot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
--	---------------------	---------------

Syyt: Normaalilojen häiriötilanteet aiheuttavat äkillisen palvelutarpeen kasvun, johon on reagoitava nopeasti.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Ajantasainen varautumissuunnitelma koulutus.

Vastuuhenkilöt:

Kaupunginjohtaja
Toimialajohtajat
Esihenkilöt

Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
--	---------------------	---------------

Syyt: Työtilojen ja työympäristön turvallisuus ja työergonomia

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Perehdytys turvallisiin ja ergonomisiin työtapoihin
Sisäilmaan liittyvät havainnot tuodaan esille. Kaupungin sisäilmatyöryhmä käsittelee sisäilma-asioita moniammatillisesti yhteistyössä työsuojelun työterveyshuollon ja kiinteistönhoidon kanssa (selvitykset ja ratkaisut).

Vastuuhenkilöt:

Sisäilmatyöryhmä
Työsuojelu
Toimialajohtajat
Esihenkilöt

Taloudelliset

Lainamäärän kasvu.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
---------------------------	---------------------	---------------

Syyt: Kaupungin velkamäärä on suuri. Menojen ollessa tuloja suuremmat ja investoitaessa, lainamäärä kasvaa edelleen. Mahdollisten rahamarkkinoiden häiriö- tai poikkeustilanteiden, esim. rahoituksen saatavuuden tai korkojen nousun, aiheuttamat ongelmat.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Menojen karsinta
tulojen lisäys

Vastuuhenkilöt:

Kaupunginjohtaja
Hallintojohtaja

toiminnan tehostaminen omaisuuden realisointi. Lyhytaikaisen kuntatodistuslainan muuttaminen pitkäaikaiseksi korkosuojaukset vaihtuvakorkoisiin lainoihin.		
Pandemia.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: . Seuraukset: Pandemian vaikutukset sekä taloudellisia että toiminnallisia. Toiminnalliset (suorat) vaikutukset merkittävimpiä koulu- ja varhaiskasvatuksen palveluissa, taloudelliset vaikutukset suoria (lisäkustannukset) ja välillisiä (yritysten toimintaedellytykset, lomautukset, työttömyys -> verotulot)		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Käytännön järjestelyt tartuntavaaran minimoiseksi työyhteisössä ja reagointi tilanteen vaatiessa.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Työsuojelu Esihenkilöt	
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Riittämätön rahoitus haittaa kehitystyötä ja heikentää Paimion kaupungin statusta. Sisäisten ja ulkoisten yhteistyörakenteiden hiipussa elinvoimaa kehittävät toiminnot vähenevät. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Riittävän budjettiosuuden varmistaminen ulkopuolinen hankerahoitus yhteistyökumppanuudet	Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotmk ja Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja	

Riskin todennäköisyys:
 1 = erittäin epätodennäköinen
 2 = epätodennäköinen
 3 = todennäköinen
 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:
 1 = vähäinen
 2 = kohtalainen
 3 = vakava
 4 = erittäin vakava

Tulosalue

Konsernijohto ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö

kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki / hallintojohtaja Jaana Hölsö

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus on kunnallisen päätöksenteon keskeisin toimielin. Sen tehtävänä on johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja kaupungin omistajaohjauksesta.

Lisäksi kaupunginhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastata henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkemmin hallituksen toimi- ja päätösvalta määritellään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tehtäväaluetta: konsernijohto ja hallintopalvelut, maaseutupalvelut ja työllisyysdenhoito.

Konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohtoon alaisuudessa on myös kaupungin elinvoimapalvelut. Hallintopalveluihin kuuluu: virastopalvelut, talous-, henkilöstö- ja tietohallinto. Talous- ja henkilöstöhallinnossa on niukka (1,4 htv) resurssi, jolla pyritään kehittämään ko. toimintoja, pitämään toimintamallit yhtenäisinä ja lakien ja suositusten mukaisina. Kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut hankitaan Tilikunta Oy:sta, joka on Turun itäisten kuntien (Paimio, Kaarina, Lieto ja Sauvo) perustama yhtiö. Virastopalvelut vastaa mm. palvelupisteen ja puhelinvaihteen toiminnasta, valmistelee kaupunginhallituksen ja valtuuston päätettävät asiat sekä vastaa ja ohjeistaa kaupungin arkistotointa. Tietohallinto tuottaa tietotekniset palvelut Paimion kaupungille ja joillekin konserniyhteisöille.

Hyväksytyt kuntastrategian mukaisesti kaupunki panostaa elinvoimapalveluiden kehittämiseen, josta tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Kaupunkikonsernin ohjaus kuuluu kaupunginhallitukselle, siitä tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Resurssimuutokset

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa on yhden henkilön lisäys hallintopalveluihin (12,35htv -> 13,35htv). Tulevien vuosien eläköitymiset mahdollistavat tehtävien uudelleen järjestelyt toimialan sisällä.

Henkilöstöpäällikkö vastaa oman työnsä ohella työsuojelupäällikön tehtävistä. Henkilöstöpäällikön apuna on 0,4htv osuus tiedonhallinnan asiantuntijan työajasta. Henkilöstöhallinnon ja työsuojelun tehtävät ovat viime vuosina merkittävästi kasvaneet. Esitettävä uusi tehtävä on henkilöstöasiantuntija, jolla on henkilöstöhallinnon osaamista ja joka pystyy jakamaan henkilöstöpäällikön työtaakkaa. Työsuojelupäällikön tehtävät työllistävät henkilöstöpäällikköä koko ajan enemmän. Tiedonhallinnan

asiantuntijan työaika olisi jatkossa kokonaan tiedonhallinnan, asianhallinnan, sähköisen arkistoinnin tehtävissä, joissa niissäkin lakisääteiset tehtävät ja vaatimukset ovat moninaistuneet.

Talousarvioehdotuksessa virastopalveluiden vahvuus on 4,95 htv (6 henkilöä), josta palvelupisteen henkilökunnan työaika on yhteensä 1,55 htv. Taloushallinnon 1,4 htv vahvuus koostuu taloussuunnittelijasta ja 40% hallintojohtajan työajasta. Henkilöstöhallinnon (2htv) resurssiin on laskettu henkilöstöpäällikkö ja uutena henkilöstöasiantuntija. Tietohallinnon vahvuus on 5 htv.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa työskentelee elinkeinojohtaja ja viestintäsuunnittelija.

Paimiolla ja Kaarinalla on 1.4.2023 alkaen yhteistoimintasopimus maahanmuuttajien kotoutumisen järjestämisestä. Sopimuksen perusteella Paimio ostaa Kaarinalta 80% maahanmuuttokoordinaattorin työajasta. Kaarinan, Sauvon ja Paimion yhteisessä SILTA-hankkeessa työskentelee osa-aikaisella (40-60%) työajalla kolme maahanmuuttajien ohjaajaa ajalla 1.8.2024 - 31.7.2025. He edistävät kotikunnan saaneiden kotoutumisessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstövoimavarat ovat riittävät ja oikein kohdistetut

Laadukkaan palvelutoiminnan keskeisin osatekijä on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Henkilökunnan pitkäkestoiseen työhyvinvoinnin edistämiseen kiinnitetään huomiota eri osa-alueilla. Vaikuttavia kehityskeskusteluja käydään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa. Johtamisen edellytyksiä pyritään parantamaan yhteisillä koulutuksilla ja henkilöstöhallinnon tukipalvelulla.

Työterveyshuollon painopistettä pyritään siirtämään ennaltaehkäiseviin toimintoihin ja erityisesti pitkien sairauspoissaolojen määrää seurataan työterveyshuollon kuntoutusryhmässä. Työterveyshuollon kuntoutusryhmä muodostettiin 2018 ja siihen kuuluvat nimetty työterveyslääkäri, työterveyshoitaja ja henkilöstöpäällikkö. Työterveyshuollon palvelujen nykyinen sopimuskausi alkoi 1.4.2020 ja meneillään on toinen optiovuosi. Työterveyshuollon palvelut tulee kilpailuttaa vuoden 2025 aikana.

Osana kaupungin työhyvinvointitoimintaa kaupungin henkilöstöllä on ollut uimahallin ja sen kuntosalin käyttöoikeus, sekä mahdollisuus osallistua yhdelle Paimion opiston liikunnan kurssille. Vuoden 2024 kesällä otettiin käyttöön työsuohdepolkupyöräetu osana työntekijän palkkaa.

Vuoden 2025 talousarvio esitys sisältää varaukset henkilökunnan liikunta- ja kulttuuriseteleihin ja työsuohdepolkupyöräetuun.

Paimion kaupungin prosessien kehittäminen

Kuntastrategian mukaisesti prosesseja pyritään digitalisoimaan. Uusien järjestelmien, kuten asianhallintajärjestelmä, myötä toimintojen sähköistäminen on jatkunut mm. kokousjärjestelmän sähköisellä allekirjoituksen ja sopimushallinnan käyttöönotolla ja sähköisen arkiston käyttöönotolla. Uudistuksilla vastataan uusien säädösten, kuten esimerkiksi tiedonhallintalaki, vaatimuksiin. Kaupungille tulevien ostolaskujen ja lähtevien myyntilaskujen kohdalla verkkolaskujen osuutta pyritään nostamaan Valtiokonttorin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Strategian mukaisesti vuosilla 2024 - 2025 painopisteenä on tiedolla johtamisen kehittäminen ja työkalujen käyttöönotto.

Paimio 700 -juhlavuosi vuonna 2025

Paimion kaupunki viettää 700-vuotisjuhlavuottaan vuonna 2025. Juhlavuosivalmistelut aloitettiin jo syksyllä 2022, kun kaupunginhallituksen nimittämä juhlavuositöimikunta aloitti toimintansa. Pääosa juhlavuoden toteutukseen liittyvistä kustannuksista ja toimenpiteistä ajoittuvat vuosille 2024 ja

2025. Arvioidut kustannukset vuodelle 2025 ovat 93 800€. Koko suunnitelmakauden nettokustannuksiksi on arvioitu 95 300€.

Elinvoimaprojekti 2022-2026

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Paimion kaupungin elinkeinotoimen tavoitteena on luoda hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja vaikuttaa positiivisen yrittäjyysilmapiirin ja veto- ja pitovoimaisen imagon säilymiseen ja kehittymiseen. Paimion kaupungin brändiä kehitetään määrätietoisesti pitkällä aikavälillä. Näihin tavoitteisiin päästään laadukkaalla ja aktiivisella yhteistyöllä yritysten ja yrittäjien kanssa, suunnitelmallisella ja oivaltavalla markkinoinnilla ja myös viestintään panostaen.

Työllisyysasteen korkea taso, veropohjan vahvistaminen ja yleisen hyvinvoinnin ja terveyden ylläpito ja parantaminen koko yhteisössä ovat keskeiset tavoitteet elinvoiman säilyttämiseksi.

Kaupunki panostaa elinkeinotoiminnan kehittämiseen uudella nelivuotisella elinkeino-ohjelmalla (08.2022 – 07.2026) palkkaamalla elinkeinojohtajan ja jatkamalla elinkeinotoimikunnan ja Paimion Kehitys Oy:n valmiuksien kehittämistä.

Kaupunki osallistuu ja jatkaa seudullista elinvoimayhteistyötä Business Turku Oy:n (Turun Seudun Kehitys Oy) kanssa, joka tuottaa monipuolisesti Turun seudun 11 kunnalle suunnattuja elinkeino- ja yrityspalveluja. Green Industry Park uutena osana Business Turun kokonaisuutta on kaupungille uusi mahdollisuus hyödyntää verkostoja erityisesti kiertotalouden kehittämisen osalta.

Nopea ja joustava toiminta ja päätöksenteko mm. kaavoituksessa, tonttimyynnissä, rakennus- ja ympäristölupa-asioissa on kilpailuvaltti, kun yritykset miettivät investointeja ja sijoittautumista kuntaan. Paimiota markkinoidaan sijoittumista pohtiville yrityksille tulevaisuuden kohteena, jossa yritys pääsee itse osallistumaan ekosysteemin rakentamiseen ja vaikuttamaan ympäristöönsä. Kiertotalous tulee olemaan jatkossa merkittävä osa Paimion identiteettiä.

Paimion kaupunki valmistelee strategiansa pohjalta elinvoimapolitiittisen ohjelman, joka tukee tavoitteiden saavuttamista. Elinvoimaohjelma rakennetaan seuraavien osa-alueiden ympärille:

- 1) Elinvoimapolitiikka ja sen resurssit, seudullinen kehittämissyhteistyö ja yhteistyö yritysten ja yrittäjien kanssa
- 2) Kaupungin sidosryhmien ja toimielinten keskinäinen tiivis yhteistyö yhdessä tunnistettujen tavoitteiden eteen: elinkeinotoimi, elinkeinotoimikunta, Paimion Kehitys Oy, kaupungin markkinointiryhmä, yrittäjähdistys
- 3) Kaupungin päätöksenteon yritys- ja yrittäjämystyisyys
- 4) Kaupungin markkinointi, viestintä, tiedottaminen ja osallistaminen
- 5) Kaupungin organisaation osaaminen ja palveluhenkisyys
- 6) Kiertotalous aitona osana Paimion kaupungin identiteettiä ja tulevaisuutta

Erityisesti huomioitava:

- 1) Paimion Parantolan ympärille kehittyvä turismi ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet alueen sisäisten markkinoiden kasvuun ja kehittymiseen. Parantolan alue tavoittelee 50 000 vuositaisen matkailijan kävijämäärää ja kehittää matkailuliiketoimintaa erityisesti majoitus- ja tapahtumapalveluiden osalta. Paimion kaupungille Parantola on merkittävä nähtävyys valtakunnallisesti ja globaalisti. Kaupungin tiivis yhteistyö Paimion Parantola -säätöön kanssa on tärkeä osa kilpailukykyämme.
- 2) Elinkeinoelämän ja elinvoiman kehitystyön keskiössä on kiertotalouden vakiinnuttaminen Paimioon. Paimion alueelle on sijoittunut ensimmäisiä kiertotalouden teollisen kokoluokan toimijoita.

Paimio on jo nyt saavuttanut näkyvyyttä ja huomiota kiertotalouteen panostavana kaupunkina ja yhteisönä. Kiertotalouden jatkumoa ja vihreän siirtymän toteuttamista tuetaan suunnitelmallisella ja määrätietoisella toiminnalla keskittyen kaupunkilaisten ja paikallisten yritysten arjen konkretiin.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Elinkeino toiminnan tuloksellisuus					
Aktiivisten yritysten määrä	1 410	1 480	1 510	1 540	1 540
Sijoittuminen maakunnallisessa yrittäjäselyssä	3,5	1	1	1	1
Yritys- ja yrittäjätapahtumien määrä	15	25	28	30	30
Myytyjen yritystonttien määrä	1	3	3	3	3
Tehokas tonttimarkkinointi					
Myytyjen omakotitonttien määrä	1	10	10	10	10
Vuokrattujen ok-tonttien määrä	4	25	25	25	25
Tietohallinnon toiminnan kehittäminen					
Tukipalvelun tuottaminen suunnitellulla SLA-tasolla (toteuma%)s	89	82	84	86	88
Projektsalkun valmistuneet hankkeet (kpl)	9	15	15	15	15
Työhyvinvointitoimenpiteet ovat vaikuttavia					
Sairauspoissaolojen määrä pv / htv	13,2	14	14	14	14
Työterveyshuollon palvelun painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (Kela I korvausten %osuus)	35	40	40	40	40
Henkilöstökyselyt (0=ei, 1=kyllä)	0	0	1	0	1
Verkkolaskutuksen käyttöaste					
Verkkolaskujen osuus myyntilaskuista (%)	59	57	70	73	75
Verkkolaskujen osuus ostolaskuista (%)	89	93	95	96	97

Matkailutyö

Paimion matkailuneuvonnan työtehtävät on sisällytetty viestintäsuunnittelijan työnkuvaan. Matkailuneuvonpisteenä toimii kesäkuukausin Paimion Sähkötalo, muulloin Paimion kaupungintalo. Matkailumarkkinointi tapahtuu pääosin Paimion Kehitys Oy:n kautta toteutettavan kaksikielisen VisitPaimio-sivuston välityksellä sekä samannimisen kaksikielisen esitteen avulla. Myös Paimion parantolan aulassa sijaitsevassa esittelyhuoneessa markkinoidaan kaupungin matkailupalveluja.

Paimion kaupunki on jäsenenä Aallon arkkitehtuuri- ja muotoiluperinnön matkailureitti ry:ssä. Yhdistyksen ylläpitämä matkailureitistökokonaisuus sai vuonna 2021 Euroopan neuvoston kulttuureittisertifikaatin. Paimio on lisäksi jäsenenä Kuninkaantie ry:ssä, joka organisoii Kuninkaantie-matkailutien markkinointia ja yhteistyötä.

Viestintä

Kaupungin viestinnässä toimitaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Vuoden 2025 keskeinen tavoite on syksyllä 2024 hyväksytyin kaupungin oman viestintäsuunnitelman jalkauttaminen käytäntöön. Suunnitelmassa on huomioitu sekä ulkoinen että sisäinen viestintä. Viestinnän tavoitteena on positiivinen, aktiivinen, avoin ja asiakaslähtöinen viestintä.

Positiivisia nostoja tuotetaan medialle, verkkopalveluun ja someen säännöllisesti. Median kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Paimion kaupunki tiedottaa -liite ilmestyy Kunnallislehden välissä kuusi kertaa vuodessa. Ulkoisessa viestinnässä hyödynnetään ePressi-tiedotejakelupalvelua, johon liittyy myös seurantatyökaluja. Kaupunki ylläpitää eri sosiaalisen median kanavia, kuten Facebook, Instagram ja LinkedIn. Toimialoja kannustetaan viestimään ja sitä tuetaan koulutuksilla ja asiantuntija-avulla.

Verkkosivuilla hyödynnetään Suomi.fi-palvelun PTV-integraatiota, jolloin tiedot kaupungin palveluista päivitetään vain yhteen paikkaan. Vuonna 2024 hankitun kuvapankkisovelluksen käyttöä tehostetaan ja laajennetaan yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Ystävyysskuntatoiminta

Kaupunginhallitus nimeää toimikaudekseen ystävyysskuntakunnan. Paimion kaupungilla on neljä ystävyysskuntaa: Ljungby Ruotsissa, Ås Norjassa, Pärnu Virossa ja Odenthal Saksassa. Lisäksi Paimiolla on Sovetskin, entisen Johanneksen, kunnan kanssa yhteistyösopimus. Tämä yhteistyö on kaupunginhallituksen 16.3.2022 päätöksen mukaisesti keskeytetty toistaiseksi, johtuen Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan.

Ystävyysskuntatoiminnan tarkoituksena on edistää kuntien välistä yhteistyötä (mm. kulttuurivaihtoa, kuntalaisryhmien yhteydenpitoa ja elinkeinoelämän yhteistyötä). Tapaamiset, nuorten leirikoulut ja muu nuorisotoiminta ovat keskeisellä sijalla ystävyysskuntatoimintaa edelleen kehitettäessä.

Ystävyysskuntatoiminta on vilkkainta Pärnun ja Odenthalin kanssa. Pohjoismainen ystävyysskuntatoiminta on ollut useamman vuoden pysähdyksissä Paimiosta riippumattomista syistä.

Konserniohjaus

Vuoden 2024 aikana konsernirakenteessa on tapahtunut muutoksia. Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy on lopettanut toimintansa ja yhtiön varat on jaettu omistajien kesken.

Tällä hetkellä (09.2024) tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat

- Paimion Lämpöyhtiö Oy
- Paimion Vesihuolto Oy
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy
- Paimion Kehitys Oy
- Portti työhönvalmennus Oy (ei toimintaa)
- Lyyli Tuomolan säätio

Hallintosäännön 4 luku käsittelee konserniohjausta. Siinä todetaan:

§19 Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

§20 konsernijohtajan tehtävistä ja toimivallan jaosta:

Kaupunginvaltuusto

- 1) määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- 2) päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 3) hyväksyy konserniohjeen

Kaupunginhallitus

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- 3) käsittelee puolivuositin yhtiöiden ja yhteisöjen raportit tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- 5) nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
- 6) nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa yhtiöiden ja yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Kaupunginjohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden ja yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle sekä antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kaupungin konserniohjeet ovat vuodelta 2011 ja niiden päivittäminen on tavoitteena tulevalla talven aikana. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	2 623	2 877	2 683	-6,7 %	1,1 %	2 737	2 792
Toimintakulut	- 4 762	- 4 579	- 4 585	0,1 %	-1,9 %	- 4 582	- 4 674
Toimintakate/ jäämä	- 2 139	- 1 702	- 1 901	11,7 %	-5,6 %	- 1 845	- 1 882
Poistot ja arvonalennukset	- 91	- 87	- 135	55,1 %	24,5 %	- 135	- 135
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 683	- 1 705	- 1 952	14,5 %	-13,6 %	- 1 896	- 1 933

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 440	1 350	935	-30,7 %	-17,5 %	954	973
Toimintakulut	- 4 533	- 4 330	- 4 371	1,0 %	-1,8 %	- 4 364	- 4 452
Toimintakate/ jäämä	- 3 093	- 2 980	- 3 436	15,3 %	5,5 %	- 3 411	- 3 479

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 183	1 527	1 748	14,5 %	23,9 %	1 783	1 819
Toimintakulut	- 229	- 249	- 214	-14,3 %	-3,4 %	- 218	- 222
Toimintakate/ jäämä	954	1 278	1 535	20,1 %	30,5 %	1 565	1 597

Tulosalue **Maaseutupalvelut**
Vastuhenkilö maaseutupäällikkö Taina Wirberg

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinto pyrkii huolehtimaan maaseudun elinolosuhteiden tasapuolisesta kehittämisestä ja säilyttämisestä Paimion, Kaarinan, Kemiönsaaren, Paraisten ja Sauvon kunnissa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Tavoitteena on turvata EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, huolehtia riistavahinkojen ja petoeläinvahinkojen arvioinneista, pitää eläinrekisteriasiat ajan tasalla sekä tehdä hukkakaurakatselmuksia.

Maaseutuhallinto huolehtii myös viljelijöiden VAP-varauksista. VAP-viljelijät on vapautettu Aseellisesta Palveluksesta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen eli alkutuotannon turvaamiseksi poikkeusoloissa, järjestelmä on osa Suomen huoltovarmuutta.

Maaseutupalvelut on kaupungin konsernijohdon ja toimialojen johtosäännössä nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maataloushallinnon tehtävät.

Maaseutupalvelujen henkilöstö: maaseutupäällikkö ja 3 maaseutuasiantuntijaa.

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa on velvoittanut kuntia muodostamaan suurempia alueellisia yhteistyöyksiköitä.

Vuoden 2013 alusta ovat yhteistyöalueen muodostaneet Kaarina, Kemiönsaari, Parainen, Paimio ja Sauvo. Paimion kaupunki toimii allekirjoitetun sopimuksen mukaan isäntäkuntana. Paimiossa työskentelee johtava maaseutuasiamies, Kemiönsaarella, Paraisilla sekä Sauvossa omat toimipisteet. Pääsääntöisesti kaikilla mahdollisuus tehdä etätöitä. Asiakaspalvelua saa konttoreilla ajanvarauksella.

Resurssimuutokset

Maaseutupalveluiden henkilökunta on toiminut neljän henkilön voimin.

Työtehtävien vaihtoa tai tarvittaessa ostoa tehdään Vehmaan yhteistoiminta-alueen kanssa, mikä mahdollistaa kaikkien eriyttämistä vaativien tehtävien suorittamisen kaikissa tilanteissa.

Uuden ohjelmakauden myötä 2023 ympäristökorvauksesta eriytettiin omaksi tukimuodokseen ekojärjestelmätuki, jonka tavoitteena on tukea ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä. Ekojärjestelmätuessa on neljä toimenpidettä: talviaikainen kasvipeite, luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet ja monimuotoisuuskasvit. Erityisesti monimuotoisuuskasvit ovat olleet viljelijöiden kiinnostuksen kohteina.

Ympäristökorvauksessa muutosta tapahtui siirryttäessä tilakohtaisiin toimenpiteisiin ja lohkoکوhtaisiin toimenpiteisiin. Toimenpiteissä on aiempaa enemmän ilmastoon ja ympäristöön kohdistuvia toimenpiteistä. Toimenpiteitten valinnassa viljelijät ovat pohtineet mm mikä olisi heidän tilalleen hyödyllisin toimenpide ja minkä he pystyvät toteuttamaan. Valinnaisista toimenpiteistä on myös oltu kiinnostuneita ja niitä on lähdetty myös toteuttamaan.

	Tilaluku			Ympäristötuikiin sitoutuneet tilat					
	2022	2023	2024	2022 %	2023 Ymppe %	2023 Eko %	2024 Ymppe %	2024 Eko %	
Kaarina	70	66	64	81	77	94	76	97	
Kemiönsaari	149	141	139	92	84	96	86	96	
Paimio	128	122	119	95	90	97	90	98	
Parainen	220	216	215	83	74	93	72	95	
Sauvo	119	110	105	89	92	100	92	97	
Yhteensä	683	655	642				82	96	

Maaseutupalveluiden maksuosuudet 2025:

	jakaja*	%-osuus	maksuosuus
Kaarina	64	9,9 %	25 809
Kemiönsaari	139	21,5 %	56 053
Paimio	119	18,4 %	47 988
Parainen	215	33,2 %	86 701
Sauvo	110	17,0 %	44 359
	647	100,0 %	260 909

*30.4.2024 tilojen lukumäärä

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedottamisella ja koulutuksella pyritään vaikuttamaan siten, että viljelijät palauttavat kaikki mahdolliset hakemukset määräaikana niin, että saavutetaan taloudellinen ja ympäristön huomioiva tulos. Maatilojen lukumäärä on laskenut hieman vuosittain ja sama kehitys jatkuu.

Ohjelmakausi, joka alkoi vuonna 2023, velvoitti, että kaikki hakemukset tulevat käsittelyyn sähköisesti, paperivaihtoehtoa ei enää ole.

Hallinnolliset tehtävät hoidetaan annettuina määräaikoina ja maksut viljelijöille mahdollisimman nopeassa aikataulussa.

Koulutuksia tullaan järjestämään kunnittain sekä koko yhteistoiminta-alueen viljelijöille yhteisesti. Osa koulutuksista tullaan myös tallentamaan tai koulutuksiin voi osallista netin kautta. Koulutukset erikseen suomenkieliset tai ruotsinkieliset.

Maaseutuasiamiesten koulutuksissa huomioidaan henkilökunnan yksilölliset tarpeet sekä osallistutaan valtakunnallisiin koulutustapahtumiin. Useimmat koulutukset suoritetaan teamsin kautta, joten täten saavutetaan koko henkilökunta helposti ja taloudellisesti.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	188	205	208	1,5 %	5,4 %	212	216
Toimintakulut	- 242	- 260	- 269	3,6 %	5,6 %	- 274	- 280
Toimintakate/ jäämä	- 54	- 55	- 61	11,4 %	6,2 %	- 62	- 63
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 54	- 55	- 61	11,4 %	6,2 %	- 62	- 63

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	188	205	208	1,5 %	5,4 %	212	216
Toimintakulut	- 229	- 244	- 254	4,3 %	5,6 %	- 259	- 265
Toimintakate/ jäämä	- 41	- 39	- 46	19,1 %	6,3 %	- 47	- 48

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 13	- 16	- 15	-7,6 %	5,7 %	- 15	- 15
Toimintakate/ jäämä	- 13	- 16	- 15	-7,6 %	5,7 %	- 15	- 15

Tulosalue **Työvoimapalvelut**
Vastuuhenkilö työvoimapalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti

Toiminta-ajatus

Työllisyydenhoidon tavoitteena on ylläpitää Paimion kaupungin hyvää työllisyydenkehitystä ja turvata laadukkaat palvelut sekä työnhakija-asiakkaille että työnantaja-asiakkaille.

Työllisyydenhoidossa tapahtuu Suomessa historiallinen muutos. Te-toimistot lopettavat toimintansa ja te-palvelut siirretään kuntien järjestämivastuulle. Varsinais-Suomeen muodostuu kaksi työllisyysaluetta, joista Turun työllisyysalue on Suomen suurin kuntien lukumäärällä mitattuna ja siihen Paimiokin kuuluu.

Turun työllisyysalueella palvelut tuotetaan vastuukuntamallilla ja lähipalveluita delegoidaan alueille. Paimio perustaa aluetoimiston, josta palvelut tuotetaan myös Sauvon kunnan asiakkaille.

Tämä te-viranomaisen tehtävä on kunnille aivan uusi ja valtio on sitoutunut rahoittamaan tehtävän hoidosta aiheutuvat kulut kunnille täysimääräisesti.

Tehtäväalueen tavoitteena on aktiivisen työllisyyden hoidon keinoin parantaa työnhakijoiden työllistymismahdollisuuksia ja lisätä työttömien yhteiskunnallista osallistumista. Toimenpiteiden onnistumisella on merkittävä vaikutus asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä ja työllisyysasteen positiivisessa kehittämisessä. Paimio on ollut mukana kahdessa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa, ensin vuosina 2017-2018 ja toisessa vuodesta 2021 alkaen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Vastuualue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: Paimion aluetoimipiste, työllistymistä edistävät palvelut, työttömyysturvan rahoitus, Toimintakeskus Apila ja palkkatukityöllistäminen.

Aluetoimipiste

Ensimmäisen vuoden tavoitteena on ottaa uusi tehtävä haltuun ja tuottaa palvelut kuten lainsäädäntö edellyttää sekä laadukkaasti ja asiakaslähtöisyyttä voimakkaasti korostaen. Tehtävien resursointi ja tulevien haasteiden arviointi on vaikeaa, koska kunnilla ei ole tehtävästä aiempaa kokemusta. Kahdessa kuntakokeilussa mukana oleminen on Paimion kannalta oleellisen tärkeää, mutta uudistuksen myötä tehtävä laajenee merkittävästi ja työt moninkertaistuvat kokeiluihin verrattuna. On syytä korostaa, että uusi tehtävä on lakisääteinen ja kokonaisuus vaikeasti hallittava.

Palvelun painopiste pidetään edelleen henkilökohtaisen palvelun tarjoamisessa. Työn etsintä, työn tarjoaminen, koulutuspolulle ohjaaminen ja urasuunnittelu pysyvät palvelun keskiössä. Yrityspalvelujen osalta tavoitteena on toimivien yritysyhteyksien ylläpitäminen ja uusien luominen sekä avoimien paikkojen nopea täytyminen.

Te-palveluiden tuottamisessa siirryttiin vuonna 2022 toteuttamaan Pohjoismaista työvoimapalvelumallia, joka oli iso muutos asiakkaiden sekä viranomaisen näkökulmasta. Asiakkaille tarjottaviin palveluihin tuli tarkasti määritelty ja aikataulutettu palvelujärjestelmä. Uusi palvelumalli asettaa paljon vaatimuksia henkilökunnan osaamiselle ja määrälle.

Paimio ja Sauvo tekevät keskinäisen sopimuksen lähipalveluiden tuottamisesta ja ovat lisäksi tehneet Turun kanssa niin sanotun 54-sopimuksen, jolla vastuukunta delegoi toimivaltaa Paimion kaupungin viranhaltijoille.

Työttömyysturvan rahoitus

Työttömyysturvan rahoitusmekanismit muuttuvat uudistuksen myötä aivan keskeisellä tavalla. Vuonna 2025 kunnat osallistuvat kaikkien työttömyysturvaa saavien henkilöiden työttömyysturvakuluihin 100 maksupäivän jälkeen. Maksut nousevat portaittain ja ovat 700 päivän jälkeen korkeimmillaan, eli 50 %. Kuntien rahoitusvelvollisuus koskee aiempaan poiketen myös peruspäivärahalla ja ansiopäivärahalla olevia.

Muutos tulee olemaan iso ja kallis. Vielä vuonna 2024 kunnat välttyivät työmarkkinatuen kuntaosuuden maksusta, jos asiakas osallistui työttömyysaikana johonkin aktivoivaan toimenpiteeseen.

Syyskuun 2024 alusta alkaen myös työssäoloehdon määräytymisperusteet muuttuivat. Työssäoloehdon täyttämiseen vaaditaan 12 kuukauden ansiotyö (aiemmin 6 kk) ja työssäoloehdoton laskettavat kuukaudet eivät määräydy enää tehdyn työajan perusteella, vaan ovat muuttuneet europeerusteisiksi. Lisäksi vielä palkkatuetun työn laskentasäännöt työssäoloehdoton muuttuivat erittäin huonoiksi. Pelkkä palkkatuettu työ ei kerrytä työssäoloehdoton kuin joillakin erityisryhmillä ja heilläkin kertyminen alkaa vasta 10 kuukauden työjakson jälkeen ja kertymään hyväksytään vain 75 % täydistä työssäoloehdoton täyttävistä kuukausista.

Paimion työttömyysturvakulujen odotetaan lähes seitsemän kertaistuvan vuoteen 2023 verrattuna. Tämä aiheuttaa paljon päänsärkyä kuntatalouteen kautta Suomen. Käytännössä ainoa mahdollinen keino välttää näitä työttömyysturvan rahoitusmaksuilta, on saada asiakas nopeasti työllistymään avoimille työmarkkinoille.

Paimion työmarkkinatukimaksujen kuntaosuudet ovat olleet useiden vuosien ajan maakunnan selvästi pienimmät, kun maksut on suhteutettu kuntien asukasluukuun. Voi olla aihetta olettaa, että emme ainakaan ensimmäisenä toimintavuotena tule pääsemään yhtä hyvin tuloksiin uuden rahoitusmallin kanssa.

Toimintakeskus Apila

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen koki ison muutoksen vuonna 2023. Kunnat eivät voineet enää järjestää eivätkä tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa. Tähän sisältyi suuri riski aktivointiasteiden putoamisesta sekä Kelan laskuttamien työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuksien kohoamisesta. Se riski toteutui vuonna 2024, jolloin Varha lopetti kuntouttavan työtoiminnan tarjoamisen Paimion ja Sauvon asukkaille.

Paimion kaupunki jatkaa Toimintakeskus Apilan ylläpitoa ja otti yhteistyökumppanikseen kuntouttavaa työtoimintaa tuottamaan oman yhdistyksensä Varsinais-Suomen Työllistämisen Tuki Vartti ry:n. Yhdistys on hyväksytty yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajaksi. Yhdistyksen avulla Paimio vältti pahimmat uhkakuvat.

Jatkossa Apilan tarjoamat palvelut sijoittuvat entistä enemmän välityömarkkinaan. On tärkeää saada niille asiakkaille, joiden kyvyt eivät suoraan riitä avoimille markkinoille, palvelu, joka ylläpitää toimintakykyä ja tarjoaa mahdollisuuden oman osaamisen testaamiseen. Toiminnan sisällön on oltava sellainen, että se parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja tarjoaa jatkossa edellytyksiä työllistymään avoimille markkinoille. Toiminnan suunnittelu rakentuu aina asiakkaan yksilöllisten tarpeiden pohjalta ja sen vuoksi tarjottavien työmahdollisuuksien valikoiman on oltava laaja.

Palkkatukityöllistäminen

Palkkatukilainsäädäntö muuttui oleellisesti vuonna 2023. Uudistus astui voimaan 1.7.2023. Palkkatukijaksojen kestot lyhenevät ja malli muuttui monimutkaisemmaksi. Vuoden 2024 syksyllä palkkatukityön merkitys asiakkaan työssäoloehdoton kerryttämisessä suorastaan romahti.

Kunnan tarjoamien palkkatukityömahdollisuuksien määrä vähenee merkittävästi vuonna 2025. Tällöin kunta maksaa mahdollisen palkkatuen itse itselleen, eli rahoitukseen ei ole saatavilla ulkopuolista tukea. Talousarvioon on kuitenkin varattu pieni määräraha, niin sanottuna sisäänheittorahana, joka on tarkoitettu kaupungin muille yksiköille tilanteissa, joissa työsuhde ei muuten olisi syntymässä.

Yleistä

Työllisyydenhoidon vastuualue on isojen muutosten edessä jo ensi vuonna ja muutokset jatkuvat suurina myös tulevaisuudessa. Vuosi 2025 tulee olemaan jännittävä ja mielenkiintoinen. Siitä voi tulla myös kallis ja varsin kurja, ellei siihen ole varauduttu riittävän huolellisesti.

Paimio on tehnyt kaiken varautumisen parhaan osaamisensa turvin. Koska tehtävä on aivan uusi ja kokonaisuudessaan valtava, on syytä varautua joihinkin yllätyksiin.

TE-palvelut 2024-uudistus on historiallisen suuri muutos, jonka valmisteluun kunnissa on paljon panostettu.

Paimio on menestynyt työllisyydenhoidossa useiden vuosien ajan, kaikilla mittareilla ja kaikissa vertailuissa. Tulossa olevat muutokset ovat kuitenkin poikkeuksellisen suuria ja vaikutukset ennalta arvaamattomia. Paimion vahvuuksiksi voidaan tulevinakin vuosina lukea hyvät toimintaresurssit, vahva osaaminen, oma yhdistys sekä oma yritys. Kuntajohdon ymmärrys elinvoiman ja työllisyyden merkityksestä kunnan menestykselle on kuitenkin vahva tuki ja hyvä lähtökohta onnistumiselle.

Paimion työttömyysaste oli heinäkuussa 2024 6,3 % (2023 5,1 %, 2022 5,3 %).

Resurssimuutokset

Työvoimahallinnosta siirtyviä tai kokonaan uusia rekrytointeja, yhteensä 5 htv.

Olellaiset toiminnalliset riskit

Uuden viranomaistehtävän haltuunotossa voi ilmetä aluksi hankaluuksia, jos siirtyvien tai uusien työntekijöiden osaaminen ei vastaa suunniteltuja tehtävänkuvia.

Toiminnallinen riski voi aiheutua myös siitä, että tehtävän hoitoon ei ole osattu arvioida riittävästi resursseja.

Jatkuvan kouluttautumisen ja uudelleen kouluttautumisen merkitys korostuu tämän päivän työmarkkinoilla. Kannustimien luominen työhön ja koulutukseen hakeutumiseen on tärkeää, jotta yhteiskuntaan ei muodostu pysyviä rakenteita työttömien ja työssä käyvien välille. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työttömyysjaksojen lyhentämiseen, nuorille tarjottaviin palveluihin ja sukupolvet ylittävän työttömyyden ehkäisyyn.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Työvoiman palvelukeskus pienentää työttömyysprosenttia (työttömyysaste-% vuoden viimeinen neljännes)	5,2	5,1	5	5	
Työttömyysturvan kuntaosuus, maksu per asukas. Vuosittainen maksuosuus alle 50 euroa asukasta kohden			47	46	45

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	342	348	807	132,2 %	67,8 %	823	840
Toimintakulut	- 958	- 1 015	- 2 940	189,7 %	103,5 %	- 2 998	- 3 058
Toimintakate/ jäämä	- 615	- 667	- 2 133	219,6 %	123,3 %	- 2 175	- 2 219
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 615	- 667	- 2 133	219,6 %	123,3 %	- 2 175	- 2 219

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	331	335	807	141,0 %	72,0 %	823	840
Toimintakulut	- 861	- 911	- 2 812	208,6 %	113,3 %	- 2 868	- 2 925
Toimintakate/ jäämä	- 530	- 576	- 2 005	247,9 %	139,1 %	- 2 045	- 2 086

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	12	13		-100,0 %	-50,0 %		
Toimintakulut	- 97	- 104	- 128	23,1 %	15,8 %	- 130	- 133
Toimintakate/ jäämä	- 85	- 91	- 128	40,2 %	24,8 %	- 130	- 133

Koulutuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Koulutuslautakunta on sekä henkilöstömäärältään että talouden kannalta kaupungin suurin lautakunta. Valtuustoon nähden sitovia tulosalueita on neljä: hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus sekä toisen asteen koulutus. Koulutuslautakunta vastaa yleissivistävien kasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluiden järjestämisestä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluvat keskeiset palvelut ovat varhaiskasvatuspalvelut, esi- ja perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä toisen asteen koulutus (Paimion lukio).

Paimion kaupunki järjestää esiopetuksen varhaiskasvatuksen yhteydessä, joten talousarviossa esiopetus sisältyy varhaiskasvatuksen tulosalueeseen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy talousarviossa perusopetukseen. Lisäksi lautakunnan vastuualueelle kuuluvat sivistyspalvelujen yhteiset hallinto- ja tukipalvelut. Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, palvelusihteerit, toimistosihteerit, hallinnon asiantuntijat, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat sivistystoimialan molempien lautakuntien (koulutuslautakunta sekä hyvinvointilautakunta) toimintaa. Myös hyvinvointilautakunnan käyttömenot sisältyvät koulutuslautakunnan tulosalueen määrärahoihin.

Koulutuslautakunnan vastuulle kuuluvien tehtävien tulorahoitus perustuu pääasiassa valtionvarainministeriön hallinnoimiin peruspalvelujen valtionosuuteen ja vieraskuntalaisten opetuksen järjestämiseen liittyviin esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksiin, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen (mm. lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä vammaisopetuksen rahoitus). Näistä vain kotikuntakorvaukset näkyvät koulutuslautakunnan käyttötaloudessa; muut valtionosuustulot sisältyvät kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Tavanomaisen budjettirahoituksen rinnalla koulutuslautakunnan vastuualueeseen voi liittyä myös erillisrahoitettua hanketoimintaa. Valtion rahoitus kuntien sivistystoimelle tulee osittain erilaisten kohdennettujen hankerahoitusten kautta, mutta näiden hankerahoitusten määrä on viime vuosina vähentynyt merkittävästi. Erikseen haettavien valtionavustusten määrärahat kohdentuvat tiettyihin toimintoihin ja kohdennettujen hankerahojen käytöstä on raportoitava sen sijaan, että rahoitus tulisi yleiskatteellisena valtionosuutena, jonka käytöstä kunnat voivat päättää vapaasti. Paimio on hakenut hankerahoituksia aktiivisesti, ja osa kehittämishankkeista on ollut usean koulutuksenjärjestäjän yhteisiä verkostohankkeita. Talousarvion laadintavaiheessa vuodelle 2025 on jatkumassa vain joitakin euromääräisesti vähäisiä kehityshankkeita sekä Paimion lukiossa Erasmus+ -hanketoiminta ja lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämishanke.

Erillisrahoitettujen hankkeiden toteutus menee usein vähintään kahdelle tilikaudelle. Hankkeet budjetoidaan talousarvioon niin, että vaaditut omarahoitusosuudet ovat talousarviossa määrävarauksina, ja ne tulevat hankkeen toteutuksen viimeiselle tilikaudelle. Vuoden 2025 talousarviossa on määrärahavaraus uudelle hanketoiminnalle perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueilla.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 710	1 544	1 482	-4,1 %	-6,7 %	1 511	1 542
Toimintakulut	- 26 375	- 28 586	- 28 781	0,7 %	4,6 %	- 29 381	- 30 061
Toimintakate/ jäämä	- 24 665	- 27 041	- 27 299	1,0 %	5,3 %	- 27 870	- 28 520
Poistot ja arvonalennukset	- 144	- 125	- 175	39,9 %	10,7 %	- 175	- 175
Tilikauden yli-/alijäämä	- 24 812	- 27 166	- 27 474	1,1 %	5,4 %	- 28 045	- 28 695

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 710	1 544	1 482	-4,1 %	-6,7 %	1 511	1 542
Toimintakulut	- 23 270	- 24 995	- 25 075	0,3 %	3,9 %	- 25 601	- 26 205
Toimintakate/ jäämä	- 21 560	- 23 451	- 23 593	0,6 %	4,7 %	- 24 090	- 24 664

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 3 105	- 3 590	- 3 706	3,2 %	9,7 %	- 3 780	- 3 856
Toimintakate/ jäämä	- 3 105	- 3 590	- 3 706	3,2 %	9,7 %	- 3 780	- 3 856

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset, toiminnalliset sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Lukion houkuttelevuuden turvaaminen	Todennäköisyys 1	Vaikutus 2
<p>Syyt: Lukiossa taloudelliset leikkaukset resursseihin voivat vaikuttaa nuorten haluun hakeutua omaan lähilukiioon, koska toisen asteen opinnoissa säilyy jatkossakin vapaa hakeutumisosoikeus haluamaansa oppilaitokseen. Toisen asteen koulutuksen maksuttomuus koskee myös matkoja kodin ja lukion välillä, kun matkaa on yli 7 km.</p> <p>Seuraukset: Opiskelijamäärän väheneminen vaikuttaa suoraan kaupungin saamaan lukiokoulutuksen valtionrahoitukseen.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> Lukiotoiminnan uudistaminen markkinointi ja näkyvyyden lisääminen houkuttavan kurssitarrjonnan ylläpito ja riittävä oppimisen tuki myös tukea tarvitseville lukiolaisille.	Vastuhenkilöt: lukion rehtori	
Varhaiskasvatuksen yksityistämisen laajuus. Palveluiden kysynnän enakoimattomuus.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat varhaiskasvatuksessa ja muutokset varhaiskasvatuksen palvelutarjonnassa</p> <p>Seuraukset: Yksityisen varhaiskasvatuksen toiminnan jatkuvuus; riskinä, ettei kaikille palveluntuottajille ole asiakkaita tarpeeksi (palvelusetelin myöntämisen ehdot tiukentuneet, laatuvaatimukset toiminnalta entistä suuremmat), yritysvaikutukset ja niiden vaikutukset tulevaan yksityisen varhaiskasvatuksen kapasiteettiin.</p>		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuhenkilöt:	

Ennakointi ja henkilöstön koulutus.	varhaiskasvatusjohtaja	
Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.		
Toiminnalliset		
Hallinnon ja esimiestyön organisaation rakenteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
<p>Syyt: Koulutuslautakunnan hallinnossa organisaation ohuus sekä isot vastuut sekä sivistysjohtajalla että varhaiskasvatusjohtajalla, koulunjohtaja-rehtorien tehtävänkuvat sekä em. johtavien esimiesten työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta liiaksi, heikentää työssä jaksamista, pitkittää päätöksentekoa ja käsitteilyaikoja sekä heikentää toiminnan suunnittelua ja johtamista.</p> <p>Seuraukset: Työuupumus, keskeisten ja olennaisten työtehtävien jääminen hoitamatta, kun sijaistamisen resurssit ovat vähäiset; sijaisten uupuminen hoitaessaan myös poissaolevan tehtäviä.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> <p>Organisaatorakenteen toimivuutta ja tehtävänkuvia arvioitava ja kehitettävä organisaatiota suuntaan jossa johtamiselle ja kehittämistyölle jäisi riittävästi aikaa. Määräaikaiset lisäykset organisaatiossa vuoden 2025 alusta lukuvuoden 2025-26 loppuun jotta lakisääteisten uudistusten täytäntöönpano turvataan. Varhaiskasvatuksessa johtamisen rakenteita kehitetään eteenpäin.</p>	<p>Vastuuhenkilöt:</p> <p>sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja koulutuslautakunta</p>	
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 4
<p>Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Erityinen haaste on ollut varhaiskasvatuksessa, jossa muita tehtävälähteitä enemmän myös henkilöstön vaihtuvuutta.</p> <p>Seuraukset: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot sekä mm. kelpoisten hakijoiden puuttuessa epäpätevän henkilöstön rekrytoinnista johtuvat määräaikaiset palvelussuhteet ja sisäiset järjestelyt kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> <p>Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään toistaiseksi voimassa olevina. Palkkausjärjestelmää ja -tasoa arvioitava varhaiskasvatuksessa. Esihenkilöiden lähijohtamistyöhön panostaminen – hyvä ihmiset yksilöinä kohtaava henkilöstöjohtaminen; sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti Säännölliset kehityskeskustelut; aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.</p>	<p>Vastuuhenkilöt:</p> <p>päiväkodinjohtajat rehtorit sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja</p>	
Palveluissa ei ole riittävästi vaihtoehtoja eikä osa-aikaisessa erityisopetuksessa erityisopettajaresursseja vähentämään tarvetta erityisluokille.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä on kasvussa. Opetustoimintaa tulee resursoida ja toteuttaa niin, että välttyttäisiin oppilaiden sijoittelulta ja kuljettamiselta kaupungin ulkopuolella oleviin kouluihin. 1. vuosiluokalla oppimisen tuen kehittämissuunnitelmaa toteutetaan jo lukuvuodesta 23-24, mutta resursseja tarvitaan lisää myös tulevina lukuvuosina em. suunnitelman mukaisesti, jotta opetuksen järjestämisen muutos ja riittävä tuki toteutuu ylemmilläkin vuosiluokilla ja opetuksen järjestämisen tapa on looginen jatkumo.</p> <p>Seuraukset: Opetuksen järjestämisessä oppilaat eivät saa heille subjektiivisena oikeutena kuuluvaa lakisääteistä oppimisen tukea riittävästi omassa lähikoulussaan. Oppilaiden kuljettaminen eri kouluihin lisää kustannuksia ja on inhimillisestä näkökulmasta väärin vain siksi, että lapsi tarvitsee oppimiseensa enemmän tukea.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p> <p>Oman toiminnan riittävät resurssit erityisopetuksen koordinointiin ja konsultaatioon resurssien uudenlainen käyttö (mm. yhteisopettajuus samanaikaisopettajuus lisäys osa-aikaiseen erityisopetukseen uudenlaiset opetusryhmäjärjestelyt) ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet 2022-26. Tämän lisäksi perustettu Poiju-luokka; tämän toiminnan vakinaistaminen vuoden 2025 aikana</p>	<p>Vastuuhenkilöt:</p> <p>sivistysjohtaja rehtorit koordinoiva erityisopettaja</p>	

Pandemia		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Kasvatus- ja opetuspalvelut perustuvat ihmisten väliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen. Pandemia voi rajoittaa ja jopa estää tämän. Pandemia voi aiheuttaa myös henkilöstön jäämistä normaalia herkemmin pois töistä (esim. oireileva lapsi jää kotiin, huoltaja ei pääse töihin). Pandemian aikana työskentely lähikontaktissa lasten ja nuorten kanssa voi aiheuttaa henkistä kuormitusta ja huolta omasta terveydestä.		
Seuraukset:	Varhaiskasvatusta ei pystytä järjestämään tarvittavassa laajuudessa, yksiköitä voidaan joutua sulkemaan ja toimintaa keskittämään, henkilöstön poissaoloista johtuen opetusryhmien koot ovat ylisuuria ja varhaiskasvatuksessa osa lapsista jää toiminnan ulkopuolelle.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuhenkilöt:	
Henkilöstö valmiuden ylläpito siitä että etätöyöhön voidaan tarvittaessa siirtyä nopeasti. Uuden henkilöstön perehdytys myös etätöyöskentelyyn. Käytännön järjestelyt joilla minimoidaan tartuntavaaraa.		sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat	
Vahinkoriskit			
Suuronnettomuudet, luonnonilmiöt ja infrakatkot		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Kaikissa toimintaympäristöissä tarvitaan sähköä ja lähes kaikissa myös tietoverkkoa ja toimivia tietoliikenneyhteyksiä. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen on lakisäateistä myös poikkeusoloissa. Tulipalot, sähkökatkot, yms. haittaavat kohtuuttomasti toimintaa (mm. ylioppilaskirjoitukset kokonaan sähköisesti, keskeisten tietojärjestelmien (mm. Wilma) toimivuus)		
Seuraukset:	Kaupungin tehtävänä on pyrkiä turvaamaan keskeisten ydinpalveluiden jatkuvuus myös poikkeusoloissa. Toiminta ilman sähköä on mahdollista lyhytaikaisesti. Tietoliikenneyhteyksien puuttuminen hankaloittaa työtä merkittävästi ja asioiden kirjaaminen sähköiseen järjestelmään jää odottamaan olosuhteiden palautumista normaaliksi.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuhenkilöt:	
Ajantasainen varautumissuunnitelma. Yhteistyö eri toimialojen kesken.		sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat johtoryhmä	
Työtilat eivät ole turvalliset		Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Kasvatus- ja opetuspalveluiden järjestäminen tapahtuu monissa eri kiinteistöissä ja rakennuksissa, joiden ikä ja kunto ovat vaihtelevia. Osassa toimipaikoista rakennus on alunperin tehty muuhun käyttötarkoitukseen. Peruskorjauksia on tehty ja uudisrakentamistakin toteutetaan, mutta edelleen on varauduttava siihen, että kiinteistöjen ikääntyessä niissä voi ilmetä ongelmia, joiden vuoksi työtilat eivät ole turvalliset.		
Seuraukset:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja. Toimintojen siirto sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin, joita ei välttämättä löydy nopeasti.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuhenkilöt:	
Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Kiinteistöjen kuntoon kiinnitetään huomiota ennakollisesti ja investoidaan myös uusia toimitiloja.		sivistysjohtaja tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö muut esihenkilöt toimialalla työsuojelupäällikkö	
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet		Todennäköisyys 2	Vaikutus 4
Syyt:	Päiväkodeissa tai oppilaitoksissa mahdolliset ulkopuolisen tekijän aiheuttamat väkivallanteot tai vahingot		

Seuraukset: Välittömät henkeen ja terveyteen liittyvät uhat, tapahtumien vaikutukset turvallisuudentunteeseen, stressi- ja traumareaktiot		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasaiset turvallisuussuunnitelmat ja varautumissuunnitelmat henkilöstön perehdytys ja ohjeistus turvallisuusasioihin koulutus säännölliset harjoitukset moniammatillinen yhteistyö ja mahdollisimman varhainen puuttuminen	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat turvallisuusvastaavat varhaiskasvatusjohtaja	
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen. Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Palveluiden järjestämisen tarve ja lakisääteinen velvollisuus ei poistu tai vähene, mutta kaupungin taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet. Toiminnan laadun heikentäminen, tarjonnan supistaminen sekä koulutuspalveluiden sisällölliset leikkaukset. Jos toimintaedellytykset laskevat päätöksenteossa voimakkaasti, riskien vaikutus ja todennäköisyys nousevat vielä suuremmiksi.	Seuraukset: Jos toimintaedellytykset laskevat päätöksenteossa voimakkaasti, riskien vaikutus nousee 4:n ja riskien todennäköisyys myös nousee erittäin todennäköiseksi (4). Varhaiskasvatuksen ostopalvelutoiminta on vähentynyt huomattavasti Preitilän päiväkodin ostopalvelutoiminnan päätyttyä. Esiopetuspaikkojen ostoa ja näiden paikkojen hinnannousu on suurentuva riski (esioppilaat ovat siirrettävissä kaupungin yksiköihin jatkossa jos ostopalveluhinnat voimakkaasti nousevat ja taloudellinen riskitaso kasvaa)	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä säännöllisesti. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia. Hankerahoitusten aktiivinen hankkiminen kehittämistyön mahdollistamiseksi.	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Hallinto**
Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

Toiminta-ajatus

Paimion kaupunki edistää kaupunkilaistensa kehitystä, oppimista, henkistä kasvua ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukion koulutuspalveluja. Lakisääteisiä ja lasten sekä nuorten tarpeiden mukaisia palveluja tuottaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi- ja nuorisokeskeisyydestä.

Koulutuslautakunnan alaisuudessa toimiva sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistysosaston molempien lautakuntien – koulutuslautakunnan sekä hyvinvointilautakunnan – hallinnosta. Hallinnon vastuulla ovat mm. sivistyspalveluiden kirjaamo, asia- ja tiedonhallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten täytäntöönpano, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu, oppilasrekisterin ylläpito ja valtakunnallisten VARDAn ja KOSKI-tietovarantojen edellyttämät tehtävät, koulukuljetusten järjestäminen, oppivelvollisuuden seuranta (Valpasrekisteri), koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaatio- ja hallintotehtävät, yhdyspinnat ylikunnallisissa asioissa sekä hyvinvointialueen kanssa, kaupungin viranhaltijaedustus Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa ja Föli-yhteistyö sekä toimialan tieto- ja viestintätekniikan opetusikäikäytön kehittäminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä on jatkuvaa kehittämistyötä erilaisissa verkostoissa, alati muuttuvan lainsäädännön seurannassa ja muutosten täytäntöönpanossa, hankerahoitusmahdollisuuksien seuranta ja rahoitusten hakemista, kehittämishankkeiden koordinaatiota, yhteistyön rakentamista ja mahdollisuuksien kartoittamista eri toimijoiden välillä, uudistusprosessien johtamista sekä toimintakokonaisuuden hallintaa ja johtamista, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla.

Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja (sivistysjohtajan sijainen), toimistosihiteeri, opintosihiteeri, hallinnon asiantuntija, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat osaltaan sivistyspalveluiden molempien lautakuntien (koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta) vastuualueiden toimintaa.

Sivistyspalveluissa jatkuva tavoite on yhteistyön lisääminen yli toimialue- ja hallintokuntarajojen. Eri hallinnonaloilla on yhtenäinen käsitys siitä, että ennakoiva toimintatapa on toiminnallisesti ja taloudellisesti oikea tapa toimia. Erityisesti tämä on korostunut vuonna 2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) aloitettua toimintansa. Yhteistyön toimivat rakenteet hakevat yhä muotoaan, eikä arki ole toiminnallisesti aivan yhtä sujuvaa kuin aikana ennen sote-uudistusta. Vuoden 2025 merkittävä tavoite on saada kehitettyä yhteistyötä opetustoimen, oppilashuollon ammattihenkilöstön ja muun hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa työskentelevän henkilöstön välillä, oppilaiden ja lasten tietosuoja-asiat ym. säädökset laillisesti huomioiden.

Vuoden 2025 suuri haaste ovat opetustoimen lainsäädäntöuudistuksen ja niiden täytäntöönpano tiukassa aikataulussa. Sekä esi- ja perusopetusta että lukiokoulutusta koskevat lakimuutokset ovat vireillä, ja talousarviota laadittaessa ennakkotieto on, että perusopetuslakia ollaan uudistamassa niin, että lakimuutos olisi hyväksytty vuodenvaihteessa 2024-25. Säädökset ovat muuttumassa erityisesti oppimisen tukea koskevan sääntelyn osalta. Muutos tulisi tarkoittamaan nykyisen nk. kolmiportaisen tuen mallin muuttumista toisenlaiseksi. Tästä johtuen lakiin on tulossa uusia velvoittavia

opetusresurssien mitoitusta sekä opetusryhmien muodostamista koskevia säädöksiä. Lakiuudistus on johtamassa myös siihen, että sekä esiopetuksen että perusopetuksen paikalliset opetussuunnitelmat pitää päivittää kevään 2025 aikana, jotta uudet opetussuunnitelmat voidaan ottaa käyttöön 1.8.2025. Muutosten täytäntöönpano edellyttää myös kasvatus- ja opetushenkilöstön sisäistä täydennyskouluttamista, jotta lukuvuoden 2025-26 alkaessa osataan toimia muuttuneen lainsäädännön mukaisesti. Lakimuutos tarkoittaa käytännössä myös veloitetta päivittää kaikki oppimisen tuen oppilaskohtaiset hallintopäätökset. Tähän on lakiluonnosvaiheessa esitetty siirtymäaika kesään 2026 asti, eli tämä työ jatkuu myös lukuvuoden 2025-26 ajan.

Valtio on vähentänyt sivistystoimeen kohdennettuja hankerahoituksia, ja vuodelle 2025 ei Paimion varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa ole jatkumassa itse hallinnoitavia hankkeita. Lukiossa Erasmus+ -kansainvälisyshankkeet jatkuvat, ja kesään 2025 jatkuu myös lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämishanke. Kouluihin liittyvät koulunuorisotyön sekä harrastamisen Paimion mallin (PaHaMa) hankkeet jatkuvat; näiden operatiivinen vastuu on vapaa-aikapalveluilla ja sivistystoimialan hallinto tukee näiden hankkeiden toteuttamista ja raportointia. Uusia hankerahoitusmahdollisuuksia seurataan, mutta hankerahoitusten rooli on viime vuosina vähentynyt.

Hallinnon tehtäväalueelle kuuluu myös tieto- ja viestintätekniiikan käytön kehittäminen. Kehittämistyötä viedään eteenpäin koulutuslautakunnan 22.4.2021 § 41 hyväksymän pedagogisen TVT-suunnitelman 2021-2025 mukaisesti TVT-koordinaattorin sekä digitutorin johdolla. Perusopetuksessa ja lukiossa digitutor-toiminta on jo vakiintunutta, ja esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen digitutor-toiminta saatiin myös käyntiin erillisellä hankerahoituksella. Tätä työtä jatketaan omarahoitteisesti. Vuoden 2025 tavoitteena on TVT-suunnitelman päivitystyö tuleville vuosille.

Sivistystoimialan hallinto on aktiivisesti mukana investointihankkeiden toteutuksessa käyttäjien edustajana. Vuoden 2025 alussa käynnistetään Oinilan uuden päiväkodin toiminta. Kesällä 2025 on valmistumassa Kriivarin koulun laajennusosa, jonka kalustamista ja varustelua valmistellaan ja hankinnat toteutetaan kevään aikana. Kesällä on tarkoitus toteuttaa Kriivarin koulun muutto nykyisestä koulurakennuksesta uusiin toimitiloihin, jotta vanhan koulun peruskorjaus voi käynnistyä syksyllä. Lukuvuoden 2025-26 aikana valmistellaan peruskorjausosan kalustaminen ja varustelu niin, että syksyllä 2026 Kriivarin laajennettu koulu voidaan ottaa käyttöön koko laajuudessaan. Tähän liittyy koulutuslautakunnan suurin investointimäärärahaesitys, joka on jaksotettu vuosille 2025-2026.

Liikuntahalli on rakenteilla urheilupuistoon, ja sekä liikuntapalvelut että opetustoimen hallinto ovat mukana tämänkin hankkeen toteutuksessa. Jo aiemmin on suunniteltu Vistan koulun peruskorjauksen jatkumista (2-sali sekä Puukoulu odottavat vielä), mutta näiden osalta akuuttia kiirettä ei kuitenkaan ole. Hanhijoen koulun sekä Hanhijoen ja Kriivarin päiväkotien peruskorjauksiin tulisi myös valmistautua noin 5–10 vuoden kuluessa.

Resurssimuutokset

Sivistystoimialan hallinnossa olisi tarvetta toimistosihteeriresurssille, kun kokonaisuutena huomioidaan myös hyvinvointilautakunnan alaiset toiminnot ja niihinkin tarvittava hallinnollinen tukipalveluresurssi. Talousarvioon ei esitetä lisäystä vuodelle 2025 talousarvion laadintavaiheessa, mutta henkilöstöresurssien riittävyttä on arvioitava ja resurssilisäyksiä harkittava vuoden 2025 aikana.

Sivistyksen hallinnon resurssilisäys kohdistuu käytännössä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tehtäväalueille, joissa esitetään koordinoivan erityisopettajan tehtävän muuttamista osa-aikaisesta määräaikaaisesti kokoaikaiseksi lakimuutosten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Järjestelyllä koordinoiva erityisopettajan rooli muuttuu kokonaan hallinnolliseksi, mutta palkkakulut kohdennetaan perusopetuksen yhteisiin kustannuksiin.

Toiminnalliset tavoitteet

- Lakiuudistusten täytäntöönpano 2025-2026 ja opetussuunnitelmien päivitykset kevään 2025 aikana
- Kriivarin koulun laajennusosan kalustaminen ja koulun toiminnan siirto uusiin tiloihin kesällä 2025
- Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön suunnitelman päivitys vuosille 2025-2028
- Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman 2022-2026 päivitys jatkumaan vuoteen 2030, jolloin Kriivarin koulu on laajentunut "kaksisarjaiseksi"
- Kauden 2025-2029 lautakuntatyöskentelyn käynnistäminen ja luottamushenkilöiden perehdytys
- Toimialan hallinnon sisäisten prosessien ja tiedonhallinnan kehittäminen (sähköinen arkistointi, sähköinen allekirjoitus, tiedonhallintalain vaatimukset, digitaaliset palveluprosessit)
- Johtamisen rakenteiden selkeyttäminen
- Asiakaspalvelu- ja toimintaprosessien selkeyttäminen ja prosessikuvauksien laadinta

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	9				-50,0 %		
Toimintakulut	- 556	- 532	- 546	2,6 %	-0,9 %	- 557	- 568
Toimintakate/ jäämä	- 547	- 532	- 546	2,6 %	-0,1 %	- 557	- 568
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 547	- 532	- 546	2,6 %	-0,1 %	- 557	- 568

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	9				-50,0 %		
Toimintakulut	- 508	- 495	- 501	1,3 %	-0,7 %	- 511	- 521
Toimintakate/ jäämä	- 499	- 495	- 501	1,3 %	0,2 %	- 511	- 521

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 48	- 38	- 45	20,2 %	-3,0 %	- 46	- 47
Toimintakate/ jäämä	- 48	- 38	- 45	20,2 %	-3,0 %	- 46	- 47

Tulosalue **Varhaiskasvatus**
Vastuuhenkilö Varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on järjestää kaupungissa lapsiperheiden tarpeita vastaavia laadukkaita palveluja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan perheiden kasvatustehtävää. Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin sekä tuetaan heidän persoonallisuutensa ja taitojensa tasapainoista kehitystä yhdessä kotien kanssa. Lapsella on mahdollisuus tutkia asioita ja ilmiöitä sekä hankkia tietoja, taitoja, kokemuksia ja elämyksiä sekä fyysisesti että psyykkisesti turvallisessa kasvatusympäristössä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimiossa on seitsemän kunnallista päiväkotia, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Näistä Preitilän päiväkotia muuttui kunnalliseksi päiväkodiksi 1.8.2024 alkaen ja päiväkodilla alkaa 2025 ensimmäinen kokonainen toimintavuosi kaupungin päiväkotina. Vuodenvaihteessa avautuu uutena kunnallisena päiväkotina Oinilan päiväkotia, Oinilan asuinalueelle. Oinilan päiväkotia on uudisrakennuksena rakenteilla ja päiväkotitoiminta on suunnitella aloittaa 7.1.2025. Hoitajan kotona toimivia perhepäivähoitoryhmiä on 14 (20.9.2024). Lempilän päiväkodin, Keskitalon tiloissa toimii perhepäivähoidon varahoitoryhmä Käenpesä, jossa työskentelee kaksi hoitajaa.

Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa kaupungin alueella kolme päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö. Paimiolaisia lapsia on myös muissa kunnissa sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä on 81% paimiolaisista vuosina 2018-2024 syntyneistä lapsista. Kotihoidontuen piirissä on vuoden 2024 aikana ollut keskimäärin 71 lasta ja kotihoidon tukeen voidaan talousarviossa 2025 määrittää 30 000 euroa pienempi osuus. Yksityisen hoidon tukeen ja kuntalisään ei enää varata määrärahoja tarpeen vähennyttyä. Kaupunki on tukenut vuosien ajan MLL:n perhekeskuksen toimintaa, jotta paikallisyhdistys on voinut järjestää avoimia varhaiskasvatuspalveluja muun muassa 2,5-5-vuotiaiden kerhotoiminnan osalta. Anottuja avustuseräjärahoja ei ole koulutuslautakunnan ensi vuoden talousarvioon vielä lisätty vaan asia tulee sitä käsittelevien lautakuntien päätettäväksi.

Valtakunnallisesti varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä on kuluvana vuonna yhä kuvastanut pula koulutetusta henkilökunnasta. Tämä tilanne on kuitenkin näyttänyt kehittyvän positiivisesti kaupungin päiväkodeissa ja lukuvuonna 2024-2025 kaikissa esiopetusryhmissä on varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuusehdot täyttävä opettaja. Kelpoisuusehtojen täyttävistä varhaiskasvatuksen hoitajista ei ole myöskään erityistä pulaa vaan avoinna oleviin määrärahoihin tehtäviinkin on saatu palkattua koulutustutkintoa suorittavia työntekijöitä sovitulla palkallisilla koulutuspäivillä, jonka tavoitteena on saada jatkossakin entistä pätevämpää henkilöstöä varhaiskasvatukseen.

Henkilöstön kelpoisuus ja arjen työhyvinvoinnin tilanteet haastavat varhaiskasvatuspalveluja työnantajana. Jotta varhaiskasvatuspalvelut pystyvät rekrytoimaan ja pitämään kiinni jatkossakin koulutetuista ja tehtävänsä sitoutuneista työntekijöistä, tulee henkilöstön hyvinvoinnista, työskentelyolosuhteista ja palkkauksesta huolehtia jatkossakin. Vuoden 2025 tavoitteina on lisätä työhyvinvointia aloittamalla pitkäkestoisesta hyvinvoinnin koulutuskokonaisuudesta, uudelleenorganisoida johtamisresursseja- ja käytänteitä sekä vahvistaa monipuolista tyhy-toimintaa. Kaupunki on myös työnantajana edesauttanut henkilöstön työhyvinvointia tarjoamalla työsuhteiden pyörittäviä ja maksuttomia kuntoilumahdollisuuksia.

Kunnallisissa päiväkodeissa on saatavilla päiväkotipaikkoja loppuvuoden tarpeisiin lähinnä Tapiolan päiväkodissa, Oinilan päiväkotiin siirtyvissä ryhmissä. Myös yksityisissä päiväkodeissa on muutamia vapaita lapsipaikkoja. Palveluseteleitä tarjotaan perheille entistä harkitummin ja Oinilan päiväkodin paikkaresurssit tulevan vuoden aikana huomioiden. Vuoden 2024 alkuun on tullut siirtohakemuksia tai uusia hakemuksia Oinilan päiväkotiin ja myös muihin kunnallisiin sekä yksityisiin päiväkoteihin. Useita vuosia kaupungissa kestänyt alle 3-vuotiaiden lasten paikkaresurssivaje näyttää selvästi helpottuvan Oinilan uuden päiväkodin myötä.

Oinilan päiväkoti on suunniteltu avautuvan kolmen lapsiryhmän kokoonpanolla 7.1.2025, joista kaksi lapsiryhmistä on toiminut jo syksyn 2024 ajan siirtyvän henkilökuntansa kanssa Tapiolan päiväkodin tiloissa. Määrärahat kahden ryhmän henkilöstöön on siirretty Tapiolan päiväkodista Oinilan päiväkodin kustannuspaikalle. Oinilan päiväkodin avautuessa uusia hoitosuhteen aloittavia lapsia ja muutamia toisista päiväkodeista siirtyviä lapsia sijoitetaan Oinilan päiväkodin kolmanteen ryhmään. Sijoittelut koskevat erityisesti alle 3-vuotiaita ja yli 3-vuotiaiden kohdalla tehdään sijoittelussa harkintaa myös lähipäiväkodin ja tulevan esiopetusryhmän suhteen. Oinilan kolmanteen aloittavaan ryhmään tarvitaan resurssiksi kaksi opettajaa ja hoitaja. Nämä tehtävät avataan julkisesti hakuun, mutta niihin voi hakeutua myös kaupungin henkilökuntaan jo kuuluva työntekijä. Oinilan päiväkodin henkilöstön määrärahoissa tulee huomioida myös päiväkodin johtajan palkka, yhden varhaiskasvatuksen opettajan varajohtajalisä kevätkaudelle sekä osa-aikaisen laitospulaisen palkka. Uuteen esteettömään päiväkotiin on myös tavoitteena siirtää Jokelan päiväkodin integroitu erityisryhmä syksyllä 2025. Erityisryhmän ja Oinilan viidennen avattavan ryhmän henkilöstön palkkakulut on budjetoitu Jokelan päiväkotiin syksyn 2025 osalta. Syyskuussa 2024 näyttää vahvasti siltä, että Jokelan päiväkodin toiminta siirretään kokonaisuudessaan Ala-Vistan ja Oinilan päiväkoteihin. Tapiolan päiväkodin väliaikaisesti käytössä olleista ryhmätiloista luovutaan viimeistään loppuvuoteen 2024 mennessä. Tapiolan päiväkoti palvelee lähialueen lisäksi erityisesti paimiolaisia vuorohoidon tarpeisia lapsiperheitä.

Vieraskielisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa selvästi kasvanut vuosina 2023-2024. Näistä lapsista suuri osa on Ukrainasta Suomeen tulleita. Yhteisen kielen puuttuminen haastaa varhaiskasvatuksen ja kodin välistä yhteistyötä ja tulkkipalveluita on tarvittu aikaisempaan verrattuna yhä enemmän. Varsinaista suomi toisena kielenä (S2) -opetusta Paimion päiväkodeissa ei anneta, mutta sen mukaista toimintaa kuitenkin järjestetään. Mahdollisuuksia yhteistyökuvioihin alkuopetuksen ja esiopetuksen S2-opetukselle on otettu esille lisääntyneen tarpeen vuoksi.

Inklusiivisen opetuksen ja kasvatuksen kysymykset ovat ajankohtaisia myös varhaiskasvatuksessa. Niihin syventyminen vaatii koko työyhteisön panostusta. Inklusiivinen kasvatusympäristö on avoin ja tukee kaikkien lasten moninaisuutta. Asiantuntijoiden mukaan käsitys inklusiosta muovautuu vuorovaikutuksessa, ja se on sidoksissa paikkaan, aikaan ja ihmisiin, jotka yhteisössä työskentelevät. Työkulttuuri ilmentää työyhteisön arvoja, jotka vaikuttavat puolestaan inklusioiden toteutumiseen. Yhteisön ihmis- ja oppimiskäsitykset vaikuttavat siihen, miten kasvatusta ja opetusta järjestetään päiväkotiyhteisössä. Vuonna 2024 Paimion varhaiskasvatuksessa on toiminut kymmenen varhaiserityiskasvatuksen hoitajaa, jotka ovat tukemassa inklusioiden ja lapsen tuen toteutumista sekä omalta osaltaan varmistamassa myös pedagogisesti laadukkaamman varhaiskasvatuksen toteuttamisen. Lisäksi velhot työskentelevät kiinteässä yhteistyössä erityisopettajien kanssa. Velhojen ja lapsiryhmässä toimivien avustajien kohdentamista ja resursointia tehdään aktiivisesti toimintavuoden aikana erityisopettajien, päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatustoimiston yhteistyönä.

Lakiuudistus varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa pedagogiseen tukeen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen rakenteista tuli voimaan 1.8.2022. Tuki toteutuu kolmitasoisena yleisenä, tehostettua tai erityisenä tukena, jota on annettava lapselle heti, kun tuen tarve havaitaan. Lakimuutoksen myötä lasten tarvitseman tuen varmistamiseksi varhaiskasvatustyöyksiköissä edellytetään riittävää varhaiskasvatuksen erityisopetuksen ja muun opetuksen ja kasvatuksen resurssia. Paimion varhaiskasvatuksessa toimii kolme kokoaikaista varhaiskasvatuksen konsultoivaa erityisopettajaa sekä yksi ryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tuen päätösprosesseja ja yksityisen varhaiskasvatuksen tuen tarpeiden, päätösten ja rahoituksen järjestämistä

on sujuvoitettu ja kirjattu palvelusetelisääntökirjaan. Paimion varhaiskasvatuksessa kokoontuu muutamasti vuodessa tuen ohjausryhmä, jossa tuen lasten tarpeita kartoitetaan ja päätösvalmisteluita työstetään. Perusopetuksen tuen lakimuutosehdotusten suhteen ollaan odottavassa tilassa. Mahdolliset tuen lakimuutokset tulevat kohdistumaan todennäköisesti myös esiopetukseen.

Asiaksmaksujen valtakunnalliset muutokset vuonna 2022, maaliskuussa 2023 sekä elokuussa 2024 ovat merkinneet varhaiskasvatustoimiston laskutuksen merkittävää lisäyötä. Kunnallinen laskutus saatiin kurottua kiinni kevään 2024 aikana, mutta 20.9.2024 ollaan tavoiteaikaa perässä jälleen yli kuukauden ajan. Aikataulua on mahdollista kirä jälleen syyskauden aikana, mutta käytännössä se tarkoittaa perheille asiakaslaskutusta tiivistetyllä aikataululla. Yhä useampi perhe ei maksa varhaiskasvatusmaksua lainkaan. Esille on myös noussut mahdollisuus selkeyttää esioppilaiden täydentävän varhaiskasvatuksen palvelutuotetta poistamalla suurempi täydentävän varhaiskasvatuksen palvelutuote 80%.

Resurssimuutokset

Päiväkoteihin on tällä hetkellä palkattu seitsemän varhaiskasvatuksen ryhmäavustajaa sellaisiin ryhmiin, joissa esiintyy vaativaa tuen tarvetta jollain yksittäisillä tai yksittäisellä lapsella. Kaikki edellään mainitut avustajatehtävät ovat määräaikaista ja niitä hyödynnetään vain erityisen tarpeen perusteella. Osa kohdennettua avustajaresurssia saavista lapsista on pidennetty oppivelvollisuuden piirissä ja kaupungille osoitetaan myös lasten tuen resurssointiin täten valtionavustuksia.

Oinilan päiväkodin avautuminen vuodenvaihteessa 2024-2025 tulee vaikuttamaan henkilökunnan uudelleensijoittamiseen ja joihinkin rekrytointeihin. Päiväkodin johtajan viran rekrytointi on aloitettu ja tehtävän on suunnitelmissa alkaa vielä joulukuun alussa 2024. Vuoden 2025 talousarvioon on varattu jo kaupungissa olevan henkilökunnan lisäksi kahden vakinaisen varhaiskasvatuksenopettajan ja yhden vakinaisen hoitajan palkkaamiskulut tammikuulle 2025 sekä määräaikaista hoitajan/opettajan tehtäviä maaliskuulle-toukokuulle 2025. Nämä tehtävät avataan julkisesti hakuun, mutta niihin voi hakeutua myös kaupungin henkilökuntaan jo kuuluva työntekijä. Oinilan päiväkodin henkilöstön määrärahoissa tulee huomioida myös päiväkodin johtajan palkka, yhden varhaiskasvatuksen opettajan varajohtajalisä kevätkaudelle sekä osa-aikaisen laitospulaisen palkka. Uuteen esteettömään päiväkotiin on myös tavoitteena siirtää Jokelan päiväkodin integroitu erityisryhmä syksyllä 2025. Erityisryhmän ja Oinilan viidennen avattavan ryhmän henkilöstön palkkakulut on budjetoitu Jokelan päiväkotiin syksyn 2025 osalta. Syksyn henkilöstörekrytointeja ei siis suoraan tehdä vaan kartoitetaan Ala-Vistan ja Jokelan henkilöstön kokonaistilanne suhteessa lapsimääriin.

Perhepäivähoidon hoitajaresurssi vähenee yhdellä vuodenvaihteessa 2024-2025 ja mahdollisesti vielä vuoden aikana. Paimion varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on suhteellisen paljon vuoden 2025 aikana opintovapaita, määräaikaista toisen tehtävän hoitoja kaupungin sisällä, osa-aikaisia työnkuvia ja lakisääteisiä perhevapaita. Kaikki nämä vaikuttavat henkilöstön liikehdintään ja työyhteisöjen sekä työtiimien uudelleenorganisointisiin.

Varhaiskasvatuksen hallinnosta eläköityy varhaiskasvatuksen ohjaajan virassa oleva henkilö vuodenvaihteessa 2025-2026. Syksyllä 2025 on varaus kolmen kuukauden ajalle tehtävän viransijaiselle. Varhaiskasvatusohjaajan viran mahdollinen nimikemuutos ja hallintosäännössä olevat tehtävät tulevat päivitettäväksi ennen uuden henkilön rekrytointia. Näköpiirissä on jo myös Jokela-Ala-Vistan päiväkodin johtajan eläköitymissuunnitelmat vuodelle 2025, joka merkitsee varhaiskasvatuksen johtajuuksien uudelleenorganisointia. Lempilä-Hanhijoki-Preitilä päiväkotikokonaisuuteen sekä näiden alueiden perhepäivähoitoon määräaikaista 1.8.2024 rekrytoitu varhaiskasvatusalueen apulaisjohtajan tehtävä on suunnitelmissa vakinaistaa ja hallinnollisesti järjestellä virkatehtäväksi elokuusta 2025 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet

Paimion varhaiskasvatuspalveluiden vetovoimaisuuden ja pitovoiman säilyttäminen työnantajana

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen siten, että koulutettu ja osaava henkilökunta viihtyy Paimion varhaiskasvatuksessa. Rekrytoinnissa pyritään kilpailemaan Paimion vahvuuksilla, jotta kaupunkiin saadaan edelleen osaavia varhaiskasvatuksen ammattilaisia sekä lapsiryhmätyöhän että esihenkilöiksi. Paimion varhaiskasvatuksen positiivista näkyvyyttä vahvistetaan.

Lasten tarvitsemaan tukeen kohdistetun henkilöstöressurssin suunnitelmallisuus- ja resursointityö

Varhaiskasvatuksen inklusiivista toimintakulttuuria kehitetään yhä lapsille tarjottavan tuen varmistamiseksi. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen tuen resurssien yhdenvertaisuuden edistäminen. Esiopetuksen mahdollisten tuen lakimuutosten kanssa työskentely, opetussuunnitelmauudistustyö ja kehitettävien toimien jalkauttaminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten lasten kotouttamiseen liittyvään kieli- ja kulttuuritietoisuuteen resursointi ja S2-opetus.

Kirjaston lukutaidon palikat-hankeeseen osallistuminen ja lasten kielellisten taitojen sekä kirjastoaktiivisuuden kehittämistyön jatkaminen.

Luonto- ja liikuntapedagogiikan kehittäminen osana liikuntahankkeiden jatkumoa.

Tapiolan päiväkodin kotaryhmän toiminta aloitetaan. Varhaiskasvatuksen luonto- ja liikuntapedagogiikan suunnittelua vahvistetaan.

Preitilän päiväkodin kunnallistamisen jatkotoimenpiteet ja mahdolliset Parantola-alueen varhaiskasvatuksen tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen ja kunnalliseen päätöksentekoon tuominen.

Oinilan päiväkodin toiminnan vakaa ja rauhallinen aloittaminen 7.1.2025 sekä vuoden aikana päiväkodin käyttöönottoaminen vähitellen täyteen resurssiinsa.

Lokakuun 2024 lopulla saadun tiedon mukaan Wilma Varhaiskasvatus -järjestelmä poistuu käytöstä palveluntuottajan yksipuolisen ilmoituksen perusteella vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupungin on hankittava tämän tilalle varhaiskasvatukseen uusi tietojärjestelmä vuoden 2025 aikana. Tähän esitettävä investointimääräraha on lisätty talousarvion investointimäärärahoihin kaupunginjohtajakäsitteilyssä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	641	477	421	-11,7 %	-17,2 %	429	438
Toimintakulut	- 10 561	- 10 886	- 10 996	1,0 %	2,1 %	- 11 216	- 11 440
Toimintakate/ jäämä	- 9 920	- 10 410	- 10 575	1,6 %	3,3 %	- 10 787	- 11 002
Poistot ja arvonalennukset	- 29	- 22	- 55	148,2 %	44,0 %	- 55	- 55
Tilikauden yli-/alijäämä	- 9 949	- 10 432	- 10 630	1,9 %	3,4 %	- 10 841	- 11 057

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	641	477	421	-11,7 %	-17,2 %	429	438
Toimintakulut	- 9 669	- 9 865	- 9 869	0,0 %	1,0 %	- 10 067	- 10 268
Toimintakate/ jäämä	- 9 028	- 9 388	- 9 449	0,6 %	2,3 %	- 9 638	- 9 830

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 892	- 1 022	- 1 126	10,2 %	13,1 %	- 1 149	- 1 172
Toimintakate/ jäämä	- 892	- 1 022	- 1 126	10,2 %	13,1 %	- 1 149	- 1 172

Tulosalue	Perusopetus
Vastuuhenkilö	johtava rehtori Ari Nuorikkala ja sivistysjohtaja Jyrki Luminairen

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen korkea laatu on keskeisellä sijalla. Erityistä huomiota voimavarojen kohdentamisessa kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat mahdollisimman tasavertaiset oppimismahdollisuudet koko kaupungin kaikissa kouluissa. Opetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion perusopetukseen kuuluu neljä peruskoulua, jotka antavat yleisopetusta. Vistan koulu on vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu ja kolme muuta peruskoulua antavat yleisopetusta vuosiluokilla 1-6. Kahdessa koulussa annetaan tällä hetkellä myös luokkamuotoista erityisopetusta, joiden tarvetta on suunnitelmallisesti vähennetty laaja-alaisten erityisopettajien palkkaamisen ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman myötä. Hanhijoen koulussa on vaativan erityisen tuen luokat (3). Vistan yhtenäiskoulun alaisuudessa on lisäksi kaksi sivutoimipistettä Paimiossa toimivien lastensuojeluyksiköiden yhteydessä.

Lukuvuonna 2024–2025 Paimiossa on perusopetuksen vuosiluokilla 1–9 noin sata oppilasta enemmän kuin kuusi vuotta aiemmin. Vuodesta 2014 vuoteen 2020 jatkunut oppilasmäärän melko voimakas kasvu on nyt kuitenkin tasaantunut ja kääntynyt viime vuodesta jopa kymmenkunta oppilasta alaspäin. Oppilasmäärä pysyy tulevien vuosien aikana korkeana yläkoulussa, johon nyt alakoulussa olevat ikäluokat siirtyvät seuraavien lukuvuosien aikana. Syksyn 2024 väestötietojen perusteella alakouluissa kokonaisoppilasmäärä kääntyy tulevien vuosien aikana lievään laskuun, mutta kaupungin asukasmäärän ennustetaan kuitenkin hieman kasvavan, joten oppilasmäärät eivät ole romahtamassa eikä opetuksen järjestämisessä ole näköpiirissä mahdollisuuksia henkilöstömäärän vähentämisiin.

Syksyllä 2024 perusopetuksen 1. luokalla aloittavien ikäluokalle tarvitaan seitsemän opetusryhmää kuten aiempinakin vuosina. Vistan koulussa tämä tarkoittaa yhden luokanopettajavakanssin vähennysmahdollisuutta, mutta yläkouluun oppilasmäärä kasvaa. Kriivarin koulussa aloitettu koulun "kaksisarjaistaminen" jatkuu myös syksystä 2025 alkaen, jolloin 1. luokan aloittavien koulukohtaiset oppilasryhmien määrät ja oppilasmäärät ovat kaikissa Paimion peruskouluissa vastaavat kuin syksyllä 2024. Lisäksi oppilasmäärän kasvussa huomionarvoista on ollut yläkoulun (lk 7-9) oppilasmäärän kasvu, joka on haastanut sekä Vistan koulun opetustilojen riittävyyttä että opetusresurssien ja opinto-ohjauksen riittävyyttä. Tarvetta on ilmennyt myös erityisopetuksen uudelleenjärjestelyihin. Oppilaiden kouluun kiinnittymistä helpottavan pienluokan (Poiju-luokan) toiminta käynnistyi määräaikaisin järjestelyin, ja tämä toiminta esitetään vakinaistettavaksi syksystä 2025 alkaen (uusi opettajavirka nyt määräaikaisen tehtävän tilalle).

Paimiossa tulee turvata opetusryhmien kokoa myös siltä osin, että kaupunkiin muuttaa uusia oppilaita kesken peruskouluvuosien. Viime vuosina ikäluokkien kasvu on ollut keskimäärin noin +2 oppilasta per ikäluokka per vuosi. Koulun aloittavien 1.-luokkalaisten oppilaiden opetusryhmät on pidettävät riittävän pieninä, jotta niihin voidaan ottaa myös joitakin uusia oppilaita tulevien vuosien aikana.

Perusopetuslakia ollaan uudistamassa 1.8.2025 alkaen, josta on kesällä 2024 lausuntokierroksella olleen lakiluonnoksen perusteella tulossa merkittävä muutos erityisesti oppimisen tuen rakenteisiin ja resursointivaatimuksiin, joidenkin opetusryhmien muodostamiseen. Tämän lisäksi sekä esi- että perusopetuksen opetussuunnitelmat täytyy päivittää kevään 2025 aikana, kunhan valtakunnalliset perusteet tähän työhön on hyväksytty todennäköisesti alkuvuodesta 2025. Henkilöstön kouluttamiseen sekä aiemmin tehtyjen tuen hallintopäätösten päivittämiseen on varauduttava erityisesti lukuvouden 2025-26 aikana.

Tilastotietoa oppilaiden määrästä:

TILASTOINTI 20.9.2024										
Koulu	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Hanhijoki, yleisopetus	18	20	18	20	19	23				118
Hanhijoki, pienryhmät	1	3	3	2	1	2	2		4	18
Jokela, yleisopetus	41	44	41	39	48	44				257
Jokela, pienryhmät										0
Kriivari, yleisopetus	41	36	21	24	21	18				161
Vista, yleisopetus	46	57	62	62	55	65	131	150	130	758
Vista, pienryhmät				11	8	9	7	12	10	57
Vista, 9X (muualla koulussa)										0
Vista, Veikkarin pienryhmä							2	3	3	8
Vista, Paimiomarkin pienr.							2	3		5
Yleisopetus yhteensä	146	157	142	145	143	150	131	150	130	1294
Pienryhmät yhteensä	1	3	3	13	9	11	13	18	17	88
Yhteensä	147	160	145	158	152	161	144	168	147	1382

Oppimisen tuen järjestämisen näkökulmasta on huolehdittava riittävästä resursseista kaikkiin kouluihin, koska maahanmuuton myötä muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden osuus kokonaisoppilasmäärästä on Paimiossa viime vuosina kasvanut. Ei-suomenkielisiä peruskoulun oppilaita on 20.9.2024 kaikista oppilaista 4,9 %, ja väestötietojen mukaan alle kouluikäisistä lapsista muuta kuin suomea äidinkielenä puhuvia on jo noin 9 prosenttia. Paimiossa on panostettu tästä syystä myös suomi toisena kielenä -opetukseen (S2-opetus) ja Paimiossa toimii yksi S2-opettaja määräaikaaisesti. S2-opettajan vakinaistaminen tulee arvioitavaksi talousarvion suunnitelmavuosina 2026-2028. S2-opetukseen on mahdollista saada (ja on saatu) ylimääräistä valtionosuusrahoitusta, joka myönnetään takautuvasti jo annetun opetuksen tuntimäärien perusteella.

Erityisopetuksen järjestämiseen liittyvät kysymykset sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen osalta ovat osa oppivelvollisuuden pidentämistä koskevaa kokonaisuutta, jossa koulutuksen järjestäjän on huomioitava oppimisen tuen jatkumo esiopetuksesta perusopetukseen ja edelleen toisen asteen koulutukseen, sekä perusopetuksen viimeisten lukuvuosien aikana riittävä tehostettu opinto-ohjaus.

Erityisluokkaopetuksen sijasta osa erityistä tukea tarvitsevista lapsista on voinut käydä koulua tuetusti yleisopetuksen ryhmissä. Perusopetuksessa aloitettu oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen toteutettiin 1.8.2023 alkaen viiden laaja-alaisen erityisopettajan lisäresurssoinnilla. Tällöin aloitettiin uudenlainen opetuksen järjestämismalli, jonka käyttöönotto laajenee vuosi vuodelta alemmilla luokilla ylöspäin. 1.8.2024 kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa jatkettiin neljällä uudella laaja-alaisen erityisopettajan viralla, mutta yksi erityisluokanopettajan vakanssi myös samalla vähennettiin Jokelan koulusta. Vuodelle 2025 esitetään em. erityisluokanopettajan vakanssin palauttamista, ja ko. tehtävään uuden viran perustamista (aiemmin kyseessä oli tuntiopettajan tehtävä). Oppimisen tuen kehittämissuunnitelmassa esitetään

alunperin vuodelle 2025 esitettyjä erityisopettajalisäyksiä toteutettavaksi vuotta myöhemmin, syksystä 2026 alkaen. Näin suunnitelma saadaan kuitenkin toteutettua kaupungin strategiaan hyväksytyssä tavoiteaikataulussa.

Vuonna 2023 alkanut ProKoulu-toiminta jatkuu ja laajenee kaikkiin Paimion peruskouluihin. ProKoulu on tutkimustietoon perustuva käyttäytymisen ongelmien ennaltaehkäisemiseen kehitetty koko koulun toimintamalli, jota on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopiston sekä Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä.

Opetuksen perinteisten ”peruspuitteiden” eli rakennusten ja henkilökunnan lisäksi huomiota on kiinnitettävä opetus- ja oppimisympäristön digitalisaatiokehitykseen. Kehityskulkua on viety eteenpäin niin, että 6. vuosiluokan aloittavat oppilaat saivat käyttöönsä henkilökohtaiset päätelaitteet syksyisin vuosina 2022-2024. Opetusta on pyritty siirtämään enemmän digitaalisiin ympäristöihin ja myös oppimisanalytiikka ja oppimistulosten seuranta voivat tukea oppilaiden arviointia, jonka tulisi entistä vahvemmin perustua perinteisten kokeiden sijaista ”jatkuvaan näyttöön”. Tavoitteena on jatkossa kehittää myös oppimisen arvioinnista saatavaa tietoa tiedolla johtamisen välineeksi opetuksen järjestäjän päätöksiin resurssien määrittelyssä ja kohdentamisessa. Oppilaiden edelleen digitalisoituvampi opiskelu on edellyttänyt pedagogisen osaamisen lisäämistä opetushenkilökunnalta ja henkilöstöresursseja esimerkiksi digitutoreilta. Koska henkilökohtaisten tietokoneiden käyttö on jäänyt kokonaisuutena melko vähäiseksi, säästösyistä esitetään nyt palaamista yhteiskäyttöisiin tietokoneisiin myös vuosiluokilla 6.-8. syksystä 2025 alkaen. Jo jaetut henkilökohtaiset tietokoneet kerätään takaisin ja ne asennetaan yhteiskäyttölaitteiksi. Menettelyllä turvataan kouluihin riittävä määrä yhteiskäyttölaitteita, joista osa täytyy muutenkin vuoden 2025 aikana korvata uusilla. Kouluihin hankitaan myös lisää tietokoneiden säilytys- ja latauskaappeja.

Valtion hankerahoitukset ovat vähentyneet muutamien vuosien takaiseen tilanteeseen verrattuna merkittävästi. Paimion perusopetuksessa on vuonna 2024 menossa vain pari pientä monen kunnan yhteistä kehittämishanketta, joiden toiminnallinen sekä kustannusvaikutus ovat vähäisiä. Talousarvioon on varattu perusopetuksen uusien hankkeiden käynnistämiseen omarahoitusosuus, mutta mahdollisia uusia hankerahoituksia harkitaan tarkkaan, mitä aiotaan hakea ja mihin verkostohankkeisiin lähdetään mukaan. Kouluihin liittyviä hankkeita ovat vapaa-aikapalveluiden hallinnoimat iltapäivänuokkari, harrastamisen Suomen mallin toteutus Paimiossa (PaHaMa) sekä koulunuorisotyön kehittämishanke.

Resurssimuutokset

Perusopetukseen esitetään seuraavat resurssimuutokset:

Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen 2025 alkaen esitetään siirrettäväksi vuodelle eteenpäin (1.8.2026 alkaen). Tällä aikataululla saadaan kuitenkin toteutettua valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukainen aikataulu kehittämissuunnitelman tavoitetilan saavuttamisesta vuonna 2026.

Jokelan kouluun esitetään palautettavaksi erityisluokanopettajan vakanssi, joka siellä oli kuusi edellistä lukuvuotta, mutta joka jätettiin täyttämättä 1.8.2024 alkaen ko. opettajan siirtyessä sisäisellä siirrolla Vistan kouluun. Aiempi erityisluokanopettajan tehtävä oli tuntiopettajan tehtävä; nyt esitetään että ko. tehtävä Jokelan koulussa on erityisluokanopettajan virka 1.8.2025 alkaen. Virka noudattaa em. oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaista koulukohtaista opettajaresursointia: erityisluokanopettaja mahdollistaa pienluokkamutoisen erityisopetuksen antamisen. Järjestelyllä varaudutaan myös tulevaan perusopetuslain uudistukseen.

Vistan koulussa esitetään määräaikaisin järjestelyin palkatun Poiju-luokan erityisluokanopettajan tehtävän vakinaistamista uutena virkana 1.8.2025 alkaen. Poiju-luokan avulla useat oppilaat ovat voineet kiinnittyä koulutyöhön pienemmässä toimintayksikössä niin, että tarve sairaalakouluopetuksen oppilaspaikkoihin Paimiossa asuville oppilaille on vähentynyt merkittävästi.

Luokanopettajaresurssien osalta yhden luokanopettajan vähennys syksystä 2025 alkaen. Vistan koulun yläkoulun oppilasmäärän kasvaessa sinne tarvitaan euromääräisesti vastaava lisäresurssi aineenopetuksen tuntikehykseen.

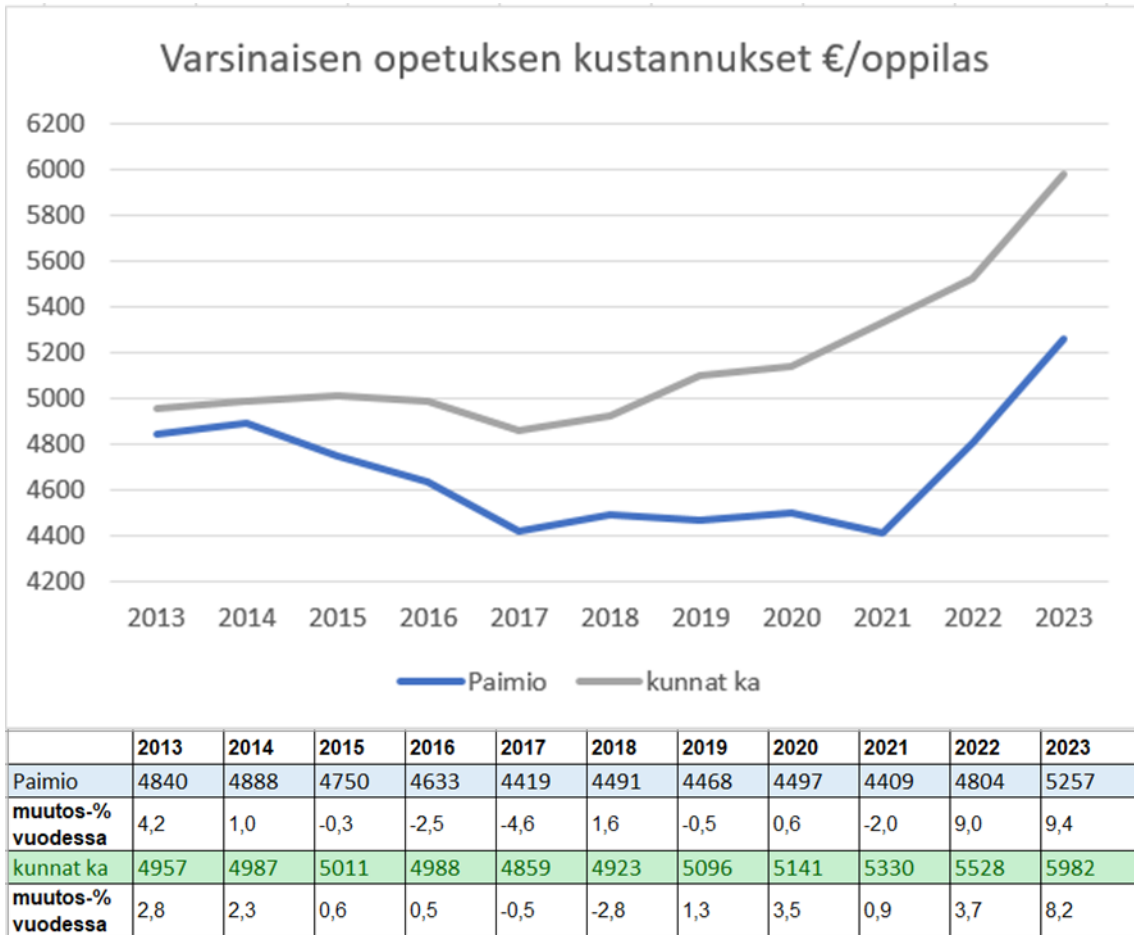
Koulunkäynninohjaajien osalta siirrytään laskennalliseen koulunkäynninohjaajapooliin, jossa oppilasmääriin suhteutettuna eri kouluihin varataan tasavertaiset ohjaajaresurssit. Tämä pyritään toteuttamaan nykyistä suuremmalla määrällä vakituisia koulunkäynninohjaajia, vähentämällä määräaikaisten palvelussuhteiden määrää sekä pienentämällä ohjaajien kokonaislukumäärää noin viidellä työntekijällä syksystä 2025 alkaen.

Koordinoivan erityisopettajan tehtävä esitetään muutettavan määräaikaisesti kokoaikaiselle työajalle 1.1.2025 - 31.7.2026. Muutoksella varmistetaan perusopetuslain muutoksista johtuva täytäntöönpano (mm. tuen hallintopäätösten päivitykset, uudet opetussuunnitelmat, pedagogisten asiakirjojen mallien päivitys, opetushenkilöstön koulutus uuden lainsäädännön velvoitteisiin).

Toiminnalliset tavoitteet

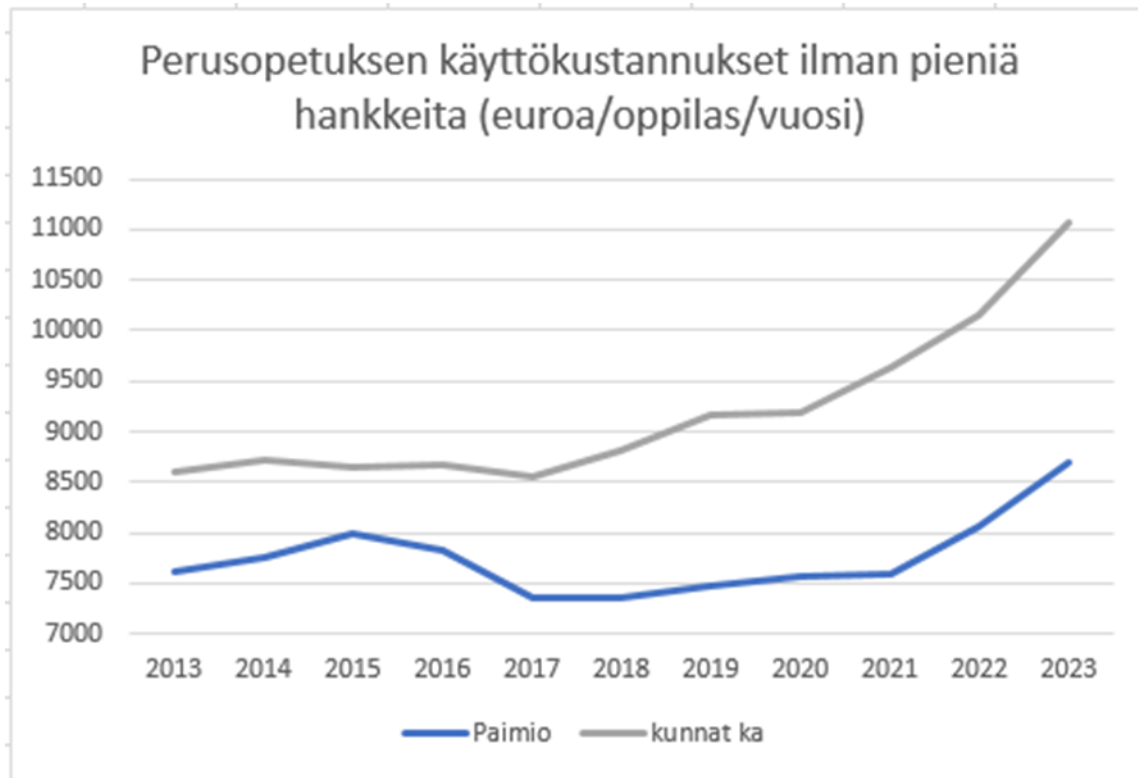
- Perusopetuksessa aloittavien oppilaiden opetusryhmien koko pysyy maltillisena
- Laaja-alaisen erityisopetuksen turvaaminen kaikkiin kouluihin
- Oppimisen tuen opetusjärjestelyiden kehittäminen, yhteisopettajuuden sekä inklusion vahvistaminen
- Perusopetuslain uudistuksen täytäntöönpano ja oppimisen tuen muutokset (prosessi, päätökset, asiakirjat, opetussuunnitelmapäivitykset, henkilöstön kouluttaminen)
- Henkilökohtaisten päätelaitteiden (PC) käyttöönotto vasta 9.-luokkalaisille syksystä 2025 alkaen, sekä TVT-suunnitelman mukaisten muiden toimenpiteiden toteutus; aiemmin henkilökohtaiseen käyttöön jaetut koneet palautuvat yhteiskäyttökoneiksi
- Oppilaiden osallisuuden ja kouluviihtyvyyden lisääminen, opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen
- Vanhempainyhdistysten roolin ja osallistamisen vahvistaminen; koordinaatio eri koulujen yhdistysten välillä.

9-vuotisen perusopetuksen opetuksen kustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista (Paimio ja kuntien keskiarvokustannus):



Tavoitteena on, että perusopetuksen kustannukset pysyvät edelleen valtakunnallisen keskiarvon alapuolella.

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas (ei sis. pieniä hankkeita) OPH:n tilastoista:



	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Paimio	7609	7753	7999	7830	7352	7350	7462	7560	7593	8068	8701
muutos-% vuodessa	1,5	1,9	3,2	-2,1	-6,1	0	1,5	1,3	0,4	6,3	7,8
kunnat ka	8599	8706	8655	8681	8555	8801	9175	9185	9638	10146	11073
muutos-% vuodessa	4	4	3,1	1,2	-0,6	0,3	-1,5	2,9	4,9	5,3	9,1

Tavoitteena on pitää perusopetuksen kokonaiskustannukset hallittuina, kuitenkin ei laadun kustannuksella.

Perusopetuksen käyttökustannukset vuonna 2023 olivat Paimiossa kokonaisuudessaan 2 372 €/oppilas* 1 335 oppilasta = n. 3,167 M€ edullisemmat kuin kuntien keskiarvo vastaavan laajuisessa toiminnassa. 9-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusopetuksen järjestämisessä Paimion oppilaskohtainen kustannus on ollut koko maan kaupungeista edullisin ja kaikista kunnista kolmanneksi edullisin (edellä vain Tyrnävän ja Muuramen kunnat).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	975	956	988	3,3 %	0,6 %	1 008	1 028
Toimintakulut	- 13 344	- 15 106	- 15 222	0,8 %	7,0 %	- 15 523	- 15 903
Toimintakate/ jäämä	- 12 368	- 14 150	- 14 234	0,6 %	7,5 %	- 14 516	- 14 876
Poistot ja arvonalennukset	- 87	- 78	- 90	15,8 %	2,0 %	- 90	- 90
Tilikauden yli-/alijäämä	- 12 458	- 14 228	- 14 324	0,7 %	7,5 %	- 14 606	- 14 966

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	975	956	988	3,3 %	0,6 %	1 008	1 028
Toimintakulut	- 11 539	- 12 992	- 13 085	0,7 %	6,7 %	- 13 343	- 13 680
Toimintakate/ jäämä	- 10 564	- 12 036	- 12 097	0,5 %	7,3 %	- 12 336	- 12 652

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 1 804	- 2 114	- 2 137	1,1 %	9,2 %	- 2 180	- 2 223
Toimintakate/ jäämä	- 1 804	- 2 114	- 2 137	1,1 %	9,2 %	- 2 180	- 2 223

Tulosalue **Toisen asteen koulutus**
Vastuuhenkilö lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen

Toiminta-ajatus

Paimion lukion tavoitteena on tarjota opiskelijoille laadukasta ja monipuolista opetusta, jotta heillä olisi mahdollisuudet menestyä omien oppimisedellytystensä mukaisesti. Paimion lukion opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella myös yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Oppimisympäristö on laadukas, turvallinen ja ajanmukainen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion lukiossa opiskelee syyslukukauden 2024 alkaessa yhteensä 238 opiskelijaa, joista lukion aloitti 82. Sauvolaisia opiskelijoita on Paimion lukiossa yhteensä 38, ja muutamia muista kunnista. Paimion liittyminen Föliin mahdollistaa aiempaa paremmat liikenneyhteydet lukiolle Turun suunnasta. Lukiossa aineopintoja suorittaa kaksi koulutuskuntayhtymä Livian opiskelijaa. Lukiossa on rehtori, 15 opettajaa sekä hallintohenkilökuntaa yksi koulusihteeri. Lisäksi on palkattu erityisopettaja lukuvuodeksi erillisellä valtionavustuksella. Opettajia on edellä luetellun lisäksi kolme yhteistä Vistan koulun kanssa.

Paimion lukio on yleislukio, joka lukioiden ensisijaisen tehtävän mukaisesti pyrkii antamaan opiskelijoilleen hyvän yleissivistyksen. Lukion tarjoama kurssien ja opintojaksojen valikoima on riittävän laaja, joten opiskelijoilla on mahdollisuus painottaa opintojaan esimerkiksi luonnontieteissä tai muissa reaaliaineissa. Lukiossa on mahdollista suorittaa lukiodiplomeja taito- ja taideaineissa. Yhteistyö yliopiston kanssa mahdollistaa opintoja tietojenkäsittelyssä, fysiikassa ja kemiassa, sekä kahdessa ensin mainitussa ns. suoravalintaväylän yliopistoon. Muissakin aineissa tehdään pieni-muotoista yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Musiikkiopiston suorituksia voidaan hyväksyä myös lukion kursseina ja lisäksi muita Paimion opistossa suoritettuja kursseja voidaan hyväksyä lukion kursseiksi, mikäli ne vastaavat lukion vaatimuksia. Kaikkia kerhoja ei tarjota jokaisena vuonna. Matematiikan opintoja tuetaan viikoittaisen ”Matikkapajan” avulla.

Paimion lukio on kilpailukykyinen ja hyvätasoinen lukio, joka toimii yhteistyössä alueen muiden lukioiden kanssa. Kevään 2024 ylioppilaskirjoitusten tuloksissa, ns. STT:n vertailussa, Paimion lukio oli Suomen 15. paras suurten lukioiden sarjassa. Yhteistyötä on myös yliopiston, ammattikorkeakoulun ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Lukio on sähköinen oppimisympäristö. Henkilöstön osaamisen lisääminen, painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön lisäämistä, on jatkuva kehityskohde. Henkilöstön osaaminen sekä toimintaympäristö ovat ajantasaisia. Opiskelijoiden valmiuksia aloittaa lukio-opinnot edistetään kaikille aloittaville yhteisellä orientaatio-opintojaksolla.

Paimion lukiolla on käynnissä EU:n Erasmus+ -hanke yhdessä eurooppalaisten kumppanien kanssa. Kaikki kulut maksetaan EU-rahoituksella. Tämän lisäksi on muutakin kansainvälistä toimintaa esimerkiksi Paimion kaupungin ystävyyskuntatoiminnan sekä lukion teemaopintojen puitteissa.

Markkinoinnin jalkauttaminen on kohdistettu Paimion ja Sauvon 9.-luokkalaisiin sekä heidän huoltajiinsa. Näistä kunnista tulee suurin osa Paimion lukion opiskelijoista. Markkinointia sosiaalisen median kautta kehitetään edelleen sekä pidetään avoimien ovien päivä alkuvuodesta 2025.

Lukuvuonna 2024 - 2025 jatkamme ohjauksen ja erityisopetuksen toimintamallien kehittämistä sekä lukion laatutyötä, näihin myönnettyjen valtionavustusten turvin.

Resurssimuutokset

Lukiossa opetushenkilöstöön liittyvät resurssimuutokset kytkeytyvät käytettävissä oleviin erillisrahoituksiin. Lukio sai valtionavustusta oppimisen tuen kehittämiseen 57 780 € (10 % omavastuu), joka on käytössä kesäkuun 2025 loppuun.

Lukiolain muutos saattaa edellyttää lukion erityisopetusresurssin tarkistamista, mikäli lausunnolla olleen lakiesityksen velvoitteet koulutuksenjärjestäjille astuvat voimaan. Riittävän ja oikein kohdenetun tuen tarjoamiseksi lukiossa tulee olla riittävät resurssit erityisopetuksessa, jotta pystymme vastaamaan lain velvoitteisiin.

Toiminnalliset tavoitteet

- Lukion opiskelijoiden tuen mallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
- Vieraskielisten ja/tai S2-opiskelijoiden lukiopolku saumattomaksi.
- Opiskelijoiden sekä henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen.
- Sähköisen ylioppilastutkinnon poikkeamiin varautuminen.
- Yritys- ja korkeakouluysteistyön kehittäminen.
- Markkinoinnin kehittäminen.

Taloudelliset tavoitteet:

Opetuskustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Paimio	5 419	5 399	5 609	5 293	5 449	5 393	5 498	5 327	4 848	5 738
muutos-% vuodessa	-1,6	-0,4	+3,9	-5,6	+2,9	-1,0	+1,9	-3,1	-9,0	+18,4
kunnat ka.	5 174	5 011	5 077	4 986	4 980	5 144	5 111	5 554	5 553	5 869
muutos-% vuodessa	+2,7	-3,1	+1,3	-2,1	-0,1	+4,8	-0,6	+8,7	0	+5,7

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Paimio	7 686	8 193	8 467	8 550	8 401	8 317	9 483	8 654	8 373	9 178
muutos-% vuodessa	+2,2	+6,6	+3,3	+1,0	-1,7	-1,0	+14,0	-8,7	-3,2	+9,6
kunnat ka.	7 746	7 862	7 786	7 732	7 832	8 035	8 072	8 668	9 208	9 950
muutos-% vuodessa	+0,6	+1,5	+1,0	-0,7	+1,3	+3,5	+0,5	+7,4	+6,2	+8,1

Lukiokoulutuksen käyttökustannukset ovat Paimiossa nyt valtakunnan keskitason alapuolella. Taloudellisissa tavoitteissa keskeistä on jatkossakin järjestää koulutusta kustannustehokkaasti, pitää Paimion lukio puitteiltaan houkuttelevana ja markkinoinnin kautta saada houkutelua riittävästi opiskelijoita toiminnan rahoittamiseksi.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	85	112	73	-34,5 %	-6,7 %	75	76
Toimintakulut	- 1 914	- 2 060	- 2 018	-2,1 %	2,7 %	- 2 085	- 2 150
Toimintakate/ jäämä	- 1 830	- 1 949	- 1 944	-0,2 %	3,1 %	- 2 011	- 2 073
Poistot ja arvonalennukset	- 28	- 25	- 30	20,0 %	3,2 %	- 30	- 30
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 858	- 1 974	- 1 974	0,0 %	3,1 %	- 2 041	- 2 103

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	85	112	73	-34,5 %	-6,7 %	75	76
Toimintakulut	- 1 554	- 1 644	- 1 620	-1,4 %	2,1 %	- 1 680	- 1 736
Toimintakate/ jäämä	- 1 469	- 1 532	- 1 547	1,0 %	2,6 %	- 1 605	- 1 660

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 360	- 417	- 397	-4,7 %	5,1 %	- 405	- 413
Toimintakate/ jäämä	- 360	- 417	- 397	-4,7 %	5,1 %	- 405	- 413

Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Tätä työtä tehdään tuottamalla laadukkaita vapaa-ajan palveluita, edistämällä kaupungin sisäistä yhteistyötä eri tehtäväalueiden välillä ja lisäämällä monipuolista palvelutarjontaa Paimiossa. Kaikessa toiminnassa toteutetaan kuntastrategiaan kirjattuja suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäämiseksi. Osa tuotettavista palveluista on lakisääteisiä.

Kunnat saavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (= HYTE) valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen tuoman taloudellisen lisärahoituksen. Paimiossa HYTE-kertoimella saatava osuus on n. 200 000 euroa vuodessa. Toimintaan saatavat valtionosuudet eivät näy lautakunnan talousarviossa (pl. hanke-avustukset), vaan hallinnon kustannuspaikalla. Lautakunnan tehtäväalueilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikissa hyvinvointilautakunnan alaisissa palveluissa. Lisääntyvien tehtävien hoitamiseen tarvitaan lisäresursseja, jotta laadukkaita ja kattavia palveluja voidaan tuottaa jatkossakin Paimiossa. Lisäämällä resursseja ja palveluja mahdollistetaan myös HYTE-kertoimen nostaminen nykytasoa suuremmaksi.

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelevät tehtäväalueiden tilivelvolliset vastuuhenkilöt: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, Paimion opiston rehtori sekä vapaa-aikatoimen päällikkö.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kaupungin omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu.

Toiminnalliset tavoitteet

Resursointi tehdään siten, että on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa rahoitusta, sekä panostaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Vapaaehtoistyötä sekä järjestö- ja seuraparlamenttien roolia vahvistetaan tukemalla niiden toimintaa.

Vuoden 2025 tavoitteena on tuottaa laajempia ja saavutettavampia palveluja sekä rakentaa toimijoiden välistä yhdyspintatyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Asiantuntijoiden työaika on tarkoituksenmukaista käyttää erityisosaamista vaativaan käytännön työhön, siksi toimistotyöhön tarvitaan lisäresursseja. Talousarviossa esitetään, että Paimion opiston täyttämättä olevan 50 % opinto-sihteerin osuus täytettäisiin koko lautakunnan yhteisellä 50 % toimistotyöntekijällä. Tavoitteena on, että jo olemassa olevia palveluja voidaan tuottaa vähintään nykyisessä laajuudessa. Paimion hyvinvointisuunnitelmaan (2021 - 2025) on kirjattu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren ja toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	554	688	723	5,2 %	15,3 %	738	753
Toimintakulut	- 3 029	- 3 566	- 3 924	10,0 %	14,8 %	- 4 002	- 4 082
Toimintakate/ jäämä	- 2 475	- 2 878	- 3 200	11,2 %	14,7 %	- 3 264	- 3 329
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 25	- 16	-36,8 %	111,3 %	- 16	- 16
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 480	- 2 903	- 3 216	10,8 %	14,8 %	- 3 280	- 3 345

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	545	685	720	5,2 %	16,0 %	735	749
Toimintakulut	- 2 307	- 2 439	- 2 568	5,3 %	5,7 %	- 2 619	- 2 671
Toimintakate/ jäämä	- 1 762	- 1 754	- 1 847	5,3 %	2,4 %	- 1 884	- 1 922

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	8	3	3		-32,3 %	3	3
Toimintakulut	- 722	- 1 127	- 1 356	20,3 %	43,9 %	- 1 383	- 1 411
Toimintakate/ jäämä	- 713	- 1 124	- 1 353	20,4 %	44,8 %	- 1 380	- 1 407

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, tapahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimerkiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).	
Seuraukset:	.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.	Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja	
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt:	Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti	
Seuraukset:	.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Hyte-resurssien lisääminen Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle	Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja kulttuurituottaja	

mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.

Toiminnalliset

Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.		
Seuraukset:	.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:		
Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormittamatta työntekijöitä.	Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt		
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.		Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt:	Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen.		
Seuraukset:	Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:		
Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurssit). Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille on lisännyt kuormittamista. Pitkittyneen sijaispulan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.	Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt		
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt:	Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairaspöissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.		
Seuraukset:	Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:		
Toimiva sijaisrekrytointi. Sairaspöissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.	Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt		
Tietohallinnon toimimattomuus		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.		
Seuraukset:	.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:		
Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt		

Tilojen puute	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten esim. kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla. Kirjaston palvelujen laajeneminen vaatii toimivat ja muunneltavat tilat.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt	
Vahinkoriskit		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit		
Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyä etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yksin työskentelyn välttäminen koulutus vartiointipalvelu	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Henkilövahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot. Toimitiloihin liittyvät vahingot.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset kiinteistöjen ennakkoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	

Työtilat eivät ole turvalliset		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Seuraukset:	Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi sekä työtilojen ahtaus. Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.		Esihenkilöt	
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt:	Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja		
Seuraukset:	.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset. Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla. Uusien palvelumuotojen kehittäminen.		Vastuualueiden vastuuhenkilöt	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuuhenkilö kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tuottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä helposti saavutettavia palveluja. Palveluja tuotetaan kaikille kaupunkilaisille sekä matkailijoille.

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6§) tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja taidetapahtumia ja tekevät museo- ja kotiseututyötä sisältäen perinteen taltiointin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Tasa-arvoisen ihmiskäsityksen mukaisesti erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioidaan palveluita suunniteltaessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Kirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen kirjastoverkostoon. Henkilökuntaan kuuluu kuusi vakituista työntekijää: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, jonka työkuvaan sisältyy myös kulttuuripalveluiden tehtäviä n. 10 % sekä kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastoavustajan tehtäviä hoidetaan määräaikaisten tilapäistyöntekijöiden toimesta.

Kaikkien lakisääteisten palveluiden toteuttaminen on kirjaston tärkein tehtävä. Lukemaan innostaminen, aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen ovat kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta lisää omatoimikirjasto, mikä lisää kirjaston käyttöaikoja. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tuotetaan palveluja lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu vuosiksi 2021- 2025 yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Vuosina 2023 - 2025 toteutetaan hanketta Lukutaidon palikat - Paimion kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteinen toimintamalli lukutaitotyöhön. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteistyösopimus varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteiseen lukutaitotyöhön ja hyviä käytäntöjä pyritään luomaan osaksi molempien perustoimintaa.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa 2,63 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluu kulttuurituottaja (100 %) sekä kirjasto- ja kulttuurijohtaja, joka työajasta n. 10 % on kulttuuripalveluiden hallinnossa. Kulttuurituottajan työtehtäviin sisältyy Lyyli Tuomolan säätiön sekä Paimion Sähkötieteosäätiön liittyviä tehtäviä n. 20 % työajasta.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitin museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen kautta hoidetaan Paimion Sähkötieteosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityö museo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuurin aalloilla -kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksesta, mikä on 1.8.2024 alkaen ollut virallinen osa perusopetuksen opetussuunnitelman kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut organisoivat senioreiden kulttuurihyvinvointiryhmä Kulttuurikamarin toimintaa. Lisäksi kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli Järjestöparlamentin toiminnassa, harrastusmessujen toteutuksessa sekä Paimio 700-juhlavuoden suunnittelussa ja toteutuksessa. Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjasto

Henkilökunnan määrä ja osaaminen sekä kirjaston johtamisen voimavarat vaikuttavat suoraan siihen, miten kirjasto pystyy hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä. Vaskikirjastojen yhteinen kokoelma, aineistokuljetukset ja omatoimikirjasto ovat lisänneet logistiikka- ja järjestelytyön määrää. Tarve kirjaston tuottamaan lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämisen, lukuinnostuksen kasvattamiseen ja perheitä tukevaan lukutaitotyöhön kasvaa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen puolellakin vuosittain. Samoin työikäisten ja ikäihmisten digitaalipalveluopastuksen ja monilukutaito-ohjauksen tarve on kasvaa.

Paimion kirjaston vakituisella henkilökunnalla (5,9 työntekijää = 0,52htv/ 1000 asukasta) pystytään tuottamaan nykyiset palvelut, mutta kasvan kaupungin palveluntarpeen tai kirjastopalveluiden palvelutarjonnan kasvamiseen ei ole resursseja. Sijaispula on kirjastossa tällä hetkellä huomattava.

Erityisesti aineistohankinnoissa ja aineistokuljetuksissa kustannukset ovat kohonneet nopeasti. Samoin kuntien yhteisen e-kirjaston kustannukset kohottavat e-aineistokuluja vielä vuonna 2025. Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Laina- ja kävijämäärän kasvaessa sekä Eteiskirjastojen laajetessa kaikkiin Paimion päiväkoteihin, aineistomäärän kysyntä kasvaa. Jotta lukemaan innostavia palveluita voidaan tuottaa on aineistohankintoihin lisätty 5 000 euron lisäpanostus erityisesti lasten ja nuorten aineistoon. Omatoimikirjaston aukioloaikojen laajentaminen on jatkossa mahdollista vain vartiointia ja valvontaa lisäämällä. Kirjastotilan kalustuksessa ja asiakkaiden oleskelutiloissa on tarvetta ajanmukaistamiselle, jotta lakisääteinen tehtävä tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan täytyy ja tilat pysyvät turvallisina. Vuodelle 2025 ja suunnitelmavuodelle 2026 on investointivaraus 10 000 euroa kirjaston vähintään 20 vuotta vanhojen aineistonsäilytysjärjestelmien osittaiseen uusimiseen.

Kulttuuripalveluissa

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikuttaa vuonna 2025 vietettävä Paimio 700-juhlavuosi, jonka valmisteluun on suunniteltu kulttuuripalvelujen puolelta keskeistä työpanosta. Toinen suuri muutos vuonna 2025 on aiempiin vuosiin verrattuna laajempi kulttuurikasvatussuunnitelma. Lukukausi 2024-2025 on kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen ensimmäinen kokonainen

toimintavuosi ja suunnitelman koordinointi, tiedotus ja osa tuotannosta on kulttuuripalveluiden vastuulla. Asiantuntijapalveluihin on kulttuurikasvatussuunnitelman vuoksi varattu 3200 euron lisäys. Paimion juhluvuosi muuttaa kulttuuripalveluiden normaalia palvelutarjontaa. Kaikki tapahtumat (pl. kulttuurikasvatus ja museoiden aukiolotehtävät) kohdennetaan osaksi juhluvuoden tapahtumia. Kulttuuripalveluissa on vain yksi työntekijä, jonka työaikaan kuuluu yleisen kulttuuriyön lisäksi myös museotyötä, ilman juhluvuoteen kohdennettua lisäresurssia ei juhluvuoden kulttuuriohjelmaa voida suunnittelussa laajuudessa toteuttaa pelkillä kulttuurin resursseilla. Lisäresurssi on budjetoitu hallinnon talousarvioon.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kirjasto					
Lainat (fyysiset + e-lainat)	221 556	195 000	210 000	220 000	230 000
Käynnit	86 793	76 500	83 800	84 000	84 100
Aukiolotunnit	4 777	5 000	4 300	4 300	4 300
Henkilötyövuodet	6,2	6	6,5	7	7
Kehittäminen. Hanketuki	2 567	20 000	54 400	20 000	20 000
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	4 171	4 600	4 600	4 600	4 600
Kustannukset/asukas (brutto)	53,89	53,65	64,09	65,37	66,68
Kustannukset/asukas (netto)	52,87	52,54	59,66	60,82	62,07
Kulttuuri					
Kulttuuripalvelut €/as (netto)	11,1	11,67	12,99	13,25	13,51
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdennetut tuet, €/asukas	2,03	2,04	2,04	2,07	2,09
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	831	730	830	830	830
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	4 332	3 000	3 480	3 480	3 480
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	56	35	50	35	35
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumien kävijämäärä/v	10 050	6 500	12 000	8 000	7 000
Kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltava vertaistoiminta. Osallistujat/vuosi		5	5	10	10

Kirjaston tavoitteena on vuoden 2025 tuottaa monipuolisesti kaikenikäisille lukutaitoa edistäviä ja lukemiseen kannustavia lakisääteisiä palveluja. Pääpaino kirjaston perustyössä on ajantasaisen aineiston hankinnassa ja monipuolisen kokoelman ylläpitämisessä. Kasvava kaupunkilaisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu on lisännyt koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisen tarvetta. Tavoitteena on vastata kasvavaan lukutaitotyön tarpeeseen ja laajentaa perusopetukselle ja varhaiskasvatukselle tarjottavia kirjastopalveluja. Tähän haetaan

hankerahoitusta uusien toimintamallien suunnitteluun ja toteutukseen. Kirjastolla on Lukutaidon palikat - hanke, jossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään vuosina 2024–2025. Hankkeen aikana tuotetaan yhteistyösopimus, jolla taataan tasapuolinen ja ammattitaitoinen monilukutaitoon kannustava varhaiskasvatus kaikille lapsille. Tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämiseen, lukuinnostuksen ja digitaitojen kasvattamiseen sekä lukutaitotyöhön kasvaa kaikkien väestöryhmien keskuudessa. Hankkeissa pyritään laajentamaan palvelutarjontaa myös ikäihmisten digitaitojen ja monilukutaidon tukemiseen.

Tavoitteena on jatkaa omatoimikirjastokonseptin saavutettavuutta Paimiossa. Asiakkaiden asiointikäyttäytymisen muutos on yhä lisännyt myös kirjaston logistiikkatyötä. Lisääntynyt varaustalouden käyttäminen lisää järjestely- ja logistiikkatyötä entisestään. Samoin kirjastotilan kalustusta ja asiakkaiden oleskelutiloja ajanmukaistetaan kirjastolainmukaisesti mm. kokoontumiseen ja etätyöhön sopivammaksi, näihin on varattu investointivaraus talousarvioon.

Kulttuuripalvelujen keskeisenä tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja kolmannen sektorin tukeminen kulttuurihyvinvointityössä. Yhtenä toimintamuotona on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatus. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuurikasvatustoiminta sekä vartuneemman väen Kulttuurikammari -toiminta.

Yhteistyötä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa tiivistetään ja tapahtumia tuotetaan enenevässä määrin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Suunnitelmakauden aikana jatketaan monipuolisten kulttuuritapahtumien tukemista sekä tukemalla Paimion teatterin talvi- ja nuorisoteatteritoimintaa (6 600 euroa), Paimion Sähkämuseosäätiön toimintaa (4 000 euroa) sekä elokuvateatteritoiminnan tukemista (2 000 euroa). Lisäksi tuetaan kulttuuriyhdistysten perustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia kohdenne-tulla tuella. Kulttuuritoiminnan tukiin on varattu yhteensä 23 300€ määräraha.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatketaan ja kehitetään Kulttuuria kunnissa – verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Paimio 700 -juhlavuoden suunnittelu ja juhlavuoden valmistelevat toimet ovat merkittävässä osassa kulttuuripalveluiden toimintaa koko vuoden ajan. Kaupungin museotoimintakokonaisuuden kehittäminen ja vahvistaminen on osa museotoiminnan pitkántähtäimen kehittämistä mm. museoiden tukiyhdistysten yhteistyösopimusten kautta. Vuoden 2025 aikana ehdotetaan uusittavaksi kotiseutumuseon n. 20 vuotta vanha perusnäyttely sekä August Pyölniitun museon ainutlaatuisten kokoelmien esilletuontia tehostetaan.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	25	38	63	66,0 %	75,9 %	65	66
Toimintakulut	- 740	- 821	- 881	7,4 %	9,6 %	- 899	- 917
Toimintakate/ jäämä	- 715	- 783	- 818	4,5 %	7,3 %	- 835	- 851
Poistot ja arvonalennukset	- 5	- 5	- 10	100,0 %	52,1 %	- 10	- 10
Tilikauden yli-/alijäämä	- 719	- 788	- 828	5,1 %	7,6 %	- 845	- 861

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	25	38	63	66,0 %	76,0 %	65	66
Toimintakulut	- 538	- 614	- 685	11,5 %	13,7 %	- 699	- 713
Toimintakate/ jäämä	- 513	- 576	- 622	7,9 %	10,6 %	- 634	- 647

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot					-50,0 %		
Toimintakulut	- 202	- 207	- 196	-4,9 %	-1,4 %	- 200	- 204
Toimintakate/ jäämä	- 202	- 207	- 196	-4,9 %	-1,3 %	- 200	- 204

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös kaikenikäisille aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa ja heidän perheissään myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa viirikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 3 500 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen opintosihteeri (70 %) ja kokoaikaiset musiikin suunnittelijaopettaja ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelijaopettaja, joille kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 5 000, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 50.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia. Lukion opiskelijat voivat musiikkiopistossa aloittaa musiikkiharrastuksen tai jatkaa aiempia musiikkiopintojaan, ja heillä on mahdollisuus hyödyntää lukioikäisiä musiikkiopisto-opintojaan lukion musiikin valinnaiskursseina tai lukiodiplomissa.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava

laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 65 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, suhteellisen hyvin toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä, ja osa opetuksesta tapahtuu-ilta-aikaan lukion luokissa. Musiikkiopiston käytössä olevat opetustilat ovat kolmessa eri kerroksessa, osittain myös kellarikerroksessa ikkunattomissa tiloissa. Suurimmassa osassa musiikkiopiston käytössä olevista opetustiloista ei ole äänieristystä, mikä osittain hankaloittaa opetustyötä ja kuormittaa mm. opettajien kuuloa ja jaksamista.

Konsertteja ja oppilasilloja järjestetään lukion ruokalan ja auditorion lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilailla on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Opiston opintosihteerin työaika on ollut vuodesta 2023 alkaen määräaikaaisesti lyhennettynä 50 %, josta 15 % on vapaa-aikapalveluiden toimistosihteerin tehtäviä. Työajan lyhennys 50 % jatkuu edelleen. Toimistotyön määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt vaan päinvastoin lisääntynyt ja lisääntyy edelleen, mikä kuormittaa jatkuvasti ja yhä enemmän opiston päätoimista opetushenkilöstöä ja rehtoria. Tällä hetkellä ei ehditä tehdä aktiivista ja johdonmukaista markkinointia, mikä näkyy kurssilaisten vähydessä ja sitä kautta kurssien peruuntumisessa, mikä vähentää tuloja. Resurssimuutoksissa esitetään siksi opintosihteerin täyttämättä olevan työajan (50 %) täyttämistä toimistosihteerin tehtävällä, jonka työtehtävät keskittyvät erityisesti viestintään ja markkinointiin. Osa-aikainen toimistosihteerin työskentelisi koko hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden markkinoinnissa ja viestinnässä.

Kustannukset noin 15 000 € / vuosi +sivukulut.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Kansalaisopisto					
Henkilöstö (päätoim.)	3,6	3,7	4	4	4
Henkilöstö (tuntiopettajat)	53	53	53	53	53
Työtyytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Tapahtumien osallistujamäärä	1 873	5 500	6 000	6 000	6 000
Opetustunteja	5 140	5 400	5 400	5 400	5 400
€/opetustunti/brutto	99	101	79	79	79
€/opetustunti/netto (sis. vos:n)	18	27,8	11	11	11
€/asukas/netto (sis.vos:n)	8,2	13,18	5,3	5,3	5,3
Musiikkiopisto					
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	6	6	6	6	6
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	33	25	25	25	25
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	0	1	1	1	1
Opetustunteja	5 055	5 000	5 000	5 000	5 000
€/opetustunti brutto	68	70	63	63	63
€/opetustunti netto (sis. vos:n)	9,8	10,6	5,8	5,8	5,8
€/asukas netto (sis. vos:n)	4,3	5,9	2,5	2,5	2,5

Kansalaisopisto pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Sote-uudistuksen myötä kansalaisopistolla on entistä tärkeämpi rooli tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämässä ja siihen kuuluvan eriarvoisuuden vähentämässä. Niinpä panostetaan matalan kynnyksen hyvinvointikursseihin sekä työikäisille että senioreille. Liikunnan hybridikurssien määrää lisätään sillä ne mahdollistavan entistä laajemman asiakasmäärän. Uimahalli Solinassa jatketaan remontin ajan tauolla olleita vesijumppia. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan lapsi-aikuisen -kurssivaikeimalla. Musiikin ja liikunnan suunnittelijaopettajien yhteistyöllä tuotetaan ainerajat ylittäviä uutuuskursseja ja pieniä tapahtumia.

Yhteistyötä eri tahojen kanssa syvennetään ja laajennetaan. Yhdessä yhdistysten kanssa järjestetään retkiä ja kursseja sekä toteutetaan yhdistyksille heidän tarpeisiin sopivia täsmäkursseja ja luentoja. Tuotetaan myös yhteistyössä eri tahojen kanssa erilaisia hyvinvointia edistäviä tapahtumia

senioreille (soivat korttelikahvilat, yhteislaulutilaisuudet, paukepiirit, musapajat ym.). Kieltenopiskelijoiden määrän vähennettyä toteutetaan kieltenopetusta entistä enemmän hybridi- ja verkkokursseina yhteistyössä muiden opistojen kanssa. Yrityksille räätälöidään tyky-paketteja. Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan työntekijöille suunnatun tykyliikunnan lisäksi suunnitellaan työntekijöille myös hyvinvointikursseja.

Osaamisperusteisesti toteutettavien kurssien järjestämistä jatketaan. Osaamisperusteisuutta ja opintopisteytystä viedään eteenpäin aloittamalla yhteistyö lukion kanssa, jolloin lukion oppilailla olisi entistä parempi mahdollisuus hyväksi lukea opiston kursseja osana lukio-opintoja ja saada niistä opintopisteitä. Tuntiohjelmaan työhyvinvointiin panostetaan, millä saadaan heidät paremmin sitoutettua opiston toimintaan. Heitä kannustetaan myös mukaan markkinointiin mm. tarjoamalla heille koulutusta.

Kansalaisopiston tulot muodostuvat kurssimaksuista n. 90 000 €, Sauvon maksamasta korvauksesta n. 19 000 €, opintoseiteli ym. avustuksista yhteensä n. 12 000 €, valtionosuudesta 248 911 € (v. 2024) ja kaupungin omarahoituksesta n. 198 600 € (luvut TA2025).

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Oppimistilanteiden vuorovaihtuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja.

Musiikkiopistossa jatketaan tiivistä ja monipuolista yhteistyötä koulujen, päiväkotien, kirjaston, kulttuuripalveluiden, kansalaisopiston ja muiden kaupungin toimijoiden sekä Paltanpuiston palvelukeskuksen kanssa. Varhaisiän musiikkikasvatusta kehitetään edelleen niin, että se tavoittaa yhä laajemmin toiminta-alueen lapsiperheitä, perhepäivähoitajia ja kotiäitejä. Musiikkiteknologiaan liittyvän opetuksen osalta käynnistetään yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskelu-aika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Taloustilanteen yleinen heikentyminen ym. näkyvät edelleen musiikkiopistossa siten, että hakijoiden määrä on jäänyt pieneksi ja myös musiikkileikkikouluryhmissä on ollut tavallista vähemmän lapsia. Musiikkiopiston näkyvyyttä ja houkuttelevuutta pyritään lisäämään markkinoinnin tehostamisella, koululaiskonsertein, pop up -musikarein, soitinesittelytahtumin, Vekarabändin esiintymisillä ym. ja siten houkuttelemaan uusia oppilaita. Musiikkiopisto on mukana Paimion koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa järjestämällä musiikkipajoja kaikille 1.- ja 9.-luokkalaisille, ja siten tavoitetaan laajasti uusia kohderyhmiä. Musiikkiopisto järjestää musiikillista toimintaa koululaisille, myös PaHaMa-hankkeen puitteissa, ja tätä jatketaan mikäli valtiolta saatava hankerahoitus jatkuu.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa). Nopeita ratkaisuja ei ole tiedossa, sillä kiinteistöpalvelujen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää isompia investointi- tai korjausmenoja kuin vasta usean vuoden kuluttua. Lisäksi kiinteistöpalvelut katsovat, että musiikkiopiston tilojen korjaustarpeet on tarkoituksenmukaista liittää koko lukiorakennuksen päivittämiseen, joka on tarkoitus jossain vaiheessa tulevaisuudessa toteuttaa.

Määrärahat kalustoa ja sen kunnossapitoa varten ovat keskeinen osa musiikkiopiston taloutta. Musiikkiopistolla on 11 pianoa, jotka täytyy virittää 2 - 4 kertaa vuodessa. Lisäksi musiikkiopistolla on useita pienikokoisia jousi- ja puhallinsoittimia, joita vuokrataan opintojensa alussa oleville oppilaille ja siten osaltaan madalletaan kynnystä aloittaa soittoharrastus. Näitä soittimia täytyy huoltaa vähintään parin vuoden välein, ja koska ne kuluvat käytössä, niitä täytyy välillä myös uusia.

Teknologiaa olisi tärkeää voida hyödyntää yhä enemmän, kuten musiikkioppilaitoksissa uusien opetussuunnitelmien mukaan nykyään on tavoitteena. Säveltämisen ja sovittamisen perusteet kuuluvat nykyään musiikin teoriaopintoihin. Musiikkiteknologista laitteistoa ei kuitenkaan musiikkiopistolla ole käytössä. Jos laitteistoa olisi, voisi koko opisto (sekä musiikkiopisto että kansalaisopisto) lisätä kursistarjontaa musiikkiteknologian, säveltämisen, sovittamisen, äänittämisen ym. merkeissä. Nykyisessä tilanteessa omien laitteiden hankkiminen ei ole mahdollista, ja siksi pyritään selvittämään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa musiikkiteknologista opetusta esim. yhteistyössä Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopiston nettobudjetista suurin osa tulee valtiolta (v. 2024 opetustuntiperusteinen vos 199 367 € + taiteen perusopetuksen asukasperusteinen vos n. 15 200 €). Loppuosa rahoitetaan luku-kausimaksuilla n. 66 000 €, Sauvon kunnan maksamalla kuntaosuudella n. 23 000 € sekä Paimion kaupungin omarahoituksella n. 97 200 € (luvut TA2025).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	222	220	210	-4,6 %	-2,7 %	214	218
Toimintakulut	- 915	- 927	- 955	3,0 %	2,2 %	- 974	- 994
Toimintakate/ jäämä	- 693	- 707	- 745	5,4 %	3,8 %	- 760	- 775
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 693	- 707	- 745	5,4 %	3,8 %	- 760	- 775

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	219	217	207	-4,7 %	-2,6 %	211	215
Toimintakulut	- 759	- 738	- 756	2,4 %	-0,2 %	- 771	- 786
Toimintakate/ jäämä	- 540	- 521	- 549	5,3 %	0,8 %	- 560	- 571

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3	3	3		-4,8 %	3	3
Toimintakulut	- 156	- 189	- 199	5,6 %	13,9 %	- 203	- 207
Toimintakate/ jäämä	- 153	- 186	- 196	5,7 %	14,3 %	- 200	- 204

Tulosalue **Nuoriso- ja liikuntapalvelut**
Vastuuhenkilö Vapaa-aikatoimen päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta, kaikille avointa vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Liikuntalain 5 § mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi kunnan tulee tukea kansalais-toimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1 § mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 14 vakituisella ja kolmella määräaikaisella työntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija, vuoden 2024 alusta aloittanut 50% soveltavan liikunnan ohjaaja sekä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvasta on 80% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lisäksi Paimion kaupungin uimahalli Solinassa on viisi vakituista työntekijää.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kaupungissa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -tilojen vuorojen jakamisesta paikallisille yhdistyksille ja vuokraamisesta yksityisille, yrityksille ja ulkopaikkakuntalaisille yhdistyksille. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resursien puitteissa yhteistyössä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain monipuolisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa. Ohjattua toimintaa järjestetään myös muun muassa Paltanpuiston palvelukeskuksessa, Iskun talolla, koulujen liikuntasaleissa sekä ulkoliikuntapaikoilla ja kesäisin kerrostalojen pihilla. Yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa liikuntapalvelut järjestävät myös retkiä eri kohteisiin. Paimion liikuntapalvelut on mukana myös Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Toiminta edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveyslääkinnän avulla. Lisäksi liikuntapalvelut päivittää ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta.

Paimio on mukana Rajattomasti Liikuntaa -kumppanuusverkostossa, jotka toimivat Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Kumppanuusverkostotyön tavoitteena on liikuntapalvelujen parantaminen ja yhtenäistäminen, sekä paremmat edellytykset aktivoida ihmisiä liikkumaan. Yhteisenä tahtotilana on edistää yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta.

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hanke käynnistyi uutena hankkeena syksyllä 2021. Hankkeen tavoitteena on tukea paimiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Paimion kaupunki sai myös neljänteen hankekauteen avustusta aluehallintovirastosta ja tavoitteena on PaHaMa-toiminnan edelleen kehittäminen. Hankkeeseen palkattiin osa-aikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä heinäkuun 2025 loppuun.

Paimion uimahalli Solina avattiin peruskorjausremontin myötä alkuvuonna 2024. 50-vuotta täytävä uimahalli ja samoissa tiloissa toimiva kuntosali Kolina tarjoavat monipuolista, eri ikäryhmiä liikkuttavaa toimintaa viikon jokaisena päivänä. Uimahallissa työskentelee vakituisesti neljä vesiliikunnanohjaajaa ja yksi uinninvalvoja. Henkilökunta ohjaa mm. vesijumppia, vastaa alakoulujen uinninopetuksesta, järjestää avoimia uimakouluja ja kuntosalin ABC-kursseja sekä muita monipuolisia liikumaan innostavia tapahtumia. Liikkumaan aktivoimista ja omatoimista liikkumista tuetaan myöntämällä 65+ seniorikortteja, BMI-kortteja henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, Houkutin-kortteja eri tukea saaville kaupunkilaisille sekä uintikortteja paimiolaisille esikoululaisille ja ykkösluokkalaisille.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja pajaohjaajaa, 80% työajalla oleva ohjaaja (Palkkakustannukset muualta) sekä osa-aikainen ohjaaja mopotallilla.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestävät lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen paimiolaista nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella kevään 2022 aikana, ja talli on avoinna pääsääntöisesti nuorisotalon aukioloaikoina kolmesti viikossa.

Koulunuorisotyö-hanke "Nuorisotyötä kaikille!" sai Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (AVI) hankeavustusta ja hanke käynnistyi maaliskuussa 2023. Hankkeen päätavoitteena on nuorten kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden tukeminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. Hankkeen tavoitteena on oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Hanke sai uutta AVI-avustusta ajalle 1.12.2024-31.11.2025.

Paimion nuorisovaltuusto (PaiNuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin hyvinvointi-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa. PaiNuva on toiminut Paimion kaupungissa 20 vuotta.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 15-28-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätöistä, välkkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaisstahojen kanssa, kohdennetusta työstä maahanmuuttajanuorten kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. NuortenTuvan nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti työkokeilussa tai koulutussopimuksilla. Nuorten pajatoiminnan ja

etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain AVI:lta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on tehnyt sopimuksen kuntien välisestä yhteistyöstä Varsinais-Suomen alueen nuorisotyön kehittämiseksi. Yhteistyö tavoitteena on vahvistaa nuorisotyön ammatillisuutta alueellisesti ja sen avulla parantaa nuorten elinoloja. Alueellinen nuorten kuuleminen-hanke on osa kuntien välistä yhteistyötä, jonka hanketyöntekijän ja projektikoordinaattorin palkkauksen AVI ja kunnat maksusuudellaan rahoittavat.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, mopotalilla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja Vistan yhtenäiskoulussa.

Paimion kaupungin HYTE-palveluita järjestää hyvinvointiohjaaja (100%) ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori 80% työpanoksellaan. Hyvinvointiohjaaja organisoii ja ohjaa ikääntyneille suunnattua Ystäväpiiri-toimintaa, koordinoi vapaaehtoistoimijoita ja järjestää ikääntyneille virkistystoimintaa Paltanpuiston palvelukeskuksessa sekä muissa toimipisteissä, kuten Iskun talolla. Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. HYTE-työ edellyttää hyvää poikkiallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohdamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä HYTE-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitetut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä HYTE-tuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät mm. ikääntyneille suunnattu ystäväpiiri-toiminta, seniorikahvila, vapaaehtoistoiminta, omaishoitajien vertaistukiryhmä sekä aktiivinen järjestöyhteistyö. Kaatumisten ja lonkkamurtumien ehkäisemiseksi HYTE-palvelut jakavat liukusteitä yli 65-vuotiaille paimiolaisille. HYTE-palvelut ovat mukana yhteistyössä kulttuurin ja järjestöjen kanssa tuottamassa myös Kulttuurikammari -ryhmää.

Paimion vanhus- ja vammaisneuvostot ovat lakisääteisiä toimielimiä. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointiohjaaja ja vammaisneuvoston sihteerinä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa, suunnitteluissa ja palveluissa sekä edistää kohderyhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa sekä edistää yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta.

Resurssimuutokset

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuus eli HYTE-kerroin**, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Paimiossa HYTE-kerroinlla saatava valtionosuus on arviolta noin 200 000 euroa vuosittain, joka ei näy lautakunnan talousarviossa vaan se on yleiskatteellista, eli se sisältyy Paimion saamaan peruspalveluiden valtionosuuteen.

Paimion kaupungin strategiaan on kirjattu vuodelle 2023 osallistuva budjetoinnin käyttöönotto. **Asukasbudjetointi** (AsBu) lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Asukasbudjetointi on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen osuus on vuonna 2025 20 000 euroa, joista 10 000 euroa kirjataan HYTE-palveluiden kustannuspaikalle ja loput Unto Vainioin perintörahoista. Jatkossa Harrastusmessut ja AsBu vuorottelevat vuorovuosin.

Liikuntapalveluiden henkilöstön työnkuvat ovat muuttuneet viime vuosien aikana siten, ettei käytännön ohjaustoimintaan ole riittävästi henkilöstöresursseja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja erilaiset toimintamallit ovat lisänneet liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin **HYTE-työn** osuutta vuoden 2024 alusta 40%:sta 80%:iin ja soveltavan liikunnan ohjaaja on 50%:lla työajalla. **Liikunta-neuvonnan** edistäminen ja liikumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta on kunnan palvelua, jolla voidaan ehkäistä kansansairautta sekä lisätä hyvinvointia ja työ- sekä toimintakykyä. Nykytilanteessa liikuntapalveluiden resurssit eivät riitä laadukkaaseen liikuntaneuvonnan toteuttamiseen. Suomi Liikkeelle-valtionavustuksella ja kahden kunnan yhteistyöllä liikuntaneuvontaa voidaan kaupungissamme uudelleen käynnistää; hankehaku alkaa syksyllä 2024 ja avustuksen käyttöaika on toimintavuosi 2025, omavastuuosuuden ollessa 40% eli 4000 euroa Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan osalta. Talousarviossa ehdotetaan liikuntapalveluiden salivuokrien hinnantarkastusta, mikä tuottaa lisätuloja noin 2200 euroa. Salivuokrien hinnoista päättää kaupunginhallitus.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminnan jatkuessa peruskorjausremontin jälkeen uimahallin kustannuspaikan liiketoiminnan tuotot ovat noin 204 000€. Viiden vakituisen työntekijän voimin palvelutaso voidaan pitää entisellään ja tuottaa monipuolista ja laadukasta palvelutarjontaa. Tällä resurssilla ei voi laajentaa palvelutarjontaa kuntosali Kolinan puolella. Uimahalli juhlii 50-vuotista taivaltaan toukokuussa 2025, ja tähän ehdotetaan 1500 euron kertaluonteista määrärahaa. Alv tulee tällä tietoa nousemaan kymmenestä prosentista 14 prosenttiin, jonka myötä uimahallihinasto tulee tarkastukseen tulevana toimintakautena.

Paimion nuorisovaltuuston (PaiNuva) 20-vuotis juhluvuosi on toimintavuotena, ja siihen esitetään kertaluonteista toimintarahaa nostoa 3430 euroa, jolla mm. järjestetään useita eri tapahtumia 20-vuotisjuhlien lisäksi, mm. leffayö nuorille. Tavoitteena on järjestää myös vaikuttamispäivä, jossa nuorisovaltuusto esittelee toimintaansa ja kertoo vaikuttamismahdollisuuksista. Lisäksi tarkoituksena on hankkia edustustuotteita näkyvyyden lisäämiseksi. PaiNuva haluaa myös panostaa kansainväliseen yhteistyöhön esim. Viron kanssa.

Lasten ja nuorten kesäleiritoiminnan esitetään jatkuvan sopimuksen mukaisesti Karunan Kalliorannassa vuoteen 2025 asti. Leirimaksun nosto lisää tuloja 500 eurolla sekä leiriohjelmien muokaus ja bussikuljetusten vähentäminen vain leirille vieniin vähentää menoja 3200 eurolla. Lisäksi mopotallin ohjaajan palkkakuluja vähennetään tuhannella eurolla, mikä ei kuitenkaan vaikuta tallin aukioloaikoihin.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
HYTE-palvelut					
Ryhmät/osallistujaa		100	150	150	150
Tapahtumat/osallistujaa		600	800	800	800
HYTE-järjestöjen tukeminen/euro/as (netto)		0,72	0,73	0,74	0,74
Paltanpuiston kuntosalikortit			50	50	50
Liikuntapalvelut					
Liikuntaryhmät/osallistujaa	8 676	1 300	1 400	1 400	1 400
Tapahtumat/osallistujaa	4 053	1 700	1 700	1 700	1 700
Harrastamisen Suomen malli /osallistujaa	638	400	450	450	450
Uimahallin kävijämäärä	13 060	90 000	90 000	90 000	90 000
Kortit uimahalliin	152	200	300	300	300
Liikuntavälineiden lainamäärä	195	250	300	300	300
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,07	4,12	4,17	4,13	4,12
Liikuntapalvelut €/as (netto)	81,7	79,1	95,2	95,2	95,2
Nuorisopalvelut					
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Kesäleirit ja retket	387	444	444	444	444
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	37	41	41	41	41
Pajatoiminta/osallistujaa	12	16	17	19	19
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	0,9	1	1	1
Nuorisopalvelut €/as (netto)	32,3	35,4	34,4	34,4	34,4

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. **Liikuntapalvelut** pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin ja edistetään yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta. **Nuorisopalveluissa** lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. **HYTE-palvelut** pyrkivät yhteistyössä löytämään asukkaille toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä. Tavoitteena on saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta. Asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Tärkeää on myös juurruttaa hyväksi todettuja hyte-käytäntöjä kaupungin palveluihin.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen monipuolisten tapahtumien ja liikkumismahdollisuuksista viestinnän avulla. Tavoitteena on jatkaa liikkumaan innostavien liikuntapaikkojen ja olosuhteiden kehittämistä ja ylläpidon koordinoitua yhdessä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödyntämällä saadaan kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja

kohderyhmiä palveleviksi. Tärkeää on etenkin huomioida esteettömyysasiat kaikessa toiminnan kehittämisessä, jotta liikunnan tuoma ilo olisi kaikkien kuntalaisten saavutettavissa. Tavoitteena on kehittää tiedolla johtamista ja myös sen kautta vahvistaa liikunnallista elämäntapaa.

Tavoitteena on **liikuntaneuvonnan** keinoin edistää liikunnallista elämäntapaa ja saada hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintapalvelut pysyväksi käytänteeksi. Liikuntaneuvontaa toteutetaan joko yksilökäynteinä tai ryhmämuotoisena. Ensisijaisena kohderyhmä on työikäiset terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset, tavoitteena on laajentaa hyviä käytänteitä kaiken ikäisille ja kaventaa terveyseroja.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminta käynnistyi peruskorjausremontin jälkeen tammi-kuussa 2024. Tavoitteena on edelleen jatkaa ja kehittää monipuolisia ryhmäohjaustoimintoja. Lauantai-aamupäivisin järjestetään lasten uimakouluja ja sunnuntai-aamuisin ostopalveluna vauvauin- teja. Arkipäivisin uimahallin vesiliikunnanohjaajat toteuttavat vesijumppia ja alakoululaisten uinnin- opetuksia siten, että jokainen luokka käy uinninopetuksessa kuusi kertaa lukuvuoden aikana. Esi- koululaisten, yläkoululaisten ja lukion uinninopetuksia koordinoivat kyseisten ryhmien ohjaajat ja liikunnanopettajat. Kuntosali Kolinassa jatketaan yhtenä aamupäivänä kaupungin omien sekä elä- keläisjärjestöjen ohjattuja ja osin myös omatoimisia kuntosaliryhmiä. Uimahalli täyttää 50-vuotta ja tavoitteena on turvata resurssit seuraavillekin vuosikymmenille.

Nuorisopalveluissa toiminnallisena tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulupalvelui- den sekä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa. Paimion nuorisovaltuuston (PaiNuva) 20-vuotis juhlavuotta vietetään järjestämällä mm. kaikille avoin tapahtuma. **Etsivän nuorisotyön ja Nuor- tenTuvan pajatoiminnan** tavoitteena on saada kontakti mahdollisimman moneen 15-28 -vuotiaa- seen sauvolaiseen tai paimiolaiseen tuen ja neuvonnan tarpeessa olevaan nuoreen, ohjata heidät oikeiden palveluiden piiriin ja tarjota heille matalankynnyksen palveluita. Yhteistyötä lisätään myös eri tahojen (KELA, Varha jne) kanssa perustamalla nuorten työllistämistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelupiste, jossa tarjotaan alle 30-vuotiaille nuorille monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toi- mintavalmiuksia ja hyvinvointia. Toiminnan markkinointia ja näkyvyyttä lisätään entisestään ja yh- teistyötä eri tahojen, mm. koulupalvelut, seurakunnan diakoniatyö sekä ympäristökuntien etsivän nuorisotyön ja pajatoiminnan kanssa. Myös ehkäisevään päihdetyöhön panostetaan entistä enem- män. Tavoitteena on myös tarjota ukrainalaisille nuorille säännöllistä avointa ryhmätoimintaa Nuor- tenTuvan tiloissa. Työparitoimintaan panostamalla huomioidaan työturvallisuus sekä se mahdollis- taan laadukkaasti pienryhmätoiminnan kehittämisen.

HYTE-palveluiden ja terveyden ja hyvinvoinnin merkitys korostuu entisestään sote-uudistuksen jälkeen. HYTE-palveluiden yhtenä tavoitteena on osallistaa ja aktivoida kuntalaisia. HYTE-työtä tehdään hallinnon eri aloilla ja HYTE-työn tärkeitä tehtäviä on seurata kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa sekä edistää hyviä käytänteitä kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi. Yhteistyön lisäämi- nen eri alojen välillä, palveluiden kehittäminen ja kuntalaisten tiedottaminen ovat tärkeitä HYTE- työn malleja. Tärkeätä on HYTE-palveluiden huomiointi kuntalaisia koskevassa päätöksente- ossa, esim. palveluliikenteen kilpailutus, hävikkiruoan hyötykäyttö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jolla pyritään vastaamaan tunnistettuihin hyvin- vointihaasteisiin ja asetettuihin tavoitteisiin siirtämällä toiminnan painopistettä kohti ennakoivempia palveluja. Tältä osin vastataan myös sote-uudistuksen tavoitteisiin: painopisteen siirtoon enna- koivaan ja ennaltaehkäisevään toimintaan sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen.

Toiminnallisena tavoitteena on tukea vapaaehtoistoimijoita ja saada uusia vapaaehtoistoimijoita eri käyttäjäryhmille. Yhtenä kehittämiskohteena ovat kouluvaari tai -mummotoiminnan kehittäminen. Kouluvaari tai koulumummo on koulussa vapaaehtoisena lasten ja nuorten tukena toimiva aikuinen.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa kouluttautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle 2024 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Lautakunta tukee sen talousarvioon kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja HYTE-toimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja HYTE-järjestöjä on vuosittain noin 23-25. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvioon on varattu yhteensä 8 000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapitoa varten.

Uuden sisäliikuntahallin irtaimistoon esitetään 70 000 euron investointiraha liikuntavälineisiin ja kalusteisiin liikuntapalveluiden kustannuspaikalle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	307	430	450	4,8 %	23,3 %	459	468
Toimintakulut	- 1 374	- 1 818	- 2 087	14,8 %	25,9 %	- 2 129	- 2 171
Toimintakate/ jäämä	- 1 067	- 1 388	- 1 637	17,9 %	26,7 %	- 1 670	- 1 703
Poistot ja arvonalennukset		- 20	- 6	-71,0 %		- 6	- 6
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 068	- 1 408	- 1 643	16,7 %	26,9 %	- 1 676	- 1 709

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	302	430	450	4,8 %	24,6 %	459	468
Toimintakulut	- 1 010	- 1 086	- 1 127	3,7 %	5,8 %	- 1 150	- 1 173
Toimintakate/ jäämä	- 709	- 657	- 677	3,1 %	-2,2 %	- 690	- 704

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	5				-50,0 %		
Toimintakulut	- 364	- 731	- 960	31,3 %	81,9 %	- 979	- 999
Toimintakate/ jäämä	- 359	- 731	- 960	31,3 %	83,8 %	- 979	- 999

Tekninen lautakunta

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta on vastannut vuosittain keskimäärin noin kolmen miljoonan euron talonrakennuksen, julkisen käyttöomaisuuden sekä irtaimen omaisuuden investoinneista. Tulevina vuosina toimialaa haastaa poikkeuksellisen korkea investointitaso. Lautakunta vastaa myös noin 110 asian käsittelystä ja toimeenpanosta sekä noin 50 miljoonan euron käyttöomaisuuden yllä- ja kunnossapidosta. Toimialalla on tärkeä tehtävä kaupungin vetovoiman, viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja lisääjänä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	5 200	5 744	5 926	3,2 %	7,0 %	5 345	5 452
Toimintakulut	- 5 666	- 5 863	- 6 043	3,1 %	3,3 %	- 6 224	- 6 369
Toimintakate/ jäämä	- 466	- 119	- 117	-1,8 %	-37,5 %	- 879	- 917
Poistot ja arvonalennukset	- 2 644	- 2 463	- 3 064	24,4 %	8,0 %	- 3 164	- 3 364
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 110	- 2 582	- 3 181	23,2 %	1,1 %	- 4 044	- 4 281

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 774	1 745	1 773	1,6 %	0,0 %	1 109	1 131
Toimintakulut	- 5 288	- 5 493	- 5 650	2,9 %	3,4 %	- 5 823	- 5 960
Toimintakate/ jäämä	- 3 514	- 3 748	- 3 877	3,4 %	5,2 %	- 4 715	- 4 829

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 426	3 999	4 153	3,9 %	10,6 %	4 236	4 321
Toimintakulut	- 378	- 370	- 393	6,4 %	2,0 %	- 401	- 409
Toimintakate/ jäämä	3 048	3 629	3 760	3,6 %	11,7 %	3 835	3 912

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset		
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta. Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Teiden sekä rakennusten korjausvelan kasvu ja sen myötä toteutuvan palveluiden tason ylläpitäminen. Henkilökunnan ikääntyminen ja siihen tuomat haasteet sekä resurssien vajaus. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti.		
Seuraukset: Palvelutasoa ei säily eikä se ole muokattavissa. Korjausvelka kasvaa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Prosessikuvausten avulla pyritään kohdentamaan resurssit oikein sekä kehittämään palveluita vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen.	Vastuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	
Pandemia tai muu luonnonkatastrofi	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2

Syyt: Pandemia, äärimmäiset sää-ilmiöt tai muu luonnonkatastrofi.		
Seuraukset: Palveluiden tai palvelurakenteen nopea muutos, johon ei ole olemassa olevilla resurseilla pystytty vastamaan. Ostopalvelun osuuden lisääntyminen omien resurssien ollessa estyneenä. Laajamittaiset poissaolot ja karanteenit. Mahdollisia terveyshaittoja aiheuttavat joukkoaltistumiset työtiloissa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Etätö muut ennaltaehkäisevät käytänteet. Aktiivinen yhteistyö terveysviranomaisten kanssa. Oman tuotannon säilyttäminen kriittisiltä osin.	Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön ikäjakauma ja sen myötä tulevat terveydelliset haitat. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.		
Seuraukset: Töiden jakaminen sekä työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta, heikentää työssä jaksamista sekä pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyys. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Koulutus-suunnitelma toteutuu kaikissa työyksiköissä. Tasapuolinen työnjako. Kaikki avoinna olevat virat/toimet saadaan täytettyä. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveys-huollon kanssa.	Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Tietohallinnon toimimattomuus	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Resurssipula, sähkökatkot, kyberhyökkäykset		
Seuraukset: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua, kiinteistöjen automaatiota, kameravalvontaa sekä maksuliikennettä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Vahinkoriskit		
Suuronnettomuudet, tulipalot, myrskyt, tulvat, sähkökatkot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Luonnonkatastrofit, sään ääri-ilmiöt, tahallinen sabotaasi.		
Seuraukset: Vahinkojen korjausten pitkittyminen. Toimintojen siirto kiinteistöistä toiseen sekä uusien korvaavien laitteiden ja koneiden saatavuus. Myrskyvaurioiden korjaukseen ei riittävästi resursseja, korjaukset pimeässä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma koulutus. Yhteistyön tärkeys eri toimialojen kesken.	Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	

Työtilat eivät ole turvalliset		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Seuraukset:	Työtilojen turvallisuus ja käytettävyys alenee. Väistötilojen tarve kasvaa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut ja korjaavat toimenpiteet.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 2
Syyt:	Tietotekniset ongelmat. Ostopalveluiden tarve kasvaa ennakoimattomasti, johtuen korjausvelasta. Talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä. Myynti ja vuokratulojen kutistuminen. Koneiden ja laitteiden rikkoutuminen ja uusien hankinta.		
Seuraukset:	Lakisääteiset palvelut tulee turvata taloudellisista toimintaedellytyksistä huolimatta. Palvelutaso kärsii.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt:	
Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä neljä kertaa vuodessa. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia.		Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Tekninen hallinto**
Vastuhenkilö Tekninen johtaja Juha Saarinen

Toiminta-ajatus

Hallinnon toiminta-ajatuksena on tehokkaasti ja taloudellisesti toimiva, asiakkaiden tarpeet huomioiva organisaatio.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtäväalue organisoi, johtaa ja valvoo palvelutuotantoa sekä järjestää näihin liittyvät asiakirjapalvelut. Tehtäväalue vastaa lautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä asiakkaiden palvelusta ja neuvonnasta.

Hallintoon sisältyy kaksi osatehtäväaluetta: yksityistiehallinto, joka valmistelee kaupungin myöntämät yksityisavustukset perustetuille tiekunnille sekä vesihuoltolaitoksen hallinto, joka pääasiassa myy palveluja Paimion Vesihuolto Oy:lle, mutta myös ostaa palveluja yhtiöltä.

Toiminnan resurssit koostuvat 2,2 henkilöstä: tekninen johtaja toimii tekniset ja ympäristöpalvelut toimialan toimialajohtajana, teknisen lautakunnan esittelijänä sekä Paimion Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajana. Viheraluemestarin palkkamenoista 20 % sisältyy yksityistiehallinnon osatehtäväalueelle. 50 % suunnitteluinsinöörin ja hallintosihteerin sekä 20 % teknisen johtajan palkkamenoista kirjautetaan vesihuoltolaitoksen hallinnon osatehtäväalueelle ja laskutetaan vesiyhtiöltä. Vastavasti osatehtäväalue ostaa toimistosihteerin työpanosta 50 % vesiyhtiöltä.

Ympäristöanalyysi

Eläköitymiset ja vapautuvien virkojen / toimien täyttö sekä alati kiristyvät lainsäädännölliset velvoitteet asettavat toimialalle mittavan haasteen tarjota jatkossakin kuntalaisille ja käyttäjille nykytasoisia palveluja. Toimiala on viime vuosikymmenellä sopeuttanut henkilömääränsä minimitasoon muun muassa jättämällä täyttölupia hakematta poislähteneiden henkilöiden tilalle. Säästöpaineeet tulevat näkymään niin käyttäjille kuin kuntalaisillekin tarjottavien palveluiden laadussa.

Suurin yksittäinen toimialaan vaikuttava tekijä on 1.1.2025 voimaan tuleva rakentamislakien kokonaisuusuudistus, joka haastaa organisaatiota lain toimeenpanossa.

Talousarviovuoden investointitaso on noin kolminkertainen keskimääräiseen investointitasoon suhteutettuna, joka haastaa organisaatiota sen koon säilyessä ennallaan. Investointiohjelma on poikkeuksen suuri ja merkittävimpinä talonrakennuksen investointeina on uudiskohteista sisäliikuntahalli ja laajennushankkeista Kriivarin koulun kaksisarjaistaminen sisältäen uudisrakennuksen sekä vanhan koulun saneerauksen. Julkisen käyttöomaisuuden puolella ei merkittäviä yksittäisiä investointikohteita ole vuodelle 2025.

Kuitenkin keskimääräisesti viime vuosien investointitaso kaupungilla on kokoon sekä käyttöomaisuuden arvoon nähden ollut matala, joka yhdessä kaupungin toiminnan kannalta kriittisten sekä taloudelliselta arvoltaan suurien hankkeiden kanssa kerryttää perustoimintojen kunnossa- ja ylläpidon korjausvelkaa. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta huolimatta tulisi sekä talo- että infraomaisuudesta pitää huolta siten, että korjausvelkaa ei kohtuuttomasti siirtyisi tulevaisuuteen ja, että kaupunki pysyisi houkuttelevana ja turvallisenä asuinpaikkana ja yritysten toimipaikkana jatkossakin.

Resurssimuutokset

Teknisen hallinnossa ei ole tiedossa resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Palvelutason säilyttäminen (Asiakaspalvelukysely 0-5) (vähemmän kuin)	3,78	3,5	3,5	3,5	3,5
Sijoituslupa- ja käyttöoikeuspäätösten taksat (tarkistettu/tarkastetaan=1, tarkistamatta=0)	0	0	1	0	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	107	106	99	-6,5 %	-3,6 %	101	103
Toimintakulut	- 471	- 448	- 447	-0,3 %	-2,5 %	- 456	- 465
Toimintakate/ jäämä	- 364	- 342	- 348	1,6 %	-2,2 %	- 355	- 362
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 364	- 342	- 348	1,6 %	-2,2 %	- 355	- 362

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	107	106	99	-6,5 %	-3,6 %	101	103
Toimintakulut	- 437	- 412	- 419	1,6 %	-2,1 %	- 427	- 435
Toimintakate/ jäämä	- 330	- 306	- 319	4,4 %	-1,7 %	- 326	- 332

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 34	- 36	- 28	-21,8 %	-7,8 %	- 29	- 30
Toimintakate/ jäämä	- 34	- 36	- 28	-21,8 %	-7,8 %	- 29	- 30

Tulosalue **Infrapalvelut**
Vastuuhenkilö infrapäällikkö Anu Taipale

Toiminta-ajatus

Infrapalvelut tuottavat yhdyskunnan tarvitsemat ja lain edellytykset täyttävät liikenneväylien ja niihin kuuluvien laitteiden sekä muiden alueiden kunnossapitopalvelut mahdollisimman hyvätasoisina, kokonaistaloudellisuus ja turvallisuus huomioon ottaen. Lisäksi kaupunkilaisille ylläpidetään monimuotoisia ja viihtyisiä yleisiä alueita, jotka muodostuvat puistoista, leikkikentistä, uimapaikoista, ulkoliikuntapaikoista, puistometsistä, pelloista ja talousmetsistä. Palvelut tuotetaan omana työnä ja ostopalveluna.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Keskeisenä toimintana on kaupungin hallussa ja hoidossa olevien liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpito, kunnossapito sekä uusien rakentaminen. Kaupunki huolehtii asemakaava-alueen väylien kunnosta, niiden liikenteenohjauslaitteistosta ja liikenneturvallisuudesta. Vakituista henkilökuntaa tehtäväalueella syksyllä 2024 on infrapäällikön ja viheralueemestarin (0,8) lisäksi kuusi henkilöä.

Liikenneväylien kunnossapitoluokitus sekä viheralueiden hoitoluokitus ohjaavat toimintaa. Puistoja, leikkikenttiä, liikuntapaikkoja ja uimarantoja ja muita alueita kunnossapidetään säännöllisesti ympäri vuoden. Ympärivuotisia työtehtäviä ovat mm. yleisen siisteyden ylläpito. Väylien ja liikuntapaikkojen talvikunnossapitoon tarvittavat resurssit ovat riippuvaisia sääolosuhteista. Vastaavasti sula-aikana tehtäviin töihin, mm. nurmikon leikkuu, niittotyöt ja istutukset, tarvitaan kausityövoimaa.

Katuvalaistusta uusitaan vuosittain energiatehokkaampiin valaisimiin ja ylläpidetään 4- 5 kertaa vuodessa säännöllisesti tehtävillä huoltokierroksilla. Lisäksi liikunta-alueiden ja kuntoratojen valaistuksen huoltokierros tehdään kerran vuodessa. Työ tapahtuu ostopalveluna. Ajoratamerkintöjä uusitaan tarpeen mukaan ja liikennemerkkejä vaihdetaan sekä päivitetään. Lisäksi tehdään asfalttipaikkauksia ja pieniä korjauksia teiden päällysteisiin.

Leikkikentille, ulkoliikunta- ja uimapaikoille asetetut turvallisuusmääräykset ohjaavat alueiden kunnossapito- ja uudistamistarvetta. Esteettömyyteen tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota uudistustöiden yhteydessä. Leikkikenttien määrää on vähennetty viime vuosina. Jäljelle jäävien kenttien hoitoa, ylläpitoa ja välineiden monipuolisuutta pystytään näin ollen parantamaan. Vuonna 2025 tehdään pienimuotoisia leikkipaikkojen kunnostustöitä ja rakennetaan Koivulinnan kaava-alueelle uusi leikkipaikka. Kiehkuravesiruton torjunta vaatii edelleen resursseja ja Ankkalampi on todennäköisesti pois uimakäytöstä vielä vuonna 2025. Ilkivalta kasvattavaa hieman kuluja.

Kaupungin hallinnoimat lumen- ja maankaatopaikat tarjoavat paikan huolehtia asianmukaisesti näiden loppusijoituksesta. Vastaanotosta saaduilla tuloilla saadaan paikkojen hoitokustannuksia katettua.

Viime vuosikymmenellä on tehtäväalueen vakituinen henkilöstö vähentynyt kolmanneksella. Vajetta on paikattu kausityövoimalla, harjoittelijoilla ja työllistetyillä sekä ulkoistamalla, jotta on pystytty ylläpitämään lakien ja määräysten sekä annettujen tavoitteiden mukaista, tehtäväalueelle kuuluvan kunnossapidon ja rakentamisen laatutasoa ja määrää.

Tavoite ja keinot	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Arvio 2025
Tiepituuudet km								
- kadut	73,4	74,1	77	82,5	82,5	84	85,5	85,5
- kevytväylät	31,5	32,9	33,8	37,1	37,1	38,6	39	39
- rakennetut polut (talvikp:a)	3,3	4,7	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
- muut tiet	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
yhteensä	112	115,6	119,8	128,6	128,6	131,6	133,5	133,5
Tievalaistus, km	91,4	95,9	95,9	95,9	97,7	99,2	102,2	102,2
Talvikunnossapito, ko.vuonna päättynyt talvi								
- liukkaudentorjunta materiaali, t	627	593	565	227	590	465	711	-
- aorauskerroksia	10	20	3	14	24	19	18	-
Leikkikentät kpl	21	19	18	18	18	18	19	19
Uimapaikat kpl	3	3	2	2	2	2	1	1
Lähiliikuntapaikat kpl	2	2	3	4	4	5	5	5
A2-luokan puistoa ha	26	26	26	26	26	26	26	26
Maisemaniittyjä ha	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Puisto-/ taajamametsiä ha	286	286	286	286	286	286	286	286
Talousmetsiä ha	225	225	225	225	225	225	225	225
Peltoa ha	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5
Luistinkentät kpl	6	6	6	6	6	6	6	6
Valaistut kuntoreitit/ m (sis.Joki-puisto)	5720	7120	8760	8760	8760	8760	8910	8910

Resurssimuutokset

Vuoden 2025 talousarvioon esitetään resurssimuutoksena liikuntatyöntekijän nimikkeen muutosta liikuntapaikkahoitajaksi, jotta sisäliikuntahallin kiinteistöhoiton kuluissa pystyttäisiin säästämään.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Jaksava, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta					
Kehityskeskustelut käydään (toteuma %)	100	100	100	100	100
Yleisten alueiden turvallisuus ja hyvä ympäristökuva					
Liikennealueittain ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,42	3,5	3,5	3,5	3,5
Talvihoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
Puistojen hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,5	3,5	3,5	3,5
Leikki- ja leikkipaikkojen ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,82	3,5	3,5	3,5	3,5
Taajamametsien hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,5	3,5	3,5	3,5
Huonokuntoiset päällysteet uusitaan (m ² /vuosi)	11 380	10 000	10 000	10 000	10 000
Vanhan katuvalaistuksen saneeraus (valopisteitä/a)	215	100	100	100	100
Vanhojen asuntoalueiden hulevesiviemäröinti (m/hv+ kaapelointi)	0	0	0	0	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	154	121	83	-31,5 %	-23,0 %	85	87
Toimintakulut	- 1 646	- 1 444	- 1 479	2,5 %	-5,1 %	- 1 509	- 1 539
Toimintakate/ jäämä	- 1 492	- 1 322	- 1 396	5,6 %	-3,2 %	- 1 424	- 1 452
Poistot ja arvonalennukset	- 907	- 883	- 1 080	22,3 %	9,5 %	- 1 080	- 1 080
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 400	- 2 205	- 2 476	12,3 %	1,6 %	- 2 504	- 2 533

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	154	121	83	-31,5 %	-23,0 %	85	87
Toimintakulut	- 1 536	- 1 358	- 1 387	2,2 %	-4,8 %	- 1 415	- 1 443
Toimintakate/ jäämä	- 1 382	- 1 237	- 1 304	5,5 %	-2,8 %	- 1 330	- 1 357

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Toimintakulut	- 110	- 85	- 92	7,6 %	-8,3 %	- 94	- 96
Toimintakate/ jäämä	- 110	- 85	- 92	7,6 %	-8,3 %	- 94	- 96

Tulosalue **Kiinteistöpalvelut**
Vastuuhenkilö Kiinteistöpäällikkö Tero Aaltonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalvelut tuottavat kaupungin kiinteistöpalveluja niin, että tiloissa on kaikkien terveellistä ja turvallista työskennellä ja toimia. Kiinteistöpalvelut muodostuvat rakennusteknisistä ja kunnossapitotöistä sekä kiinteistönhuollon monipuolisista palveluista. Kiinteistöpalveluiden tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella toiminnallaan pyritään takaamaan hyvän kiinteistöjen kunnan sekä rakennusten elinkaaren pitenemisen.

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on käyttäjiä palvelevien tilojen yllä- ja kunnossapito sekä tilojen osoittaminen käyttötarkoitukseen ja kokonaistaloudellisuus huomioiden. Palveluun kuuluu myös hankkia kaupungin tarpeisiin ruoka- ja siivouspalvelut. Kiinteistöhoito, -huolto ja kunnossapito tuotetaan sekä omana että alihankintatyönä. Ruoka- ja siivouspalvelut tuotetaan ISS Palvelut Oy:n toimesta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kiinteistöpalvelut tuottavat kiinteistön ylläpitopalveluita, joista aiheutuvat kustannukset peritään suoraan toimialoilta ja niiden yksiköistä sisäisten ylläpituokrien muodossa. Ateriapalvelut sekä osa siivouspalveluiden tuottamisesta läpilaskutetaan suoraan. Kiinteistöpalveluiden tavoitteena on myös vuokrata tyhjiillään olevat tilat, jotta koko kiinteistömässä olisi tehokkaassa käytössä. Varsinais-Suomen Hyvinvointialueelle on vuokrattu yhteensä 10 kohdetta ja näin ollen merkittävä vuokralainen. Toteutuneiden kustannusten yksityiskohtaisempaa kohdentamista oikeille tahoille tarkennetaan edelleen. Uusia kustannuspaikkoja luodaan, kunnossapito- ja kiinteistöhoitohenkilöstön tuntikirjanpitoa ylläpidetään ja laskujen jakoperusteita tarkennetaan edelleen jo tiliointivaiheessa.

Kiinteistöhoitotöitä ovat mm. tekninen huolto, talonmiespalvelut, käyttäjäpalvelut, energiankulutuksen seuranta ja kiinteistöjärjestelmien sekä huoltokirjojen ylläpito.

Kiinteistöjen kunnossapitotehtäviä on mm. erilaiset korjaus-, rakentamis- ja asennustyöt sekä käyttäjäpalveluiden avustaminen.

Kiinteistöpalveluiden henkilökuntaan kuuluu kiinteistö- ja palvelupäällikön lisäksi kahdeksan kiinteistöhoitajaa, neljä rakennusammattimiestä ja kiinteistömestari.

Kiinteistöpalvelut ylläpitävät kaupungin omistamia sekä hallinnoimia kiinteistöjä ja rakennuksia (~301 960 r-m³ / ~ 70 845 k-m²) sekä niihin liittyviä ulkoalueita (~52 ha). Kiinteistönkanta koostuu pitkälti koulu- ja päiväkotirakennuksista. Lisääntyvän kiinteistömäärän myötä kiinteistöpalveluiden talousarvioon menoihin on arvioitu näiden myötä noin 91t€ lisäys vuodelle 2025. Kiinteistöliiton arvon mukaan vuoden 2025 kiinteistökustannukset jatkavat nousuaan noin 4,4 %. Talousarvioon on huomioitu kaukolämmön hinnan nousu kesällä 2024 sekä vesiyhtiön arvioitu 5 % korotus vuodelle 2025. Kustannusten nousupaineet ovat kiinteistöpalveluissa jatkuvassa seurannassa. Energiansäästötoimet ovat oleellinen osa toimintaa ja niihin panostaminen on jatkuvaa. Myös HINKU- ja KETS-sopimuksen myötä kaupungin tulee panostaa enemmän energiatehokkuuteen. Kaupungintalon, Yläkoulun ja Tapiolan päiväkodin katoilla olevat aurinkopaneelit tuottavat sähkö vuoden aikana arviolta 171 MWh. Vuoden 2025 aikana myös Kriivarin koulun uudisosan sekä sisäliikuntahallissa otetaan käyttöön aurinkovoimalat. Kiinteistöpalvelut tarjoavat alkuvuodesta alkaen julkiseksi tarkoitettuja sähköautojenlatauspisteitä, joka on ollut hankkeen vuoden 2024 aikana.

Siivouspalveluiden tilaajan tehtäviin kuuluu valvoa, että tuottaja noudattaa palvelusopimusta niin, että tuotetulla ylläpito- ja perussiivouspalveluilla luodaan turvallinen, terveellinen sekä viihtyisä toimintaympäristö kiinteistöjen käyttäjille. Hyvällä siivouksella on positiivista vaikutusta sisäilmanlaatuun sekä pintamateriaalien pidempään käyttöikään. Ateriapalveluita valvotaan, että palveluntuottaja noudattaa eri asiakasryhmien ravintosisältösuosituksia, annoskokoja sekä ruoan laatua. Siivous- ja ateriapalveluiden tilaajan yhteyshenkilönä toimii palvelupäällikkö.

ISS Palvelut Oy:n kanssa on laadittu palvelusopimus, jonka sopimuskausi alkoi 30.6.2021. Palvelusopimus on voimassa 30.6.2026 asti ja tätä on mahdollista jatkaa kahdella yhden vuoden optiolla. Palvelusopimus on irtisanottavissa 12 kuukauden irtisanomisajalla, kun sopimuskausi on kestänyt neljä (4) vuotta. Siivousaineiden ja -tarvikkeiden hankinnat hoitaa palveluntuottaja. Kiinteistöpalvelut tilaa sekä hankkii käsisaippuat, wc- ja käsipaperit omalla sopimuksellaan. Siivottavia rakennuksia kaupungilla on 44 kpl, joka tarkoittaa alana noin 41 846 m². Palveluntuottaja tuottaa ateriapalveluiden muodossa kouluihin ja päiväkoteihin lounaat, aamupalat, välipalat, päivälliset ja iltapalat. Palvelusopimuksen mukaisen hinnantarkastuksen myötä siivouksen kustannukset nouset 3 % vuodelle 2025, joka tarkoittaa noin 28t€.

ISS Palvelut Oy:lle on vuokrattu kaupungin valmistus- ja jakelukeittiöt. Sopimukseen kuuluu Vistan- ja Lukionpadan valmistuskeittiöt sekä Hanhijoen ja Kriivarin koulujen, Tapiolan, Ala-Vistan, Jokelan ja Lempilän päiväkotien jakelukeittiöt. Vuokrasopimukset ovat voimassa kuten palvelusopimuskin. Syksyllä valmistuvan Kriivarin koulun valmistuskeittiön vuokraamisesta palveluntuottajan käyttöön neuvotellaan kevään aikana.

Kustannusten nousu, rakennuskannan ikääntyminen ja lisääntyminen, käyttötalous sekä resurssit tuovat mukanaan haasteen ylläpitää kiinteistöt käyttökunnossa. Normaalin kunnossapidon lisäksi laajamittaisempien saneerauksien suunnittelussa otetaan huomioon tilojen tehokas ja monipuolinen käyttömahdollisuus. Tilojen vapautuessa ne pyritään jatkojalostamaan käyttötalouden puitteissa, joko palvelemaan kaupungin omia toimintoja tai ulosvuokrattavaksi. Yleistyneet sisäilmaongelmat sekä käyttäjän tekemät muutokset edellyttävät kiinteistöpalveluiden koko henkilöstöltä nopeaa ratkaisuhakuisuutta, jotta tilat saataisiin säilymään käyttökelpoisina. Sisäilmatyöryhmän kokouksissa käsitellään ilmenneiden ongelmien ratkaisumahdollisuuksia sekä todetaan jo tehtyjen toimenpiteiden toimivuus ja riittävyys.

Sivistyspalveluiden palveluiden kasvu luo paineita kiinteistöjen tilakäytön muutoksille, tehostamiseen ja uudisrakentamisen investointeihin. Vuosittain lisääntyvät käyttäjäpalvelut työllistävät enemmässä määrin ja töitä joudutaan priorisoimaan kiinteistöjen ylläpitämisen ja käyttäjäpalveluiden välillä. Käyttäjäpalveluihin kuuluva työaika oli vuoden 2023 aikana noin 11 %, ja sen arvioidaan olevan vuoden 2025 aikana jo 20 %.

Henkilöstöressurssien riittävyys on edelleen haaste. Kiinteistömäärän kasvu aiheuttaa kiinteistöpalveluihin resurssivajasta. Kiinteistöpalveluilla ei ole sijaisjärjestelmää, jolla mahdollisia poissaoloja pystytään paikkaamaan. Poissaolojen sijaistaminen rasittaa jo entisestään olemassa olevaa resursssia ja aiheuttaa ylikuormitusta henkilöstössä. Kiinteistöpalvelut joutuvat turvautumaan jatkossa enemmän ostopalveluilla tuotettuihin palveluihin. Kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluiden moninaisuus tuo haastetta tehtävien hoitamiseen esim. vuosilomien sekä poissaolojen aikana. Seuraavan kolmen vuoden aikana kiinteistöpalveluiden henkilökunnasta 40 %:lla on mahdollista jäädä eläkkeelle. Eläköitymisen ja muun poistumisen johdosta vapautuvat toimet tulee saada täytettyä nopeasti, jotta palvelutaso saadaan pysymään nykyisellä tasolla. Toimenkuvia sekä tehtäviä tarkistetaan sekä priorisoidaan jatkossakin. Ulkoisia palveluntuottajia käytetään soveltuvilta osin ja hankintaohjeiden mukaan talousarvion puitteissa paikkaamaan omia resurssivajauksia.

Kiinteistöjen käytössä tapahtuvat loma-ajat ovat aika-ajoin ainoa ajanjakso, jolloin kiinteistöpalveluiden on mahdollista tehdä suurempia kunnossapidollisia töitä kiinteistöissä. Henkilöstön jaksaminen ja työkyvyn säilyttäminen ovat kuitenkin kiinteistöpalveluiden suurin haaste. Mahdollisten

eläköitymisten myötä hiljaisen tiedon poistuminen tulee olemaan merkittävä. Kiinteistöpalveluiden tuntikirjanpitoa pyritään tarkentamaan tulevien vuosien aikana.

Toimintaa kuvaavia lukuja	2023	arvio 2024	arvio 2025
Rakennuksia (kpl)	97	98	101
Rakennuksia (r-m3)	n. 264 475	n. 268950	n. 301 960
Rakennuksia (k-m2)	n. 64 151	n. 65 700	n. 70 845
Kaukolämpöön liitetty (kpl/r-m3)	39 / 226 309	43 / 229 607	46 / 264 477
Sähkölämmitteisiä rakennuksia (kpl)	9	10	9
Aurinkovoimaloiden sähköntuotto (kpl/MWh)	3/132,3	5/171,4	7/244,4
Öljylämmitys (kpl/r-m3)	4 / 3270	1 / n. 250	0 / 0
Sähkö (kWh / r-m3)	17,4	16,9	16,3
Vesi (m3/v / r-m3)	0,031	0,068	0,065
Kiinteistöjen käyttökulut (lämpö+sähkö+vesi) (€/v)	1 270 777 €/v	1 343 016 €/v	1 394 930 €/v
Siivottavaa lattiapinta-alaa (h-m2)	37 758	39 113	41 846
Ateriapalveluiden tuotetut ateriat (kpl/v)	561 336	542062	624 000
Palvelupyyntöjen määrä sekä jakautuminen: Kunnossa ja Ylläpito % / Käyttäjäpalvelut % / ISS-Siivouspalvelu palautteet % (otettu käyttöön 1/2023)	1696 kpl 72% / 18% / -	1975 kpl 38% / 43 % / 19%	2050 kpl 40 % / 42% / 18%

Resurssimuutokset

Kunnossapidon yksi pitkäaikainen työntekijä jäi eläkkeelle heinäkuussa 2024. Kyseisen toimen täyttölupaa anottiin elokuussa 2024, mutta sitä ei myönnetty kaupungin taloudellisiin syihin vedoten. Talousarviossa on huomioitu tämän vaikutus palkkakuluihin koko vuodelle. Tästä syystä kunnossapidon työryhmässä on yhden henkilön vajaus, joka kuitenkin toivotaan saada täytetyksi mahdollisimman nopeasti.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Jaksava, motivoitunut ja osaava henkilöstö					
Henkilöstöä koulutetaan (kurssit/hlö/v)	2	2	2	2	2
Kehityskeskustelut käydään vuosittain (to-teuma-%)	70	100	100	100	100
Kaupungin hankkima ruokapalvelu vastaa palvelusopimusta					
Ruokapalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	1	2	3	3	2
Ruokapalvelun asiakastytyväisyyskysely (Palveluntuottaja tekee, arvostelu 1-5)	3,07	3,4	3	3,3	3,4
Ruokapalveluiden palautteet (kpl/v)	29	20	55	60	52
Kaupungin kiinteistöt ovat kunnossa ja palvelevat käyttäjiä					
Kiinteistöt kuntokartoitetaan kunnostustarpeen kartoittamiseksi. (valmius-%/r-m3)	70	60	60	75	75
Palaverit käyttäjien kanssa. (kpl/v)	85	80	70	74	78
Palaverit palveluntuottajien kanssa (kpl/v)	38	38	25	40	35
Siivouspalvelun asiakastytyväisyyskysely (palveluntuottaja tekee. Arvostelu 1-5)	2,6	2,9	2,9	3,3	3,1
Siivouspalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	4	3	2	3	3
Siivouspalveluiden palautteet (kpl/v)	397	280	330	326	334
Investointihankkeiden toteutuminen %	90	100	100	100	100

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	4 938	5 516	5 744	4,1 %	8,2 %	5 159	5 262
Toimintakulut	- 3 549	- 3 971	- 4 117	3,7 %	8,0 %	- 4 259	- 4 365
Toimintakate/ jäämä	1 390	1 545	1 627	5,3 %	8,5 %	899	897
Poistot ja arvonalennukset	- 1 736	- 1 580	- 1 984	25,6 %	7,1 %	- 2 084	- 2 284
Tilikauden yli-/alijäämä	- 347	- 35	- 358	928,4 %	1,6 %	- 1 185	- 1 387

(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 513	1 518	1 591	4,8 %	2,6 %	922	941
Toimintakulut	- 3 315	- 3 723	- 3 844	3,2 %	8,0 %	- 3 981	- 4 081
Toimintakate/ jäämä	- 1 802	- 2 206	- 2 254	2,2 %	12,5 %	- 3 059	- 3 140

(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 426	3 999	4 153	3,9 %	10,6 %	4 236	4 321
Toimintakulut	- 234	- 248	- 273	10,1 %	8,3 %	- 278	- 284
Toimintakate/ jäämä	3 192	3 751	3 881	3,5 %	10,8 %	3 958	4 037

Ympäristölautakunta

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on paimiolaisten tarpeiden mukaisesti ja siihen osoite-
tuilla resursseilla taata kestävä kehityksen periaatteiden mukainen, viihtyisä, virikkeinen, turvalli-
nen, laadukas ja taloudellinen yhdyskunnan elinympäristö ohjaamalla alueiden käyttöä ja rakenta-
mista, harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönhuoltoa ja laa timalla luotettavaa rekisteri- ja
paikkatietoaineistoa.

Lautakunnan alaisen vakinaisen henkilökunnan määrä on syyskuussa 2024 yhteensä 9.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	173	516	306	-40,8 %	38,1 %	183	186
Toimintakulut	- 903	- 1 264	- 1 073	-15,1 %	9,4 %	- 965	- 984
Toimintakate/ jäämä	- 730	- 748	- 767	2,6 %	2,6 %	- 782	- 798
Poistot ja arvonalennukset							
Tilikauden yli-/alijäämä	- 730	- 748	- 767	2,6 %	2,6 %	- 782	- 798
(1 000 €) ulkoiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	172	516	306	-40,8 %	38,6 %	183	186
Toimintakulut	- 822	- 1 181	- 988	-16,3 %	10,1 %	- 878	- 896
Toimintakate/ jäämä	- 649	- 664	- 682	2,7 %	2,5 %	- 696	- 710
(1 000 €) sisäiset	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA25/TA24 muutos%	TA25/ TP23 ka%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1				-50,0 %		
Toimintakulut	- 81	- 83	- 85	2,0 %	2,1 %	- 87	- 88
Toimintakate/ jäämä	- 80	- 83	- 85	2,0 %	2,8 %	- 87	- 88

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset		
Maankäytön suunnittelun hidas eteneminen.	Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
Syyt:	Erialaisten selvitysten puutteellisuudet tai kaavoihin kohdistuvat valitukset.	
Seuraukset:	Selvitysten puutteellisuudet hidastavat kaavoitustyötä ja valitukset estävät kaavan voimaantulon. Tällöin vaikutukset heijastuvat kunnallistekniikan rakentumiseen, tontin myyntiin, rakennuslupamaksuihin ja uusien asukkaiden saamiseen.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuhenkilöt:	
Selvitysten tarjouspyynnöt tulee laatia huolella ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Prosessin tulee olla kuvattu.	Kaavoituspäällikkö	
Toiminnalliset		

Esimiestyön organisaation rakenteet.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Esimiehillä on hyvin vähän aikaa paneutua johtamiseen työtehtäviensä ohella. Seuraukset: Delegoitavat tehtävät kasaantuvat esimiehille, vaikka työtehtävä olisi mahdollista hoitaa työntekijän toimesta. Työtapojen kehittäminen jää tekemättä, kun tehtävät kasaantuvat. Osaamisen jakamisen puuttuminen ei edistä työyhteisön kehittymistä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Johtamiselle ja kehittämistyölle tulisi saada riittävästi aikaa esimerkiksi työtehtäviä delegoimalla tai lisäresursseilla.	Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteri	
Henkilöstön jaksaminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot. Päteviä sijaisia on hankala löytää tai sijaista ei saa palkata. Seuraukset: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisön hyvinvointia. Tehtävät on jaettu niin, että pääsääntöisesti yksi ihminen vastaa hänelle asetetuista työtehtävistä. Poissaolotilanteissa näistä tehtävistä selviytyminen työtehtäviä jakamalla aiheuttaa pitkittyessään työssä uupumista. Sijaisten puuttuessa kuormitus kasaantuu.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään. Esimiestyöhön panostaminen; säännölliset keskustelut herkkä puuttuminen työtehtävien jakaminen uudelleen. Tarvittaessa kehityskeskustelut.	Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteri	
Tietovuoto henkilöstömuutosten myötä	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Tiedon poistuminen henkilöstövaihdosten myötä ja ammattitaitoisen työvoiman löytämisen vaikeus. Kunta-alan palkat eivät juuri houkuttele yksityisiltä markkinoilta työntekijöitä. Seuraukset: Pitkäaikaiset työntekijät vievät mukanaan paljon hiljaista tietoa. Tiheään vaihtuvat työntekijät kuormittavat pitkäaikaisempaa henkilöstöä vähentäen työn tuottavuutta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Työntekijöiden työsuhteiden limittäminen. Riittävät dokumentointivälineet ja rekisterit. Työn houkuttelevuuden lisääminen muilla kuin rahallisin keinoin.	Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristönsuojelusihteri	
Vahinkoriskit		
Tietohallintoriskit	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit vaikuttavat olennaisesti alalla. Osaamisen poistuminen henkilöstömuutosten myötä lisää häiriöiden kestoja ja korjaustoimenpiteet kustannuksia. Seuraukset: Työn teko estyy käytännössä kokonaan. Kaikki rekisteri- ja paikkatietojärjestelmät ovat riippuvaisia verkosta ja palvelimista.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toiminnan häiriöttömyyteen on varauduttu mahdollisimman hyvin rekisteri- ja paikkatietojärjestelmien osalta käyttämällä omaa palvelinympäristöä. Mitatuslaitteissa käytetään sekä omaa tukiasemaa että laitetoimittajan tarjoamaan virtuaaliverkkoa jolloin toimintavarmuus kasvaa. Häiriötilanteita varten tulee valita konsultti joka pystyy korjaamaan laaja-alaisesti järjestelmien toiminnan.	Vastuuhenkilöt: Paikkatietopäällikkö	

Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Ympäristövahingot ja onnettomuudet. Seuraukset: Pohjavesialueen, maaperän tai vesistön pilaantuminen voivat olla seurauksiltaan hyvin vakavia ja kustannuksiltaan suuria. Myös henkilöstön riittävyys muodostuu ongelmaksi.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintamallit vahinkojen varalle luotava.	Vastuuhenkilöt: Ympäristönsuojelusihteeri	
Taloudelliset		
Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Tietojärjestelmien kehitystyö on kallista, eikä siihen ole pystytty ennakoimaan. Seuraukset: Päivittämättömät tietojärjestelmät altistavat tietoturvamurroille ja työnteon tehokkuuden heikentymiselle.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hintojen nousun arvion pyytäminen ICT-palveluja toimittavilta yrityksiltä ennen talousarvion valmistelua.	Vastuuhenkilöt: Paikkatietopäällikkö.	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Vastuualue **Kaavoitus**
Vastuuhenkilö Kaavoituspäällikkö

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen tehtävänä hallintosäännön mukaisesti on maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelutyöt tavoitteenaan kaupungin kehitystä tukeva, toimiva ja edullinen yhdyskuntarakenne sekä ajan tasalla oleva kaavoitustilanne (ajantasa-asetus). Kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus. Lain yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminta sisältää yleis- ja asemakaavojen sekä kaavamuutosten laatimisen sekä näihin liittyvien maankäytön suunnitelmien, selvitysten ja sopimusten valmistelutyön. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus hoidetaan pääosin omana työnä. Tarvittaessa käytetään myös ostopalveluja pääasiassa kaavaselvitysten tekemiseen. Valmistelussa olevia kaavahankkeita on vuosittain 4-6 kpl.

Henkilöstön määrä on 2: Kaavoituspäällikkö ja suunnitteluavustaja.

Kaavoitus valmistele maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti joka vuosi kaavoituskatsauksen. Siinä kerrotaan tarkemmin kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä ja suunnitteilla olevista kaava-asioista. Kaavoituskatsauksen hyväksyy ympäristölautakunta tavallisesti vuoden alkupuolella. Vuoden 2025 kaavatöistä keskeisimmät ovat Naskarlan Lammen alueen asemakaavoitus, jolla kasvatetaan Paimion uusien asuintonttien määrää sekä Oinilan uuden päiväkodin asemakaavan muutos.

Kaavoituspäällikön tehtäviin kuuluu kaavojen laatimisen ohella mm. lausuntojen antaminen rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvissä lupa-asioissa sekä alueiden käyttöön, kaavojen tulkintaan ja rakentamiseen liittyvä neuvonta. Kaavoituspäällikkö osallistuu Paimion edustajana säännöllisesti seudulliseen yhteistyöhön Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupunkiseudun kuntien kanssa. Suunnitteluavustajan tehtäviin sisältyy kaavoituksen lisäksi kaupungin maaomaisuuteen liittyvien paikkatietojen ja rekisterien ylläpito sekä mm. kauppakirjojen ja vuokrasopimusten valmistelu.

Maapoliitikka sisältää kaupungin maanhankintaan ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset yhdyskuntien ja kaupungin kehittämiseksi. Paimion kaupungin ensimmäinen maapoliittinen ohjelma 2019-2021 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2019. Ohjelma on strateginen asiakirja, jonka keskeinen päämäärä on varmistaa, että kaupunki voi suunnitella ja ohjata maankäyttöä ja rakentamista tarkoituksenmukaisesti. Maapoliittisen ohjelman päivitys on ajankohtainen vuosien 2025-2026 aikana.

Paimion kaupungissa maapoliitikan toteutumista seuraa kaupunginhallituksen asettama maapoliittinen toimikunta, joka kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa. Toimikunnassa ovat mukana eri valtuustoryhmien edustajat, kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat, kaupunginjohtaja, tekninen johtaja sekä paikkatietopäällikkö. Toimikunnan puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä kaavoituspäällikkö. Toimikunnassa tarkastellaan säännöllisesti mm. kaupungin tonttivarantoa ja maaomaisuutta. Tarvittaessa varaudutaan kaavoitettavan maan hankintaan maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	6	6	6	6	6
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat					
Sisäiset kaavoituspalaverit (kpl/v)	11	8	8	8	8
Kaavoituskatsaus (laadittava), (laaditaan=1, ei laadita=0)	1	1	1	1	1
Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla alueilla					
Asumiseen tarkoitettua aluetta (AO, AP, AR, AK) (ha)	25	40	40	40	40
Työpaikka-aluetta (T, TP) (ha)	1,55	5	5	5	5
Monipuolinen tonttitarjonta kysyntää vastaavasti					
Kaupungin tonttivaranto (myyntivalmiit) (kpl/v)	37	60	70	60	60
Kaupungin tonttivaranto (kunn.tekn. puuttuu) (kpl/v)	9	40	30	20	20
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elinympäristö					
Kaavakkeiden/lomakkeiden ylläpito/kehittäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1	1
Hinnaston ajan tasalla pitäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1	1

Vastuualue **Paikkatieto**
Vastuuhenkilö Paikkatietopäällikkö Virpi Lindvall

Toiminta-ajatus

Paikkatietopalvelut toimii tukipalveluna ympäristöpalveluiden alaisille toiminnoille, mutta myös teknisten palveluiden ja koko kaupungin toiminnoille tuottaen luotettavaa mittaus-, rekisteri- ja paikkatietoaineistoa päätöksenteon pohjaksi ja sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tarpeisiin. Rajapintaratkaisujen rakentaminen, työvälineiden tarjoaminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen ovat merkittävä osa paikkatietopalveluiden toimintaa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paikkatietopalvelut palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin eri hallintokuntia rekisteri-, paikkatieto- ja mittausasioissa. Paikkatietopalvelujen keskeisiä tehtäviä ovat pohja- ja johtokartan ylläpito, suunnitelmiin ja kiinteistökauppoihin liittyvät arkistointityöt, kaupungin maaomistukseen liittyvät valmistelutyöt, lainhuudatus sekä rekisteri-, ja paikkatiedollinen ylläpito, kiinteistöjen muodostamiseen, rakennuslupiin ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyvät mittaukset, paikkatietoaineistojen ylläpito, taloushallinnon osatehtävät sekä rekisteri- rajapinta- ja karttapalveluiden ylläpito- ja kehitystehtävät. Paikkatietopäällikkö toimii kaupanvahvistajana, josta tuloutus paikkatietoon.

Henkilöstön määrä on kolme: paikkatietopäällikkö, paikkatietokäsittelijä ja kartoittaja.

Kiinteistöihin, paikkatietoaineistoihin ja eri rekistereihin liittyvän tiedon tuottamista ja hallintaa tehdään yhteistyössä omien hallintokuntien, valtion viranomaisten ja muiden alueen kuntien kanssa. Kaupungin maaomaisuusrekisteriä parannetaan mm. kiinteistöjen yhdistämisillä ja arvojen tarkastuksilla. Yleisten alueiden lohkonomia jatketaan yhteistyössä Maanmittauslaitoksen kanssa.

Paikkatietokäsittelijä suorittaa KiRa-projektin toimenpiteitä oman työnsä ohessa, joihin kuuluvat mm. rakennus-, osoite- sekä katurekisterin ylläpito, kunnallistekniikkaan ja hankkeisiin liittyvien suunnitelmien kokoaminen ja arkistointi.

Kartoittaja vastaa rakennusluvassa määrättyjen rakennuspaikan merkinnöistä, tonttien lohkomismaastotöistä, vesihuollon aineistojen sekä pohjakartan mittaamisesta sekä kaupungin omana työnä tehtävien kunnallistekniikan rakentamisen mittaus- ja merkintätöistä.

Paimio toimii vastuullisena kuntana hankkeessa: Kaavatietomallin mukaisen kaavatiedon tuottaminen sekä sen siirtoformaatin testaaminen RYHTI-järjestelmän kanssa. Mukana ovat Joensuun kaupunki sekä Tyrnävän, Asikkalan, Heinäveden ja Sulkavan kunnat. Hanke kestää vuoden 2025 loppuun ja Ympäristöministeriöltä saadun avustuksen osuus on vuodelle 2025 126 500 euroa. Avustus on 100 % hankkeen kuluista. Omarahoitusosuutta ei tarvita.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä aloitti toimintansa 1.1.2024, jonne kuntien tulee toimittaa jatkossa rakentamisen ja maankäytön tietoja. Tietojen tuottaja on vastuussa tietojen ylläpitämisestä ja ne tulee julkaista valtakunnalliseen järjestelmään yhteisesti sovitussa koneluettavassa muodossa. Järjestelmien välille rakennetaan tarvittavat rajapinnat. Tätä kehitystyötä on tehty jo useita vuosia, mutta RYHTI-järjestelmän valmistuminen edesauttaa integraatioiden tekemistä. Järjestelmien muuttamiseen tulee varautua taloudellisesti, vaikka valtio onkin luvannut korvata lainsäädännön muutoksia aiheutuvia kuluja. Muuttuva lainsäädäntö edellyttää myös henkilöstön koulutusta ja toimintatapojen muutosta siirtävävaiheen aikana.

Ohjelmistojen ja laitteiden muutoksiin sekä korjaustarpeisiin pyritään varautumaan. Luodut tietokannat ja kartta-aineistot pidetään ajan tasalla jatkuvalla täydennystyöllä. Omat tietokantapalvelimet varmistavat ja mahdollistavat aina saavutettavissa olevan tiedon ja vähentävät tietoturvariskejä. Järjestelmien kehittäminen ja ongelmatilanteet ratkaistaan jatkossa konsultin avulla.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	10	12	12	12	12
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö					
Rakennusrekisterin päivitys (kiinteistöä/v)	162	200	200	200	200
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö					
Yleisten alueiden lohkominen (alue/v)	1	1	1	1	1

Vastuualue **Rakennusvalvonta**
Vastuuhenkilö Rakennustarkastaja Petri Vastamäki

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvontapalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntalaisten tarpeiden mukaisesti ja osoite-
tuilla voimavaroilla edistää kestävä kehityksen periaatteiden mukaisen, viihtyisän, virikkeisen, tur-
vallisen, laadukkaan ja taloudellisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentamista. Tätä toteu-
tetaan ohjaamalla rakentamista ja valvomalla rakennettua ympäristöä.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee 1.1.2025 voimaantuleva uusi rakentamislaki, asetukset ja
kunnan rakennusjärjestys.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Rakennusvalvonta huolehtii, että rakennus tai rakennuskohde täyttää käyttötarkoituksen edellyttä-
mällä tavalla rakenteiden lujuuden, paloturvallisuuden, hygienian, terveyden ja ympäristön, käyttö-
turvallisuuden, meluntorjunnan sekä energiatalouden perusvaatimukset.

Rakennusvalvonnan tehtäväkenttään kuuluu lupa-asioiden käsittely ja valmistelu sekä päätöksen-
teko, lupien valvonta katselmusten avulla, sekä valmiiden rakennusten ja niiden ympäristöjen jat-
kuva valvonta. Rakentajien ohjauksella ja neuvonnalla on merkittävä osuus rakennusvalvonnan työ-
kentässä. Kaavoilla määrättyjen asioiden toteuttamisen valvonta. Jätevesiasetuksen mukaisten lu-
pien päättäminen ja valvonta. Maisematyölupien päättäminen.

Uuden rakentamislain on tarkoitus sujuvoittaa rakentamista. Esimerkiksi jatkossa on vain yksi lupa-
muoto, rakentamislupa. Rakentamislupa haetaan tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin
koneluettavassa muodossa. Lupakynnys on tavallisimpien rakennuskohteiden osalta määriteltä
laissa ja lupakynnys keskimäärin korkeammalla kuin MRL:n aikaisissa kuntien rakennusjärjestyk-
sissä

Rakennusjärjestyksen uusiminen tulee tehtäväksi muuttuva lainsäädäntö huomioiden Paimion olo-
suhteita vastaavaksi. Myös rakennusvalvonnan maksuperusteet tulee uudistaa rakentamislakia vas-
taavaksi.

Rakennusvalvonnan maksutuotot on arvioitu 32 000 € edellisvuotta pienemmiksi johtuen rakenta-
mislaissa määriteltyjen alle 30 m² rakennusten ja alle 50 m² katosten luvanvaraisuudesta vapautuk-
sen johdosta sekä paikanmerkintä/sijaintikatselmusmaksutuottojen siirtymisestä paikkatiedon alle.

Henkilöstön määrä on kolme: rakennustarkastaja, tarkastusinsinööri ja lupasihteeri.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	6	15	15	15	15
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat					
Kuntien väliset palaverit (kpl/v)	5	1	1	1	1
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämympäristö					
Rakennusvalvonnan taksat tarkistetaan säännöllisesti (tarkistettu), (tarkistetaan=1, tarkastamatta=0)	1	1	1	1	1
Vanhentuneet luvat, lopputarkastus pitämättä (kpl/v)	170	150	150	150	150
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämympäristö					
Rakennusluvan käsittelyaika (vko/lupa)	3	3	3	3	3

Vastuualue **Ympäristönsuojelu**
Vastuuhenkilö Ympäristönsuojelusihteeri Sinikka Koponen-Laiho

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ylläpitää ja edistää Paimiossa kestävän kehityksen periaatteiden mukaista, luonnonympäristöltään monimuotoista, terveellistä, viihtyisää ja virikkeitä antavaa elinympäristöä. Tätä toteutetaan harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönsuojelutyötä, edistämällä paikallistasolla ilmastonmuutosta hillitseviä toimenpiteitä, vahvistamalla ja ylläpitämällä luonnon monimuotoisuutta kunnassa, valvomalla luvanvaraisia toimintoja ja jakamalla tietoa asukkaille ja toiminnanharjoittajille.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä Paimiossa hoitaa ympäristölautakunta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines- ja jätelain mukaisien lupien ja ilmoitusten käsittely ja valvonta; jätehuollon valvontatehtävät ja mm. roskaantumiseen liittyvät tarkastukset; vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten käsittely; hajajätevesiasetuksen mukaisten lupien valmistelu-, valvonta- ja neuvontatehtävät; maisematyölupien valmistelu; ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus paikallistasolla; kestävän kehityksen edistäminen kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmaa toteuttamalla; luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja edistäminen; ympäristön tilan seuranta (esim. vesistöjen tilan seuranta tutkimuksin, kasvihuonekaasupäästöseuranta); vieraslajien torjunnan edistäminen ja jatkaminen (myös tiedottaminen), ns. nitraattiasetuksen valvonta (eläinsuojat ja lantalat) sekä tiedotus ja neuvonta kaupungin tiedotuskanavia hyödyntäen.

Ympäristönsuojelun talousarvioon esitetään määrärahan varaamista seuraavasti:

- Kunta-Helmi 2- hankkeen (päättyy 2024) puitteissa tehtyjen luonnonhoitotoimien jatkotoimenpiteisiin (kaksi laidunkohdetta Vähäjokipolulla ja Jokelan koululla)
- Saaristomeren tilan parantamisen tähtäävään CRASWN -yhteistyöhön (rannikkokuntien yhteistyö)
- Paimion kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman 2023-2026 jalkauttamiseen ja toimenpiteiden toteutumisen seurantaan
- CO2-kasvihuonekaasupäästöseurannan jatkamiseen
- vieraslajien kartoitukseen ja torjuntaan esim. mobiilipelin avulla, mikä aktivoi asukkaat torjuntatyöhön
- vesistötarkkailujen (Paimionlahti, Paimionjoki, Vähäjoki) jatkamiseen mahdollisten ympäristövahinkojen alkuvaiheen selvityksiin
- lisäksi määrärahaa on varattava vuonna 2022 päättyneiden Kunta-Helmi -hankekohteiden (Vähäjoki, Karhunoja, Juntola, entinen jätevedenpuhdistamo) seurantaan ja ylläpitokunnostustarpeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja säilyttämiseksi

Luonnonhoito- ja vesienhoitotyö toteuttavat samalla kaupungin strategiaa (Saaristomeren laadun kehittäminen) ja ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteitä (luonnonmonimuotoisuus yms.). Ympäristönsuojelu seuraa mm. valtiolta saatavia avustumahdollisuuksia, ja hakee niitä tarpeen mukaan esim. luonnonmonimuotoisuuden vahvistamiseen ja ilmastotyöhön liittyviin toimiin.

Paimion kaupunki kuuluu Hinku-verkostoon, jossa kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hinku-kuntana pysyminen edellyttää myös käytännön toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja työaikaa ja resursseja tähän.

Vieraslajeja koskeva lainsäädäntö velvoittaa kiinteistönomistajat torjumaan vieraslajeja kiinteistöil-lään. Vieraslajiesiintymät ovat lisääntyneet Paimiossa, erityisesti myös kaupungin kiinteistöillä. Kuntalaisia aktivoidaan ilmoittamaan vieraslajihavainnoista ja torjumaan vieraslajeja uuden mobiilipelin avulla.

YLE:n Miljoona Roskapussia -kampanjaan osallistutaan myös vuonna 2025 (mikäli kampanja järjestetään) kuntalaisten aktivoimiseksi huolehtimaan lähiympäristöstään ja ehkäisemään roskaantumista.

Viime vuosina tapahtuneet ympäristövahingot ovat edellyttäneet ympäristöviranomaiseltakin alkuvaiheessa valmiutta ottaa näytteitä ja tutkituttaa niitä, joten näihin kuluihin tulee myös varautua talousarviossa.

Hajajätevesiasetus työllistää edelleen neuvonnan ja valvonnan muodossa erityisesti pohjavesi- ja ranta-alueilla, jotta haja-alueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmät saadaan asetuksen edellyttämälle tasolle. Vesihuoltolain mukaista valvontaa jatketaan, jotta kaikki vahvistetuilla toiminta-alueilla taajamassa sijaitsevat kiinteistöt liittyvät vesi- ja viemäriverkostoihin.

Ympäristölainsäädännön jatkuvat uudistukset, esim. vesihuoltolain uudistus, ilmastolaki 423/2022, luonnonsuojelulaki 9/2023 ja ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilain jatkuvat muutokset, edellyttävät henkilöstön koulutusta.

Henkilöstön määrä on kaksi: ympäristönsuojelusihteeri ja ympäristöinsinööri.

Vuonna 2025 tarvitaan edelleen välttämättä 4 kk määräaikainen projektisuunnittelija (työaika 100 %) mm. Kunta-Helmi -hankkeiden jatkotoimiin ja organisointiin, kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman jalkauttamis- ja seurantatehtäviin sekä vieraslajien seurannan ja torjunnan organisoimisiin tehtäviin.

Asiantuntijapalveluiden määrärahoilla jatketaan luonnon monimuotoisuuden turvaamista mm. vuonna 2024 päättyvän Kunta-Helmi 2 -hankkeen laitumien tarvittavilla ylläpidolla ja jo 2022 päättyneen Kunta-Helmi -hankkeen kohteiden luonnonhoitotöitä. Lisäksi osallistutaan vesiensuojelutyöhön Saaristomeren tilan parantamiseen tähtäävään tutkimukseen yhdessä muiden rannikkokuntien kanssa.

Tekniselle lautakunnalle on siirretty Rukkijoen maankaatopaikan ja lopetetun kaatopaikan tarkkailuohjelman mukaiset vesinäytteenotoista aiheutuvat kulut.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö					
Koulutuspäivät (pv/v)	14	9	9	9	9
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat alueellisesti					
Kuntien väliset palaverit ympäristönsuojelutehtävissä (kpl/v)	4	3	3	3	3
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja terveellinen elinympäristö					
Lupien ja ilmoitusten laadukas ja joutuisa käsittely (käsittelyaika /lupa), (kk)	3	3	3	3	3
Osallistuminen mm. Kunta-Helmi -hankkeisiin, kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan, vieraslajien seurantaan esim. mobiilipelin avulla ja HINKU-hankeeseen (osallistuminen), (osallistua=1, ei osallistu=0)	1	1	1	1	1
Valvontaohjelman laatiminen (kyllä=1, ei =0)	1	1	1	1	1

TULOSLASKELMAOSA

Toimintakuvaus

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin yhteinen rahoitus: verorahoitusta ovat verotulot ja valti-onosuudet, muita eriä ovat rahoitustulot ja –menot (korot ja muut rahoitusmenot ja –tulot).

Ympäristöanalyysi

Verotulot

Tuloveroprosentti on vuonna 2024 ollut 8,2%. Talousarviossa vuodelle 2025 ei ole esitetty veronkorotusta. Suunnitelmavuosille 2026-2027 on laskelmissa huomioitu 0,4%-yksikön veronkorotus, jolloin tuloveroprosentti on 8,6%. Veronkorotuksen vaikutus 2026 verotilityksiin on 1,1milj. euroa ja 2027 1,2 milj. euroa. *(Kaupunginhallitus poisti 30.10.2024 käsittelyssään veronkorotuksen vaikutukset suunnitelmavuosilta).*

Vuoden 2024 verotilitysten arvioidaan olevan noin 21 milj. euroa, se on hieman vähemmän kuin 2023, jolloin tilityksiin vielä sisältyi korkeamman veroprosentin jälkilityksiä. Vuoden 2025 kunnallisverotilitykset ovat noin 22 milj. euroa, kasvua 5% vuoteen 2024 ja suunnitelmavuonna 2026 kunnallisverotilitysten arvioidaan kasvavan 6% ja 2027 3%, edellä kerrotun 0,4%-yksikön veron korotuksen lisäksi.

Tuloveroprosentin korotuksen vaikutus

verolaji	muutos	vaikutus 1. vuosi	vaikutus 2.v ->
Kunnallisvero	0,10 %	260 000 €	300 000 €
Kunnallisvero	0,20 %	530 000 €	600 000 €
Kunnallisvero	0,30 %	800 000 €	910 000 €
Kunnallisvero	0,40 %	1 060 000 €	1 220 000 €
Kunnallisvero	0,50 %	1 320 000 €	1 530 000 €

Kiinteistöverot

Voimassa oleviin kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2025. Vuodelle 2025 esitetään määritettäväksi erillinen voimalaitosvero, joskaan siitä ei saada tuottoja vielä vuoden 2025 aikana, koska vuoden 2025 kiinteistöverotilitykset perustuvat 1.1.2025 kiinteistötilanteeseen. Paimiossa ole tällä hetkellä voimalaitosveron kriteerejä täyttäviä laitoksia, esimerkiksi Askalan ja Juntolan laitokset ovat teholtaan niin pieniä, että ne verotetaan yleisen kiinteistöveron mukaan.

Laskelmissa suunnitelmavuosien 2026 - 2027 kiinteistöverotuotto sisältää rakennusten yleisen kiinteistöveron 0,2%-yksikön korotuksen 1,3%:iin. Korotuksen vaikutus on noin 150 000 euroa vuodessa. Tällöin yleinen kiinteistövero on 1,3% sekä maapohjan että rakennusten osalta. *(Kaupunginhallitus poisti 30.10.2024 käsittelyssään veronkorotuksen vaikutukset suunnitelmavuosilta).*

Kiinteistöverotukseen ollaan valmistelemassa kokonaisuudistusta. Uudistustarpeen taustalla on kiinteistöjen verotusarvojen jälkeenjääneisyys alueiden hintatasosta ja rakentamiskustannuksista.

Rakennusten arvostamisessa siirryttäisiin nykyisestä useiden vuosikymmenten takaisin keskimääräisiin ja rakennuskustannusindeksillä vuosittain tarkistettuihin rakentamiskustannuksiin perustuvista jälleenhankinta-arvoista uudelleen määritettävien verotusarvon perusteena olevien arvojen, jota nimitettäisiin perusarvoksi, käyttämiseen.

Maapohjan osalta hankkeen tavoitteena on luoda uusi aluehintakartta maapohjien verotusarvojen määrittämistä varten koko maan kattavasti. Yhtenäisen hinnan alueet perustuisivat lähtökohtaisesti markkinahintoihin eli toteutuneisiin kiinteistöjen kauppahintatietoihin, osin myös asuntojen kauppahintatietoihin.

Hanke on ollut pitkään valmistelussa, se on alkanut jo 2016 ja aikataulu hallituksen esityksen antamisesta on siirtynyt useita kertoja.

Kiinteistöveron korotuksen vaikutuksia

Kiinteistövero	muutos	vaikutus, euroa
vakituinen asunto	0,01 %	29 000 €
vakituinen asunto	0,10 %	292 000 €
muu kuin vak.asunto	0,10 %	5 700 €
yleinen kv (rakennus)	0,10 %	76 000 €
yleinen kv (maapohja)	0,10 %	38 000 €

Kiinteistöveroprosenttien lakisääteiset vaihteluvälit ja Paimion prosentit ovat seuraavat:

Vero kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan	vaihteluväli	TA2025 Paimio
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset	0,93 – 2,00 %	1,10 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja HE*	1,30– 2,00 %	1,30 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,41 – 1,00 %	0,45 %
- Muut asuinrakennukset	0,93 – 2,00 %	1,20 %
- Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 – 6,00	3,00 %
- Voimalaitokset	enint. 3,10%	3,10 %

Yhteisöverotulojen kehitykseen vaikuttaa merkittävästi yleisen taloudellisen tilanteen kehittyminen. Kunnille tilitettävään määrään vaikuttaa suuresti valtion toimenpiteet eli kuinka suureksi kuntasektorin jako-osuus määritellään. Yhteisöveroa kartuttavat kunnassa toimivat yhteisöt. Jos yhteisöllä on toimintaa useassa kunnassa, tilitetään yhteisövero kunnassa työskentelevien työntekijöiden lukumäärän suhteessa. Vuoden 2025 yhteisöveron jako-osuudet määritellään 50 %:sesti 2023 ja 50 %:sesti verovuoden 2022 tietojen perusteella.

Valtio käyttää yhteisöveron jako-osuutta "tuki- ja tasausmekanismina". Perinteisesti kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on ollut 1/3 ja valtion 2/3. Korona-aikana (2020-2021) kuntien jako-osuus oli 42-44%. Vuosien 2024-2025 jako-osuus on 23,69% ja suunnitelmavuosien 2026-2027 noin 23%.

Yhteisöverotilitysten arvioidaan 2025 olevan noin 1,4 milj. euroa ja suunnitelmavuosilla 2026 - 2027 noin 1,5-1,6 milj. euroa.

Valtionosuudet

Vuoden 2025 valtionosuuksien arvioidaan yhteensä olevan vajaan 10,5 milj. euroa. Se on noin 0,8 milj. euroa enemmän kuin 2024. Peruspalveluiden valtionosuus on 7,0 milj. euroa, sisältäen 1,4 milj. euroa TE-uudistuksen valtionosuusrahoitusta. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 2,4 milj. euroa ja veromenetysten kompensatit reilun 0,8 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudeksi arvioidaan noin 280 t. euroa.

Suunnitelmavuosilla 2026 - 2027 valtionosuudet on arvioitu vuoden 2025 suuruiseksi. Tulevien vuosien valtionosuuksiin sisältyy paljon epävarmuutta meneillään olevasta valtionosuusuudistuksesta johtuen. Uudistetun valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on tulla voimaan 1.1.2027.

Valtio ei laita kuntien valtionosuusuudistukseen yhtään lisää rahaa, vaan uudistus jakaa vuodelle 2027 varattuja euroja uudelleen kuntien välillä. Kyseessä on nollasummapeli tai pikemminkin miinussumma-peli, sillä valtionrahoitus kuntien nykyisiin tehtäviin vähenee ensi vuonna 2025 ja edelleen 2026.

Toiminnalliset riskit

Yleisen taloudellisen tilanteen (työllisyyden ja työttömyyden) kehittyminen vaikuttaa tuloverokertymään ja yhteisöverokertymään. Kuntien ja Paimion talouden velkaantuminen johtuu mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä aiempiin kehitysarvioihin nähden heikentyneestä verorahoituksesta (=verot ja valtionosuudet).

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	37 799	36 717	37 596	39 053	40 033
Toimintamenot	- 1 217	- 1 205	- 755	- 905	- 965
Toimintakate	36 581	35 512	36 841	38 148	39 068
Perustelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Verotulot	26 635	25 790	26 240	27 700	28 680
Kunnallisvero	21 881	21 090	22 120	23 500	24 300
Kiinteistövero	2 481	2 700	2 720	2 720	2 720
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 273	2 000	1 400	1 480	1 660
Muut valtionosuudet	10 180	9 477	10 493	10 493	10 493
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 053	5 393	6 968	6 968	6 968
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 463	2 388	2 399	2 399	2 399
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	45	80	280	280	280
Veromenetysten korvaus	1 620	1 616	847	847	847
Rahoitustuotot ja -kulut	- 238	245	108	- 45	- 105
Korkotuotot	560	1 040	445	445	445
Muut rahoitustuotot	424	410	418	415	415
Korkokulut	- 1 217	- 1 200	- 750	- 900	- 960
Muut rahoituskulut	- 5	- 5	- 5	- 5	- 5

INVESTOINTIOSA

TOIMIELIN **32 Kaupunginhallitus**
 Tehtävä Investoinnit
 Vastuhenkilö kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki

(1000€)	INVESTOINTISUUNNITELMA					
	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
9120 Kiinteä omaisuus						
Investointimenot	68	20	20	20	20	20
Investointitulot	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	-52	-100	-100	-100	-100	-100
UUSINVESTOINNIT						
Varaus pienehköjen maa-alueiden hankintaan						
Tulot = tonttien ja käyttöomaisuuden myynti (kirjanpitoarvo kirjataan tuloksi investointiosaan, myyntivoitto tuloslaskelmaan käyttöomaisuuden myyntivoittotilille)						
KORVAUSINVESTOINNIT						
9140 Irtain omaisuus						
Investointimenot	310	115	45	45	45	45
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	310	115	45	45	45	45
UUSINVESTOINNIT						
Informaatiojärjestelmien kehittäminen mm. intranet ja internet-sivut						
	20					
Strategian mukaiset digitalisaatiohankkeet						
- Tiedolla johtaminen	40	20				
- Käyttövaltuushallinta		40				
Fölin järjestelmien alkuinvestointi 2024 ja vuotuiset investoinnit 2025 -						
	230	25	25	25	25	25
KORVAUSINVESTOINNIT						
Tietoliikenneyhteyksien parantaminen						
	20	30	20	20	20	20

9170 Arvopaperit	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno	0	0				
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	378	135	65	65	65	65
Investointitulot	120	120	120	120	120	120
Nettomeno	258	15	-55	-55	-55	-55

* TA2024 sisältää ta-muutokset 30.9.2024 asti

TOIMIELIN **35 Koulutuslautakunta**
 Tehtävä Investoinnit
 Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

(1000€)	INVESTOINTISUUNNITELMA					
	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Varhaiskasvatus 515						
9330 Irtain omaisuus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	150	70	0	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	150	70	0	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
uuden päiväkotiyksikön kalustaminen	150					
KORVAUSINVESTOINNIT						
toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen		70				
Perusopetus 530						
9330 Irtain omaisuus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	0	250	120	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	250	120	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun laajennusosan kalustaminen		250				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun peruskorjauksen kalustaminen			120			
Lukio 532						
9330 Irtain omaisuus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	0	0	10	10	10	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	10	10	10	0
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Lukion oppimisympäristön kehittäminen	0	0	10	10	10	0

KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	150	320	130	10	10	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	150	320	130	10	10	0

* TA2024 sisältää ta-muutokset 30.9.2024 asti

TOIMIELIN **36 Hyvinvointilautakunta**
 Tehtävä Investoinnit
 Vastuhenkilö sivistysjohtaja

(1000€)	INVESTOINTISUUNNITELMA					
	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
9340 Irtain omaisuus						
Investointimenot	35	100	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	35	100	10	0	0	0
UUSINVESTOINNIT						
Kirjaston asiakas/henkilökunnan käyttöön varattavat neuvottelukuutiot	25					
Paimio 700-juhlavuoden julkisen taiteen hankinta	10	20				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Kirjaston aineistonsäilytysjärjestelmien uusinta		10	10			
Sisäliikuntahallin irtaimisto		70				
HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	35	100	10	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	35	100	10	0	0	0

* TA2024 sisältää ta-muutokset 30.9.2024 asti

TOIMIELIN **38 Tekninen lautakunta**
 Tehtävä Investoinnit
 Vastuuhenkilö tekninen johtaja Juha Saarinen

(1000€)	INVESTOINTISUUNNITELMA					
	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
9410 Talonrakennus						
Investointimenot	9 260	8 000	2 970	2 700	2 450	1 620
Investointitulot	225	525	0	20	0	0
Nettomeno	9 035	7 475	2 970	2 680	2 450	1 620
Vistan koulun peruskorjaus						
Investointimenot	100	100	50	1 500	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	100	100	50	1 500	0	0
KORVAUSINVESTOINNIT						
6. vaihe (2-sali)	100	100				
7. vaihe (puukoulu, suun.päiv. -26)			50	1 500		
Muut talonrakennuksen kohteet						
Investointimenot	9 160	7 900	2 920	1 200	2 450	1 620
Investointitulot	225	525	0	20	0	0
Nettomeno	8 935	7 375	2 920	1 180	2 450	1 620
UUSINVESTOINNIT						
Sisäliikuntahalli (suun. 2023)	2 000	2 500				
(avustus)	225	525				
Oinilan päiväkotito	4 100					
Tapiolan päiväkodin kota	50					
Mopotalli				120		
LAAJENNUSINVESTOINNIT						
Kriivarin koulun laajennus ja saneeraus	2 200	5 400	2 500			
KORVAUSINVESTOINNIT						
Ankkalammen saunarakennus					450	
Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostus			100			
Hanhijoen koulun saneeraus (suun. 2027)				150	2 000	1 000
Kriivarin pk. peruskorjaus (suun. 2029)						120
Sähkölatausverkko	40					

Sähkøyhtiöntie 10 kattoremontti	150		150			
Sähkøyhtiöntie 4-6 saneeraus	620					
Kiinteistöjen pihojen päällystyksiä			70	130		
Lukion korjaustyöt + aurinkosähkövoimala (avustus)			100	800	20	
Tapiolan päiväkodin kattoremontti						500
9429 Julkinen käyttöomaisuus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	1 930	825	975	1 000	1 130	1 265
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 930	825	975	1 000	1 130	1 265
Katujen rakentaminen						
Investointimenot	1 230	355	580	380	580	580
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 230	355	580	380	580	580
UUSINVESTOINNIT						
Kt-suunnittelua	30	30	30	30	30	30
Koivulinnan kaava-alue (2)	650					
MAL kohde (50% rahoitus)						500
Oinila IV kadut			500			
Lammen alueen kadut					500	
Ratatarpeiden yleissuun. (laiturit/alikulku)		100				
Paimiontien kiertoliittymän keskusta				100		
Rautatie seisake	0					
KORVAUSINVESTOINNIT						
Koskelantien saneeraus		175				
Jägerhornintien saneeraus	400					
Siltojen ja rumpujen uusiminen				200		
Valkojantien klv kaide	100					
Pienet infran kohteet (50% osallistavaan budj.)	50	50	50	50	50	50
Katujen päällystäminen						
Investointimenot	250	250	200	250	250	250
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	250	250	200	250	250	250

UUSINVESTOINNIT						
Hanhialan alue (Kohisevantie, Ketokuja, Lop.t)			50			
Iso-livarin yritysalue					80	
Kerkolan alueen päällystys			50			
Tiilitehtaan alue	30					
Koivunlinnan kaava-alue				60		150
Mäkilahdentie		50				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Paltantie		50				
Neitsytlammentien alue				100		
Tapionkaarentie						50
Hanhijoentie	100					
Välitie + klv		100				
Valkojantie klv	50					
Loppistentie			50			
Kiertotie					30	
Hanhialantie	50					
Katujen uudelleen päällystyksiä	20	50	100	90	140	50
Katujen valaistus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	180	40	125	70	100	35
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	180	40	125	70	100	35
UUSINVESTOINNIT						
Lähteenmäen teollisuusalue	20					
Iso-livarin yritysalue				30		
Koivunlinnan kaapeloinnit	120					
Koivunlinnan valaistus			25		40	
Oinila IV kaapeloinnit			60			
Oinila IV valaistus						35
Lammen alueen kaapeloinnit					60	
KORVAUSINVESTOINNIT						
NA-valaistuksen saneeraus	40	40	40	40		

Puistojen- ja ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen						
Investointimenot	270	180	70	300	200	400
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	270	180	70	300	200	400
UUSINVESTOINNIT						
Jokipuiston alue (perhospuisto 2026)	50		70			
Urheilupuiston katsomo				250		
Urheilupuiston huoltorakennus						350
Koivulinnan leikkipaikka	0	130				
KORVAUSINVESTOINNIT						
Rivonmäenreitin kunnostus	20					
Leikkikenttien kunnostus		50		50		50
Urheilupuiston tennisk. perusparannus					200	
Ankkalammen vieraslajien poisto	200					
9460 Irtain omaisuus	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	50	27	60	15	30	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	50	27	60	15	30	0
UUSINVESTOINNIT						
Siirrettävä katsomo		15				
Pienen yleistraktorin uusiminen	50					
Kelaleikkuri + laitteet (urheilupuisto)			60			
Ajoleikkuri		12				
Keräävä harja				15		
KORVAUSINVESTOINNIT						
UP:n seiväspaikan uusinta					30	
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot	11 240	8 852	4 005	3 715	3 610	2 885
Investointitulot	225	525	0	20	0	0
Nettomeno	11 015	8 327	4 005	3 695	3 610	2 885

* TA2024 sisältää ta-muutokset 30.9.2024 asti

Suunnittelukauden ulkopuolella olevat hankkeet:	Karkeat arviot
Jokipuiston alue (kahvilarak./leikkimaaailma)	550
Uusi paloasema	3 500
Ratatarpeet: asemalaiturit	2 000
Ratatarpeet: radan alikulku	4 000
Kiinteistöjen korjauksia	750
Katujen saneerauksia	500
Vanhan Turuntien silta	2 000
Hanhijoen päiväkodin peruskorjaus	2 000
Kriivarin päiväkodin peruskorjaus	2 300
Oinila IV päällystys	100
Kiirulantien klv	350
Vistantien saneeraus osa 1	500
Vistantien saneeraus osa 2	500
Saarentie/Terveyskeskuksentien klv	300
Yleisurheilukentän pinnoite	100
Mäntylän päiväkot	1 500
Investointitarve	20 950

TOIMIELIN **40 Ympäristölautakunta**
 Tehtävä Investoinnit
 Vastuhenkilö paikkatietopäällikkö

(1000€)	TA 2024	INVESTOINTISUUNNITELMA				
		TA 2025	2026	2027	2028	2029
9496 Irtain omaisuus						
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						
UUSINVESTOINNIT						
KORVAUSINVESTOINNIT						
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
(1000€)	TA 2024	TA 2025	2026	2027	2028	2029
Investointimenot						
Investointitulot						
Nettomeno						

RAHOITUSOSA

Toimintakuvaus

Rahoitusosassa esitetään tuloslaskelman ulkopuolinen rahoitus kuten investointien rahoitus sekä anto- ja ottolainaus.

Ympäristö- ja riskianalyysi

Sote-uudistuksen jälkeisen tilanteen karuus on verohäntien vaikutusten loputtua alkanut näkyä kuntatentässä toden teolla kuluvan vuoden 2024 aikana: kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyvämeasti. Arviot kuntien taloudesta ovat pessimistisiä, sopeuttamistoimien tarve on suuri, samoin kuin veronkorotusten. Sama pätee myös Paimiossa, jossa vielä vuosien 2024-2026 investoinnit ovat historiallisen suuret.

Venäjän hyökkäyssota ja yleisen taloudellisen tilanteen muutos vaikutti nopeasti myös korkomarkkinoilla. Poikkeuksellinen, monta vuotta jatkunut negatiivisten korkojen kausi päättyi. Euroopan keskuspankin ohjaukorko oli maaliskuusta 2016 heinäkuuhun 2022 0 %, ylimmillään 4,50% se oli syyskuusta 2023 toukokuuhun 2024, lokakuussa 2024 ohjaukorko on 3,65%. Pitkään negatiivisina olleiden lyhytaikaiset euribor-korkojen nousu oli voimakasta lokakuuhun 2023, jonka jälkeen ne ovat kääntyneet laskuun. Esimerkiksi 12kk euribor oli 18.10.2024 2,709%, kun se vuotta aiemmin oli 4,196%, lokakuussa 2022 se oli 2,698% ja lokakuussa 2021 -0,480%. Korkojen uskotaan laskevan vielä hieman nykyisestä.

Kaupungin korollinen lainakanta syyskuun 2024 lopulla on 58,2 milj. euroa. Se on 4,7milj. euroa enemmän kuin tilinpäätöksessä 2023. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus syyskuun lopulla on 24milj. euroa eli 42 %. Vaihtuvakorkoisista lainoista 24milj. euroa on lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja ja 10 milj. euroa pitkäaikaista lainaa, jonka koronvaihtosopimuksella muutettu kiinteäksi.

Rahoitusosuuden laskelmissa näkyvät antolainojen muutokset ovat kaupungin konserniyhtiölle myöntämien lainojen muutoksia. Vesilaitoksen 31.12.2013 tapahtunut yhtiöittäminen hyväksyttiin 14.11.2013 valtuustossa. Osana yhtiöittämistä hyväksyttiin luottosopimus, jossa kaupunki myönsi lainaa Paimion Vesihuolto Oy:lle lainaa liiketoiminnan ostamiseen. Luottosopimuksen mukaan lainan ensimmäiset 10 vuotta ovat lyhennysvapaita. Lainan pääoma on 17,2 milj. euroa ja korko on 2,5%. Luottosopimuksen mukaisesti lyhennysvapaan jatkamisesta tai lyhennysohjelmasta tuli sopia 30.6.2023 mennessä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.6.2023 kokouksessaan lainan lyhennykset 19.2023 1,5milj. eurolla ja 1.9.2024 2,0milj. eurolla. Päätettyjen lyhennysten jälkeen laina on lyhennysvapaa 30.6.2033 saakka, ellei kaupunginvaltuusto aikaisemmin toisin päättä.

Toiminnalliset tavoitteet

Varmistetaan rahoituksen saatavuus ja pyritään pitämään rahoituskustannukset alhaisina.

Rahoitusosuus (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	2 277	13 072	15 048	48	0
Toimintamenot	-1 422	3 378	8 178	1 356	-1 822
	3 699	9 694	6 869	-1 309	1 822
Perustelut (1 000 €)					
Menot	-3 578	-3 378	-13 178	-4 178	-4 178
Talousarviolainojen lyhennykset	-3 578	-3 378	-13 178	-4 178	-4 178
Antolainojen lisäykset	0	0	0	0	0
Tulot	3 699	9 694	6 869	2 869	1 822
Antolainojen vähennykset	1 572	2 072	48	48	
Korollisten lainojen muutos	2 127	7 622	6 822	2 822	1 822
Pitkäaikaiset lainat, nostot 1 000 €	705	11 000	15 000		
Pitkäaikaiset lainat, lyhennykset	-3 578	-3 378	-13 178	-4 178	-4 178
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000	0	5 000	7 000	6 000
Lainakannan muutokset	2 127	7 622	6 822	2 822	1 822
Lainakanta, 31.12. 1 000 €* Lainakanta, e/as	53 502 4 761	61 124 5 409	67 946 5 960	70 767 6 154	72 589 6 258
Asukasmäärä 31.12	11 238	11 300	11 400	11 500	11 600
*2024 = ennuste					